



T.C.

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimler Enstitüsü

İktisat Anabilim Dalı

**YEREL YÖNETİMLERİN EĞİTİM FAALİYETLERİNİN EKONOMİYE  
KATKISI:KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ - (KO-MEK ÖRNEĞİ)**

Canan ŞÜKÜR

Yüksek Lisans Tezi

DANIŞMAN

Doç. Dr. Aykut EKİNCİ

BİLECİK ,2012

**T.C.**  
**BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ**  
**SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**  
**İKTİSAT ANABİLİM DALI**

**YEREL YÖNETİMLERİN EĞİTİM FAALİYETLERİNİN EKONOMİYE  
KATKISI: KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ(KO-MEK ÖRNEĞİ)**

**Canan ŞÜKÜR**  
**Yüksek Lisans Tezi**

**DANIŞMAN**  
**Doç. Dr. Aykut EKİNCİ**

**BİLECİK, 2012**



BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ  
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS/DOKTORA

JÜRİ ONAY FORMU

Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 22.05.2012 tarih ve 77/3-d sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından 28.06.2012 tarihinde tez savunma sınavı yapılan Canan ŞÜKÜR' ün " Yerel Yönetimlerin Eğitim Faaliyetlerinin Ekonomiye Katkısı: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi (KO-MEK Örneği)" konulu tez çalışması İktisat Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS/DOKTORA tezi olarak kabul edilmiştir.

### JÜRİ

ÜYE

(TEZ DANIŞMANI) :Doç. Dr. Aykut EKİNCİ

ÜYE: Doç. Dr. Mevlüdiye ŞİMŞEK

ÜYE: Yrd. Doç. Dr. Atıl TAŞER

### ONAY

Bilecik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ...../...../..... tarih ve ...../..... sayılı kararı.

İMZA/MÜHÜR

## ÖZET

### YEREL YÖNETİMLERİN EĞİTİM FAALİYETLERİNİN EKONOMİYE KATKISI:KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ - (KO-MEK ÖRNEĞİ)

**Canan ŞÜKÜR**

Yaygın eğitim faaliyetleri bireye hayat boyu öğrenme imkanı sunmaktadır. Herhangi bir sebeple örgün eğitimden hiç faydalanamayan veya örgün eğitimini tamamlayamayan bireyler için yaygın eğitim faaliyetleri yaşamları süresince faydalanabilecekleri büyük fırsatlardan biridir.

Eğitimin ekonomik, toplumsal ve kültürel kalkınmayı hızlandıran en önemli faktör olduğu bilinmektedir. Özellikle ülkelerin kalkınması, toplumların kalkınması toplumların kalkınması ise bireylerin eğitiminden geçmektedir. Beşeri sermaye dediğimiz bu kavram bireylere yapılan yatırımlarla anlam kazanır.

Türkiye’ de yaygın eğitim faaliyetleri kapsamında yerel yönetimlerin yapmış oldukları çalışmalar gün geçtikçe artmaktadır. Onlardan biri olan Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin yaygın eğitim faaliyetleri 2004 yılından beri devam etmektedir. Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin yapmış olduğu yaygın eğitim faaliyetleri Kocaeli ilinin on iki ilçesinde hız kesmeden yükselen bir çizgiyle, kursiyerleri sanatsal, mesleki, sosyal anlamda geliştirerek istihdam olanakları sağlamaya devam etmektedir.

Türkiye’ deki yerel yönetimlerden biri olan Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin 2004 yılından bu yana yaygın eğitim faaliyetlerini sürdürmesinin (KO-MEK) gerekçesi, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları (KO-MEK) faaliyetleri, KO-MEK’ nin devamını sağlayan sebepler, KO-MEK’ nin Türkiye’deki profili, bireye ve kuruma katkısı, ekonomik çeşitliliğe katkısı, istihdam olanakları nicel ve nitel olarak aktarılmaya çalışılacaktır.

**Anahtar Kelime: Yaygın Eğitim, Yerel Yönetimler**

## **ABSTRACT**

### **CONTRIBUTION OF EDUCATIONAL ACTIVITIES CONDUCTED BY LOCAL ADMINISTRATIONS TO THE ECONOMY: KOCAELİ METROPOLITAN MUNICIPALITY (FOR EXAMPLE KO-MEK)**

**Canan ŞÜKÜR**

Widespread educational activities presents one with lifelong learning opportunities. Mass education is one of the most important occasions for people who not benefitting from formal education for any reason whatsoever or those who were unable to perfect their formal education during the life.

Education is known to be the heaviest factor to have cultural, social and economical progress quicken.Improvement of countries is related to societies' development,which has a lot to do with individuals' education. This concept named human capital gains meaning thanks to investments for individuals.

As days passed,works carried out by local governments in Turkey about widespread educational activities rises. Those of Kocaeli metropolitan municipality has been going on since 2004.In terms of art,social and profession,the activities of Kocaeli metropolitan municipality has been unabatedly increasing in twelve districts,providing trainees with employabilities.

The reason why Kocaeli metropolitan municipality has been maintaining the activities for eight years,operations of professional and art education courses, causes letting those sustain their activities, employabilities, profiles of the courses,contributions to individuals, establishments and economical diversity will be explicated

**Key Words: Widespread educational, local governments**

## ÖNSÖZ

Değişen dünya'da; değişen kültür ve gereksinimler doğal olarak beraberinde etkilediği ve etkilendiği her şeyi değiştirecektir. Bunlardan birisi de eğitim ve dolayısıyla yaygın eğitimidir. Yaygın eğitim ister gelişmiş olsun, ister gelişmekte olan ülkelerde olsun, daha iyi yaşam standartlarına ulaşmak için üzerinde önemle durulan ve çaba harcanan bir konu olmaya devam etmektedir.

Kişilerin kültür ve sanat alanındaki yeteneklerini keşfetmelerini sağlamak, geliştirmek, sergileme fırsatı vermek, sosyal ve kültürel etkinliklere katılımı özendirme, teşvik etmek, insanların boş zamanlarını yararlı faaliyetlerle değerlendirmelerini sağlamak, yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde kültür ve sanat alışverişini geliştirmek, ülke ve toplumun yararına yönelik sosyal, toplumsal, kültürel ve ekonomik konularda bilinç oluşturmak, aynı zamanda millî kültür değerlerimizi tanımak, tanıtmak, sevdirmek, yaşatmak, yaygınlaştırmak, yeni nesillere en doğru şekilde aktarımını sağlamak amacıyla yaygın eğitim faaliyetleri tüm merkezi yönetim, yerel yönetimler, akademik kurumlar ve özel kuruluşlar tarafından yürütülmekte veya desteklenmektedir.

Türkiye'de çok önemli olduğu düşünülen yaygın eğitimin sorunlarından olan kaynak sorunu, öğretmen sorunu, ekipman sorunu v.b gibi sorunların ortadan kaldırılması için yaygın eğitim faaliyetlerinde bulunan kurumların işbirliği halinde çalışarak çağın güncel gereksinimlerini karşılayabilecek niteliklere ulaştırılması gerekmektedir. Bu anlamda Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitim Kursları (KO-MEK) yaygın eğitim faaliyetleri kapsamında Kocaeli Üniversitesi, İŞKUR, Endüstri Meslek Lisesi v.b gibi kurumlarla yapmış olduğu protokollerle yaygın eğitim faaliyetlerinin gelişiminde üzerine düşün görevleri yerine getirmektedir. Dolayısıyla bu tür faaliyetlerin sosyo-ekonomik gelişmesinde katkı sağlayacaktır.

Yüksek Lisans tez çalışmamın planlanmasından sonuçlandırılmasına kadar geçen zaman içinde olanak ve yardımı sağlayan danışmanım Sayın Doç. Dr. Aykut EKİNCİ' ye teşekkür ederim.

Aynı zamanda Yüksek Lisans eğitimim için beni destekleyen eşim ve çocuklarıma teşekkür ederim.

Canan ŞÜKÜR

## İÇİNDEKİLER

|                          | <u>Sayfa</u> |
|--------------------------|--------------|
| ÖZET.....                | i            |
| ABSTRACT.....            | ii           |
| ÖNSÖZ.....               | iii          |
| İÇİNDEKİLER.....         | iv           |
| TABLolar LİSTESİ.....    | ix           |
| ŞEKİLLER LİSTESİ.....    | xi           |
| GRAFİKLER LİSTESİ.....   | xii          |
| KISALTMALAR LİSTESİ..... | xiii         |
| GİRİŞ.....               | 1            |

## BİRİNCİ BÖLÜM

### EĞİTİM EKONOMİSİ VE EĞİTİMİN EKONOMİK ETKİLERİ

|   |           |
|---|-----------|
| <b>1.1. EĞİTİM KAVRAMI.....</b>   | <b>3</b>  |
| 1.1.1. Eğitimin Türleri.....  | 4         |
| 1.1.2. Eğitim Gerekliliği.....  | 4         |
| 1.1.3. Eğitim ve Yatırım .....  | 6         |
| 1.1.4. Eğitimin Bireysel İşlevi.....  | 8         |
| 1.1.5. Eğitimin Toplumsal İşlevi.....   | 8         |
| 1.1.6. Eğitimin Ekonomik İşlevi.....  | 9         |
| 1.1.7. Eğitim Politikaları.....   | 10        |
| 1.1.8. Eğitimin Dışsallıkları.....  | 11        |
| <b>1.2. EĞİTİM EKONOMİSİ .....</b>  | <b>12</b> |
| 1.2.1. Eğitim Ekonomisi Tanımı.....   | 12        |
| 1.2.2. Eğitimin Ekonomi Üzerindeki Etkileri .....   | 13        |
| 1.2.2.1. Eğitimin Ekonomi Üzerindeki Etkileri Arttırmak İçin Yapılan<br>çalışmalar.....             | 14        |
| 1.2.2.2. Eğitimin Ekonomi Üzerindeki Etkileri Arttırmak için Türkiye’de neler<br>yapılmaktadır..... | 15        |
| <b>1.3. EĞİTİM EKONOMİSİ VE EĞİTİMİN EKONOMİK ETKİLERİ .....</b>                                    | <b>16</b> |
| 1.3.1. Eğitim ve Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişki.....   | 17        |

## İÇİNDEKİLER (DEVAM)

|   | <u>Sayfa</u> |
|---|--------------|
| 1.3.2. Eğitim ve Kalkınma Arasındaki ilişki.....      | 19           |
| 1.3.3. Eğitimin Bir Ülkenin Kalkınmasındaki Rolü..... | 20           |
| 1.3.4. Eğitimin Gelir Dağılımı Üzerindeki Etkisi..... | 21           |
| <b>1.4. EĞİTİMİN FAYDALARI.....</b>                   | <b>21</b>    |
| 1.4.1. Eğitimin Sosyal Faydaları.....                 | 21           |
| 1.4.2. Eğitimin Ekonomik Faydaları.....               | 22           |
| 1.4.3. Eğitimin Toplumsal Faydaları.....              | 22           |

## İKİNCİ BÖLÜM

### KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MESLEK VE SANAT EĞİTİMİ KURSLARI (KO-MEK)

|   |           |
|---|-----------|
| <b>2.1. GENEL HATLARIYLA KO-MEK.....</b>  | <b>23</b> |
| 2.1.1. KO-MEK' nin Kuruluşu ve Amacı .....  | 23        |
| 2.1.2. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları(KO-MEK)'<br>Gerekçe nedeni .....              | 24        |
| 2.1.3. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları(KO-MEK)'<br>Kanuni Dayanak ve Teamülleri..... | 24        |
| 2.1.4. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları(KO-MEK)<br>İhale Süreci .....                 | 26        |
| 2.1.5. KO-MEK Eğitim Faaliyetlerinin Uygulama Aşamaları.....  | 35        |
| 2.1.6. KO-MEK' nda Uygulanan Müfredat ve Verilen Eğitimin Niteliği .....  | 35        |
| 2.1.7. KO-MEK ' nda Eğitim Dönemleri ve Katılımcılar.....   | 37        |
| 2.1.8. KO-MEK Yönetim Şeması.....   | 38        |
| 2.1.8.1. KO-MEK Çalışanlarında Aranılan Nitelikler.....   | 39        |
| 2.1.9. KO-MEK ' nda Eğitim Verilen Branşlar ve Özellikleri.....   | 39        |
| <b>2.2. KO-MEK KURSLARINDAN EN ÇOK FAYDALANAN KİTLE.....</b>  | <b>40</b> |
| <b>2.3.KO-MEK' NİN YAYGIN EĞİTİM FAALİYETLERİ DIŞINDAKİ<br/>FAALİYETLERİ.....</b>                                   | <b>40</b> |
| 2.3.1. Sergiler.....  | 40        |
| 2.3.2. Seminerler.....  | 41        |



## İÇİNDEKİLER (DEVAM)

|  | <u>Sayfa</u> |
|--|--------------|
| 2.3.3. Geziler.....  | 42           |
| 2.3.4. Kursiyer Eserlerinin Satışları, Yarışmalar ve Yayınlar.....           | 42           |
| <b>2.4. YILLARA GÖRE KOMEK FAALİYETLERİ.....</b>                             | <b>43</b>    |
| 2.4.1. Yıllara Göre KO-MEK Kurslarındaki Branşlar.....                       | 43           |
| 2.4.2. Yıllara Göre KO-MEK Kurslarındaki Mezun olan Kursiyer Sayıları.....   | 44           |
| 2.4.3. Yıllara Göre KO-MEK Kurslarında Eğitim alan Kursiyer Sayıları.....    | 45           |
| 2.4.4. Yıllara Göre KO-MEK Kurs Merkezleri Sayıları.....                     | 46           |
| 2.4.5. Yıllara Göre Ko-mek Genel Kursiyer Profili.....                       | 46           |
| <b>2.5.KO-MEK KURSLARININ VARLIĞININ DEVAMINI SAĞLAYAN<br/>NEDENLER.....</b> | <b>48</b>    |
| 2.5.1. Demografik Nedenler.....  | 48           |
| 2.5.2. Sanayi Şehri Olan Kocaeli' ye Göç .....                               | 49           |
| 2.5.3. Örgün Eğitim Sistemindeki Yetersizlik.....                            | 49           |

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### EGİTİM HİZMETLERİNİN SAĞLANMASINDA YEREL

### YÖNETİMLERİN ROLÜ VE EKONOMİYE KATKISI

|   |           |
|---|-----------|
| <b>3.1. KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MESLEK VE SANAT EĞİTİMİ<br/>KURSLARI (KO-MEK)'NİN EKONOMİYE KATKISI.....</b>        | <b>51</b> |
| 3.1.1. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kurslarının Kocaeli<br>İline Sosyal ve Ekonomik Katkısı..... | 52        |
| 3.1.2. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları (KO-<br>MEK)'nin Türkiye'deki profili.....          | 60        |
| 3.1.2.1. İSMEK (İstanbul Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitim<br>Kursları).....                                   | 60        |
| 3.1.2.2. KAYMEK (Kayseri Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Mesleki Eğitim<br>Kursları).....                                  | 60        |
| 3.1.2.3. KOMEK (Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme<br>Kursları).....  | 61        |

## İÇİNDEKİLER (DEVAM)

### Sayfa

|   |           |
|---|-----------|
| 3.1.2.4. İZMEB İzmir Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme ve Beceri Kursları).....  | 62        |
| 3.1.2.5. BELMEK (Ankara Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları).....   | 63        |
| 3.1.2.6. ASMEK (Antalya Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları).....  | 63        |
| <b>3.2. KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MESLEK VE SANAT EĞİTİMİ KURSLARI(KO-MEK)' NİN BİREYE KATKISI .....</b>                      | <b>64</b> |
| <b>3.3. KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MESLEK VE SANAT EĞİTİMİ KURSLARI(KO-MEK)' NİN KURUMA KATKISI.....</b>                       | <b>65</b> |
| <b>3.4. EĞİTİM VE İSTİHDAM.....</b>   | <b>66</b> |
| <b>3.5. KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MESLEK VE SANAT EĞİTİMİ KURSLARI(KO-MEK)' NİN EKONOMİK ÇEŞİTLİLİĞE KATKISI.....</b>         | <b>66</b> |
| 3.5.1. Büyümeye Katkısı.....  | 66        |
| 3.5.2. İstihdam'a Katkısı.....  | 68        |
| <b>3.6. İŞSİZLERE YÖNELİK KURSLAR.....</b>  | <b>76</b> |
| <b>3.7. EĞİTİM HİZMETLERİNİN YEREL YÖNETİMLERCE GERÇEKLEŞTİRİLMESİ'NİN AVANTAJ ve DEZAVANTAJLARI .....</b>                        | <b>79</b> |
| <b>3.8. KO-MEK İSTATİSTİKLERİ.....</b>  | <b>81</b> |
| 3.8.1. Kursiyerlerin Yas Gruplarına Göre Dağılımı .....   | 81        |
| 3.8.1.1. Kursiyerlerin Yas ve Eğitimleri Arasındaki İlişki.....   | 82        |
| 3.8.1.2. Kursiyerlerin Cinsiyetleri ve KO-MEK Arasındaki İlişkileri.....  | 83        |
| 3.8.1.3. Kursiyerlerin Medeni Halleri ile KO-MEK Arasındaki İlişki .....  | 85        |
| <b>3.9. 2011-2012 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KO-MEK ' NDA ÇALIŞAN PERSONEL ÜZERİNDE YAPILAN ANKET.....</b> | <b>87</b> |
| 3.9.1. Anket KO-MEK' nda Çalışan İdareci,İdareci Yardımcısı, Öğretmen ve Hizmetliler Üzerinde Yapılan Anket Çalışması.....        | 87        |
| 3.9.2. Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Demografik Özellikleri.....   | 87        |
| 3.9.2.1. Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Yaş Grupları.....   | 87        |

## İÇİNDEKİLER (DEVAM)

### Sayfa

|  |            |
|--|------------|
| 3.9.2.2. Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Cinsiyet ve Medeni Durumları.....  | 88         |
| 3.9.2.3. Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Eğitim Durumları.....  | 90         |
| 3.9.3. Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının KO-MEK' ndan olan Kazançlarının Aileye Ekonomik Katkısı.....   | 91         |
| 3.9.3.1. Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişi sayısı.....  | 92         |
| 3.9.3.2. Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Aylık Kazançları.....  | 93         |
| 3.9.3.3. Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Ailelerinin Toplam Geliri.....   | 94         |
| <b>SONUÇ .....</b>   | <b>97</b>  |
| <b>KAYNAKÇA .....</b>  | <b>102</b> |
| <b>EKLER .....</b>   | <b>107</b> |
| <b>Ek 1</b> : 2011-2012 Eğitim Öğretim Döneminde Eğitime Açılan Branşlar.....  | 107        |
| <b>Ek 2</b> : 2004-2012 Yılları Arasındaki Eğitim Öğretim Dönemlerinde Kurs Merkezlerine Göre Eğitim Alan Kursiyer Sayıları.....                             | 109        |
| <b>Ek 3</b> : 2004-2012 Eğitim Öğretim Yılları Arasında Eğitim Alan Kursiyerlerin Branş Bilgileri.....   | 110        |
| <b>Ek 4</b> : Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları Başvuru Sayılarına Göre Eğitime Alınan Kursiyer Sayıları ve Yüzde Oranları..... | 117        |
| <b>Ek 5</b> : 2009-2010 Yılları Arasında Türkiye' deki İşsizlik Oranları...  | 119        |
| <b>Ek 6</b> : KO-MEK 'nın 2011-2012 Eğitim Öğretim Yılına Ait İstihdam Raporu.....   | 120        |
| <b>Ek 7</b> : 2007-2008, 2008-2009, 2009-2010 eğitim öğretim yılları kursiyer profilleri.....  | 125        |
| <b>ÖZGEÇMİŞ.....</b>   | <b>126</b> |

## TABLolar LİSTESİ

### Sayfa

|                 |   |    |
|-----------------|---|----|
| <b>Tablo 1</b>  | : KO-MEK 2004-2012 Yılları Arasındaki Eğitim Verilen Branş Sayıları.....  | 43 |
| <b>Tablo 2</b>  | : KO-MEK 2004-2012 Yılları Arasındaki Mezun olan Kursiyer Sayıla..  | 44 |
| <b>Tablo 3</b>  | : KO-MEK 2004-2012 Yılları Arasındaki Genel Profili.....  | 47 |
| <b>Tablo 4</b>  | : Kocaeli İlinin 2008-2011 Yıllarındaki Nüfus Sayıları.....   | 48 |
| <b>Tablo 5</b>  | : Kocaeli İlinin 2008-2011 Yıllarındaki Nüfus Sayıları .....  | 49 |
| <b>Tablo 6</b>  | : Türkiye deki 2009-2010 Eğitim Öğretim Yıllarındaki Yaygın Eğitim Faaliyetlerine Devam Eden Kursiyer Sayısı.....                                   | 53 |
| <b>Tablo 7</b>  | : Kocaeli İlindeki 2009-2010 Eğitim Öğretim Yıllarındaki Yaygın Eğitim Faaliyetlerine Devam Eden Kursiyer Sayısı.....                               | 53 |
| <b>Tablo 8</b>  | : Türkiye deki 2009-2010 Eğitim Öğretim Yıllarındaki Yaygın Eğitim Faaliyetlerini Bitiren Kursiyerlerin Yaş Grupları.....                           | 55 |
| <b>Tablo 9</b>  | : Kocaeli İlinde 2009-2010 Eğitim Öğretim Yıllarındaki Yaygın Eğitim Faaliyetlerini Bitiren Kursiyerlerin Yaş Grupları.....                         | 56 |
| <b>Tablo 10</b> | : Türkiye'deki 2010- 2006 Yılları Arası Yaygın Eğitim Faaliyetlerine devam eden ve Bitiren Kursiyer Sayıları ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....   | 57 |
| <b>Tablo 11</b> | : Kocaeli ilinde 2010- 2006 Yılları Arası Yaygın Eğitim Faaliyetlerine Devam Eden ve Bitiren Kursiyer Sayıları ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı..... | 59 |
| <b>Tablo 12</b> | : BELMEK 'nın Yıllara Göre Kursiyer Sayısı.....   | 63 |
| <b>Tablo 13</b> | :KO-MEK Aydıncık Kurs Merkezi 2010-2011 Eğitim Öğretim yılına ait 2 Kişinin İstihdam Raporu.....  | 72 |
| <b>Tablo 14</b> | :KO-MEK Dilovası Kaynakçılık Atölyesi 2010-2011 Eğitim Öğretim yılına ait 30 Kişinin İstihdam Raporu.....   | 73 |
| <b>Tablo 15</b> | : KO-MEK Dilovası Kurs Merkezi 2010-2011 Eğitim Öğretim yılına ait 5 Kişinin İstihdam Raporu.....   | 74 |
| <b>Tablo 16</b> | :KO-MEK Gündoğdu Kurs Merkezi 2010-2011 Eğitim Öğretim yılına ait 2 Kişinin İstihdam Raporu.....  | 75 |

## TABLolar LİSTESİ(DEVAM)

|                 |   |    |
|-----------------|---|----|
| <b>Tablo 17</b> | :KO-MEK Gebze Osman Hamdi Bey Kurs Merkezi 2010-2011 Eğitim Öğretim yılına ait 2 Kişinin İstihdam Raporu.....                 | 75 |
| <b>Tablo 18</b> | :KO-MEK Yenimahalle Kurs Merkezi 2010-2011 Eğitim Öğretim yılına ait 2 Kişinin İstihdam Raporu.....                           | 76 |
| <b>Tablo 19</b> | :2008-2012 Yılları Eğitim Öğretim Dönemlerinde KO-MEK /İŞKUR İşbirliğinde Eğitim Verilen İşsizlere Yönelik Kurs Verileri..... | 78 |
| <b>Tablo 20</b> | : KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı.....                                      | 81 |
| <b>Tablo 21</b> | : KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Eğitim Durumu ve KO-MEK Kursları Arasındaki İlişki.....                | 83 |
| <b>Tablo 22</b> | : KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Cinsiyetleri ile KO-MEK Kursları Arasındaki İlişki.....                | 85 |
| <b>Tablo 23</b> | : KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Medeni Halleri ile KO-MEK Kursları Arasındaki ilişki.....              | 86 |
| <b>Tablo 24</b> | : Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Yaş Grupları.....  | 88 |
| <b>Tablo 25</b> | : Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Cinsiyet ve Medeni Durumları.....  | 89 |
| <b>Tablo 26</b> | : Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Eğitim Durumları.....  | 90 |
| <b>Tablo 27</b> | : Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Beraber Yaşadıkları Aile Bireylerinin Sayısı .....                                     | 92 |
| <b>Tablo 28</b> | : Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişi Sayısı.....  | 93 |
| <b>Tablo 29</b> | : Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Aylık Kazançları.....  | 93 |
| <b>Tablo 30</b> | : Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Aylık Kazançları.....  | 94 |
| <b>Tablo 31</b> | : KO-MEK 'nın Öğrencilere Hangi Yönlerden Katkı Sağladığını Düşünüyorsunuz.....   | 95 |

## ŞEKİLLER LİSTESİ

|                 | <u>Sayfa</u>  |
|-----------------|---|
| <b>Şekil 1:</b> | Şekil 1: KO-MEK 'nın İhale Sürecinin İş Akış Şeması.....29  |
| <b>Şekil 2:</b> | KO-MEK 'nın Doğrudan Temin Yolu ile alınan malların İş Akış<br>Şeması.....34  |
| <b>Şekil 3:</b> | KO-MEK' nın Alan ,Dal ve Modül seçiminde Hayat Boyu Öğrenme<br>Genel Müdürlüğü sitesinde izlenmesi gereken yol.....36 |

## GRAFİKLER LİSTESİ

### Sayfa

|                  |  |
|------------------|--|
| <b>Grafik 1</b>  | : KO-MEK 2004 -2011 Yılları Arası Eğitim Alan Kursiyer Sayıları.....45   |
| <b>Grafik 2</b>  | : KO-MEK 2004 -2011 Yılları Arası Eğitim Alan Kursiyer Sayıları.....46   |
| <b>Grafik 3</b>  | : 2009-2010 Eğitim Öğretim yıllarındaki Türkiye ve Kocaeli’ deki Halk Eğitim Merkezlerine devam eden öğrenci Sayıları.....54 |
| <b>Grafik 4</b>  | : 2009-2010 Eğitim Öğretim yıllarındaki Türkiye ve Kocaeli’ deki Halk Eğitim Merkezlerine devam eden öğrenci Sayıları.....55 |
| <b>Grafik 5</b>  | : 2008-2011 Türkiye, Bölge, Kocaeli İlindeki İşsizlik Oranları.....58  |
| <b>Grafik 6</b>  | : 2010-2011Eğitim Öğretime Ait İstihdam Raporu.....71  |
| <b>Grafik 7</b>  | : KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı .....82                                  |
| <b>Grafik 8</b>  | : KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Eğitim Durumu ve KO-MEK Kursları Arasındaki İlişki.....83             |
| <b>Grafik 9</b>  | : KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Cinsiyetleri ile KO-MEK Kursları Arasındaki İlişki.....85             |
| <b>Grafik 10</b> | : KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Medeni Halleri ile KO-MEK Kursları Arasındaki ilişki.....86           |
| <b>Grafik 11</b> | : Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Cinsiyetleri.....89   |
| <b>Grafik 12</b> | : Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Medeni Durumları.....90   |
| <b>Grafik 13</b> | : Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Eğitim Durumları.....91   |
| <b>Grafik 14</b> | : KO-MEK ‘nın Öğrencilere Hangi Yönlerden Katkı Sağladığını Düşünüyorsunuz.....95  |
| <b>Grafik 15</b> | : KO-MEK ‘nın Toplumsal ve Ekonomik Katkısı.....96   |

## KISALTMALAR LİSTESİ

|                 |   |
|-----------------|---|
| <b>a.g.m</b>    | : Adı Geçen Makale  |
| <b>a.g.e</b>    | : Adı Geçen Eser  |
| <b>ARGE</b>     | : Araştırma Ve Geliştirme   |
| <b>ASMEK</b>    | : Antalya Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları      |
| <b>BELMEK</b>   | : Ankara Büyükşehir Belediyesi Meslek Edimdirme Kursları              |
| <b>BUSMEK</b>   | : Bursa Büyükşehir Belediyesi   |
| <b>DiE</b>      | : Devlet İstatistik Enstitüsü   |
| <b>DPT</b>      | : Devlet Planlama Teşkilatı   |
| <b>GAMEK</b>    | : Gaziantep Büyükşehir Belediyesi                                     |
| <b>GSYİH</b>    | : Gayri Safi Yurt İçi Hasıla  |
| <b>ILO</b>      | : International Labour Organisation<br>( Uluslararası Çalışma Örgütü) |
| <b>İSKUR</b>    | : Türkiye İş Kurumu   |
| <b>İSMEK</b>    | : İstanbul Büyükşehir Belediyesi Meslek Ve Sanat Eğitim Kursları      |
| <b>İZMEB</b>    | : İzmir Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme ve Beceri Kursları     |
| <b>KAYMEK</b>   | : Kayseri Büyükşehir Belediyesi Sanat Ve Mesleki Eğitim Kursları      |
| <b>KBDGSYİH</b> | : Kişi Başına Düşen Gayri Safi Milli Hasıla                           |
| <b>KHK</b>      | : Kanun Hükmünde Kararname  |
| <b>KİK</b>      | : Kamu İhale Kanun  |
| <b>KO-MEK</b>   | : Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları      |
| <b>KOMEK</b>    | : Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları               |
| <b>MEB</b>      | : Milli Eğitim Bakanlığı  |
| <b>MEV</b>      | : Yaşam Boyu Eğitim Merkezi   |



## KISALTMALAR LİSTESİ (Devam)

- OECD** : Organisation for Economic Co-operation and Development  
(Ekonomi İşbirliği Ve Organizasyonu Anlamına Gelir.)
- TC** : Türkiye Cumhuriyeti
- TÜİK** : Türkiye İstatistik Kurumu
- v.d.** : ve diğerleri
- v.b.** : ve bunun gibi

## GİRİŞ

Yaşadığımız yüzyılda , ülkelerin eğitime bakış açılarında büyük benzerlikler görülmektedir. Eğitimin birey ve toplumların yaşamında ne denli önemli olduğu tüm uluslarca benimsenmiştir. Bu yüzden dünyadaki tüm ülkeler ekonomik, sosyal, toplumsal, kültürel yönden kalkınmak için beşeri sermaye' ye yatırım yapmaktadır.

Tüm dünya devletlerinde olduğu gibi ülkemizde de eğitim faaliyetleri için yatırımlar arttırılmıştır. Eğitim politikaları geliştirilerek, eğitim de fırsat eşitlikleri sağlanması, örgün ve yaygın eğitim faaliyetlerinin geliştirilerek yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Özellikle son yıllarda ülkemizde yaygın eğitim faaliyetleri ile birlikte sosyal, kültürel ve mesleki kursların yaygınlaştırılması hedeflenmiştir. Bu kapsamda, Türkiye' deki bazı yerel yönetimler ekonomik sosyal ve toplumsal boyutu oldukça büyük olan projelere imza atmıştır. Bunlarda birisi de Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülen KO-MEK örneğidir.

Bu çalışmanın amacı, eğitimin insanlar üzerindeki ekonomik, sosyal, kültürel ve toplumsal gelişmelerin nedenli önemli olduğu , hayatın her döneminde eğitimin gerekliliği, örgün eğitimden faydalanamayanların, yaygın eğitim faaliyetleri sunan kurumlardan faydalanıp verimli, araştırmacı, refah, sanatsal yönden tatminkar, şehir hayatına uyumlu, mesleki ve teknik açıdan yetişip istihdam olanaklarından faydalanarak yaşam kalitelerini yükseltebilme fırsatların yakalamalarının yolunu göstermektir. Aynı zamanda çalışma yaygın eğitim faaliyetlerinde bulunamayan yerel yönetimlere yol gösterme amacını da taşımaktadır.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde eğitim, eğitimin toplumsal, sosyal ve ekonomik önemi, eğitimin gerekliliği, eğitim ekonomisi, eğitimin toplumsal, bireysel işlevleri, eğitim politikaları, eğitim ve kalkınma, eğitim ve büyüme arasındaki ilişki, eğitimin gelir dağılımı üzerindeki etkileri üzerinde durulmuştur.

İkinci bölümde Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları (KO-MEK) hakkında genel bilgiler verilmiştir. KO-MEK ' nın dayanak ve teamülleri, ihale süreci, uygulama aşamaları, müfredat, katılımcılar, verilen branşlar, diğer faaliyetleri, yıllara göre istatistikler ve KO-MEK ' nın devamını sağlayan nedenlerden söz edilmiştir.

Üçüncü bölümde Eğitim hizmetlerinin sağlanmasında yerel yönetimlerin rolü ve ekonomiye katkısı, KO-MEK' nın Türkiye' deki profili KO-MEK' nın bireye ve kuruma katkısı, ekonomik çeşitliliğe katkısı, ve KO-MEK çalışanlarına yapılan anket çalışmasından söz edilmiştir.

Tez ulaşılan sonuçların incelenip genel olarak değerlendirildiği sonuç bölümü ile tamamlanmıştır.

## BİRİNCİ BÖLÜM

### EĞİTİM EKONOMİSİ VE EĞİTİMİN EKONOMİK ETKİLERİ

#### 1.1. EĞİTİM KAVRAMI

Eğitimin Batı Dillerinde karşılığı “Education” sözcüğüdür. Bu kelime Latince kökenli bir kelimedir. Beslemek, yönelmek, yetiştirmek anlamındadır (Eroğlu ,2001) .

Eğitim, bireyin doğumundan ölümüne süregelen bir olgu olduğundan ve politik, sosyal, kültürel ve bireysel boyutları aynı anda içinde bulundurduğundan, tanımının yapılması zor olan bir kavramdır.Birkaç tanım vermek gerekirse..

Eğitim, “Bireyin davranışlarında kendi tecrübesi yoluyla istenilen değişmeyi meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1975: 12).

Diğer bir tanıma göre “Eğitim, çoğu zaman kelime anlamıyla kişinin sosyalleştirilmesi, hemcinslerine benzer ve topluma faydalı bir üyenin hazırlanması anlamına gelir” (Hesapçioğlu, 1992: 17).

En geniş anlamda eğitim; “Çocuklara, ergenlere ve yetişkinlere kazandırılacak zihinsel ve bedensel yetenekleri edindirmektir. Önceden saptanmış amaçlara göre, insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkinlikler dizgesidir” (Oğuzhan, 1974: 6).

Kişinin yaşadığı toplum içinde değeri olan , yetenek, tutum ve diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçlerin tümüdür.

Günümüzde daha çok tercih edilen tanım: **“Bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istenilen yönde( eğitimin amaçlarına uygun ) değişme meydana getirme sürecidir.”** Bu tanıma göre; Eğitim bir süreçtir.

Eğitim sürecinde, bireyin davranışlarının istenilen yönde değiştirilmesi amaçlanmaktadır. Davranışlarındaki değişme kasıtlı olarak gerçekleştirilmektedir.

Eğitim sürecinde bireyin kendi yaşantıları esastır ([http:// www.egitimfm.com](http://www.egitimfm.com) (05 Mayıs 2012)).

### **1.1.1 Eğitimin Türleri**

Örgün eğitim, belirli yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireylere, amaca göre hazırlanmış programlarla, okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir. Bu eğitim türünde genel, mesleki ve teknik eğitim programları uygulanır.

Örgün eğitimin dışında yürütölen her türlü eğitim etkinliği, yaygın eğitim kategorisini oluşturmaktadır. Yaygın Eğitim, Örgün Eğitim gibi Milli Eğitim Bakanlığı'nın yönetim ve denetiminde yürütölmektedir. Yaygın Eğitim içinde en geniş yer tutan faaliyet, mesleki eğitim; mesleki eğitim içinde de en önemli eğitim faaliyeti, çıraklık eğitimidir (Kenar, 2009).

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda Yaygın Eğitim, bireylerin yaşamlarının tümünde ihtiyaç duyacakları her türlü eğitim ve öğretimi kapsayacak biçimde tanımlanmıştır. Söz konusu Kanun resmi-özel tüm kuruluşların MEB koordinasyonunda yaygın eğitim verebilmesine olanak sağlamıştır. Ayrıca, 2006 yılında çıkarılan Yaygın Eğitim Yönetmeliği, özel eğitim kurumları dışında kalan Halk Eğitim Merkezleri ve Eğitim Odaları ya da başka herhangi bir kurum ile işbirliği içinde ya da Halk Eğitim Merkezlerinin onayı ile açılacak bütün kursların kuruluş, idari, eğitim, danışmanlık, denetim ve koordinasyon etkinliklerini kapsamaktadır. Yaygın eğitim hizmetleri; yönetmelikte okuma-yazma kursları, meslekî ve teknik eğitim ile sosyal ve kültürel kurslar olmak üzere üç ana bölümde düzenlenmiştir. Hedef grubu örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da bu sistemin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademelerden çıkmış kişileri kapsar. Kamuda yaygın eğitimi en yoğun uygulayan kuruluş MEB'dir (Kenar, 2009).

### **1.1.2 Eğitimin Gerekliliği**

Bireyin davranışlarından pek çoğu öğrenme ürünüdür. Bir davranışın öğrenme ürünü sayılabilmesi için onu:

- Bireyin sonradan kazanmış olması,
- En azından belli bir kararlılıkla göstermeye başlaması gerekmektedir.

Malzemesi insan olduğu için eğitim ince bir sanattır. Eğitimin bilen kişiler tarafından uygun bir program, araç-gereç, yöntem ve ayrıca özel bir dikkat ve itina ile yapılması gerekmektedir.

Eğitim, meyvesini geç veren bir süreçtir. Biliyoruz ki bugünün toplumunda söz sahibi olanlar 20-30 yıl önceki eğitim uygulamalarının ürünüdür. Bu anlamda geleceğin istenen nitelikte insanını yetiştirmeye şimdiden başlamak gerekmektedir.

Ünlü Çin düşünürü **Kuan Tzu'nun** dediği gibi;

**“Bir yıl sonrasıya düşündüğün, tohum ek; Ağaç dik, on yıl sonrasıya tasarladığın; Ama düşünüyorsan yüz yıl ötesini, halkı eğit o zaman;”**

Eğitim her an her yerde olan bir olay ve olgudur. Yeri ve zamanı yoktur.

Eğer:

- Eğitim faaliyetleri iyi planlamazsa,
- Bireyler çevrelerinde rastgele bir eğitime tabi tutuluyorlarsa,
- Çevrelerinde eğitim açısından iyi örnekler azsa veya yoksa,
- Bireylere verilen eğitim hedef, program, araç-gereç, yöntem bakımından bilimsel değilse; amaçlara ulaşamamaktan daha kötüsü istenmeyen tip de insanlar toplumda boy gösterebilecektir.

Tüm bunlara dayanarak eğitimin gerekliliğini şu şekilde ifade edebiliriz;

- Toplumda var olan kültürün yeni bireylere aktarılması, benimsetilmesi,
- Toplumun devamlılığını sağlayacak ortak değerleri paylaşan, kaynaşmış, birbirine karşı hoşgörülü, demokratik yaşam tarzını benimsemiş ve bunu bir davranış olarak gösterebilen vatandaşların yetiştirilmesi,
- Toplumsal ve ekonomik kalkınmada başat güç olan nitelikli insan gücü ihtiyacının ihtiyaç duyulan alanlarda ve sayıda yetiştirilebilmesi, Bireyin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirilerek nihai amaç olan bireyin

kendini gerçekleştirebilmesi, için eğitim her toplumda ve bireyin hayalının her safhasında gereklidir(<http://www.atam.gov.tr/index.php?Page=DergiIcerik&IcerikNo=468>(06 Mayıs 2012)).

**Cervantes**, “İnsan eğitimle doğmaz ama eğitimle yetişir” diyerek eğitimin önemine değinmiştir.

**Sokrates** “Tek iyi şey bilgi, tek kötü cehalettir” diyerek , bilgili bir toplum olmak gerektiğine işaret etmiştir.

Toplumunu oluşturan bireylerin doğumdan ölüme kadar geçen zaman süresi içerisinde her safhasında istendik davranışlar göstermesi isteniyorsa tabii olduğu eğitim tesadüflere bırakılmamalıdır; mutlaka planlanmalıdır ve hataları, eksiklikleri düzeltilerek yeniden işe koşulmalıdır. O halde eğitim denildiğinde, genel bir eğitimden bahsetmek daha doğru olsa gerek. Yani şoförlük, mühendislik eğitimi değil de, genel anlamda eğitimden insan eğitiminden söz ettiğimizde, istenilen davranışları kazandırma değil de, kişilerin insanlaşmasına yardımcı olmayı anlamak daha yerinde ve uygun olacaktır. Bu da insan olmanın ne demek olduğunu ve bunun hangi aşamaları gerektirdiğini bilmeyi zorunlu kılar. Yani nasıl insan olunur? İnsan olmanın genel ve özel yolu, aşamaları nelerdir? Sorularının kafamızda açıklık kazanması gerektiği ve bunun üzerinde kafa yormayı gerektirir (Kuçuradi, 1997: 35).

Zaten eğitimin en genel amacı da bunu gerektirmektedir. Yani eğitimin en temel hedefi insanın bütün yönleriyle mükemmelliğe ulaşmasını sağlamaktır. Başka bir deyişle insanı insani değerler doğrultusunda yetiştirmeye çalışmaktır.

Eğitimin ikinci içerimi olan insanın kendi varoluş bütünlüğü içinde kendi ve ötekinin varoluşunun değerini kavrayabilmesi, bunları doğru anlama, değerlendirme ve yaşamı anlamlı kılma gibi insanî birtakım unsurları içermesidir. Eğitim, insana insan olmanın bilgisini sunmalıdır. Yani insanın ne gibi yapısal olanaklara sahip olduğunun ve bu olanakların her birinin değerinin yaşam için ne gibi özellikler taşıdığının bilgisini sunmalıdır. Ayrıca insana hem kendi hem de diğer canlı veya cansız varlıkların varoluş değerinin bilgisini sunmalıdır. Bunun yanında eğitim insana, kendisiyle olan ilişkisinde, başka insan, canlı ve cansız varlıklarla olan ilişkilerinde, herhangi bir yaşanan olay, durum veya tekil yaşantının değerlendirmesinde doğru değerlendirme olanaklarının bilgisini sunmalıdır (Kuçuradi, 1997: 35).

### **1.1.3 Eğitim ve Yatırım**

Yatırım kavramının temel özelliği yapıldığı dönemde maliyet artışına sebep olması, ancak sonradan daha kaliteli ve bol üretimi mümkün kılıp gelir artışı sağlamasıdır.

Bu açıdan bakıldığında eğitim harcamaları da fiziksel sermaye yatırımı gibi yatırım sayılmalıdır. Eğitim bireyi piyasada çalışmaktan alıkoyan bir faaliyet olduğundan, eğitimin fırsat maliyeti çalışmamak nedeniyle kaybedilen gelirdir. Son olarak eğitim zor bir süreç olduğundan kişiye psikolojik maliyette yüklediği söylenebilir.

Bütün bu maliyetlerine karşılık eğitim bireylerin verimliliklerini arttıran bir faaliyettir. Verimlilik artışı ise gelirlerin artmasını sağlayacaktır. Beşeri Sermaye teorisinin eğitim yatırımı konusundaki temel görüşü de budur.

Eğitim yatırımına karar verecek kişi eğitimin maliyetleri ve getirilerini karşılaştırır. Ancak eğitim maliyetleri için bugün harcama yapılırken, eğitimin getirileri çalışma hayatı boyunca kademeli olarak elde edilecektir. Bu nedenle iki değişken arasında anlamlı bir karşılaştırma yapabilmek için gelecekte yapılacak maliyet harcamalarını ve elde edilecek gelirleri bir iskonto oranı 'iskonto'lamak gerekir.

Eğitim yatırımının iskonto edilmiş gelirleri iskonto edilmiş maliyetlerden büyük ise eğitim yatırımı kârlı olacaktır.

Finans piyasaları şirketlerin değerlerini karlılık ve nakit akışı beklentileriyle belirliyor. Bu değerlendirmeleri yaparken kullanılan ölçümler ise maalesef şirketlerin gelecek potansiyelini yeterince doğru göstermek yerine geçmişe ve bugünkü performansa odaklanıyor.

Bu nedenle, şirketleri değerlendirirken sadece mali tablolara, bilançolara değil, aynı zamanda insan varlıklarının yetkinlik değerlendirmelerine de bakmak gerekiyor. Eğitim harcamalarının bir masraf kalemi yerine, yatırım harcaması olarak görülmesini sağlamak mali tabloların da bu gerçeği daha iyi yansıtmasına yardımcı olur.

Şirketler, genellikle eğitim maliyetlerini sadece eğitim verenlerin ücreti olarak algılıyorlar. Bu nedenle de kriz dönemlerinde eğitim faaliyetlerini kısıyorlar! Ancak, bir eğitim programının en önemli maliyeti, o eğitime katılanların zaman maliyetidir. İşlerin yavaşladığı dönemlerde, azalan alternatif kullanım alanları nedeniyle, bu maliyet de en aza indiğinden kriz dönemleri yetkinlik geliştirmek için en ideal zamanı oluşturur (Argüden, 2004).



İnsanoğlu, yatırım yaptığı faaliyetlerin sonucunda en kısa zamanda kar elde etmek istediğinden, Şirketlerin bir çoğu işlerin yavaşladığı dönemlerde üretimi durdurmayı tercih eder. Oysa ki çalışan personel yetkinliklerini geliştirmeyi tercih ederek uzun vadede kar elde edebileceklerdir.

#### **1.1.4 Eğitimin Bireysel İşlevi**

Aslında eğitimin işlevleri, bir toplumda eğitimin amaçları ile bağıntılı olup onun tarafından biçimlenir. Yani amaçlara göre işlevler de değişir. Çeşitli toplumların farklı amaçlarına göre işlevler de bu amaçlara göre biçimlenir. Bununla beraber her toplumda eğitimin değişmeyen genel işlevleri vardır. İşte biz bunları gözden geçirmek istiyoruz. İşlev, amaca dönük eylemlerdir. Buna göre bir eğitim sistemi organize ya da reorganize edilirken başlangıç noktası, önce amaç, sonra işlev olmaktadır. > Aksi durumda örgütün ya da sistemin amaçlarına dönük bir işlem yapılmamış sayılır. Eğitimden, birey üzerine yapılan ve onun fiziksel, zihinsel ve ahlaksal varlığında bir değişikliği ve gelişmeyi gerektiren her türlü eylem anlaşılmaktadır. Yani bireyin hem kişisel ve hem de toplumsal gelişimi söz konusudur. Bu anlayışla birey, bir bütün olarak ele alınmakta, kendisi ve toplum için en uygun biçimde tüm gelişmesi göz önünde bulundurulmaktadır.

- Bireyin kendisini gerçekleştirmesine yardımcı olma
- Meslek kazandırma
- Bireylerin ilgi ve ihtiyaçlara cevap verme
- Bireyi bütün yönleriyle geliştirme

**Mincer**, “İnsan Sermayesi Araştırmaları (Studies in Human Capital) isimli kitabında eğitilmiş çalışanların daha az eğitilmiş olanlara göre üç avantajı olduğunu belirtmiştir.” Daha yüksek ücret, daha istikrarlı istihdam ve gelirlerde daha fazla yukarıya hareketlilik”

#### **1.1.5 Eğitimin Toplumsal İşlevi**

Bir ülkenin kalkınmasında temel unsur eğitimidir. Eğitim ” Belli bir toplumun varoluşunu ve ilerleyişini güvenceye bağlamak amacıyla üyelerine gerekli bilgi, beceri, düşünce ve davranış kalıplarını aktarması sürecidir "( Korkmaz, 2004: 8).

Eğitim, bilimsel bir inceleme alanı olarak uzun yıllar sadece pedagojik anlamda kullanılmıştır (Klâsik eğitim). Klâsik eğitim, mikro eğitim konularını yani, birey ve okul düzeyindeki eğitim olaylarını ruhsal açıdan ele almış, sadece çocukluk aşamasına önem vermiştir. Oysaki makro açıdan ele aldığımız modern eğitim, insanın sadece okulda değil, onun hayatı boyunca sürekli olarak eğitimi anlayışım benimsemiştir. Makro eğitim, eğitim olayını birey ve okul düzeyinin üstünde inceleyerek eğitim konularının ekonomik, toplumsal ve siyasal yönleriyle devlet düzeyinde ya da daha st düzeyde ya da eğitimin belli bir kesimi açısından incelenmesini gerektirir (Tezcan , 2012: 150 ).

Eğitimin makro açıdan, yani toplumsal, siyasal, ekonomik yönlerden ele alışını, (Eğitime çeşitli alanlardan gitme yolu-multi disciplinary approach) son zamanlarda ortaya çıkmış, çağımızda görülen bir gelişmedir. Bizim burada ele aldığımız işlevlerden bir kısmı (Ekonomik, siyasal) böyle bir eğitim anlayışının gerektirdiği işlevlerdir. Eğitimin toplumsal işlevleri "Açık" ve "Gizli" olarak ikiye ayrılmaktadır.

- Bireyi toplumsallaştırma sosyal değişimlere uydurma
- Kültürel mirası aktarım
- Toplum kültürün devamını ve gelişimini sağlama

### **1.1.6 Eğitimin Ekonomik İşlevi**

Eğitim sisteminin ekonomik işlevi, kısaca, ekonominin ihtiyaçlarına uyan ve geleceğin tüketicilerine gerekli bilgiyi verecek insan gücü ile birlikte beyin gücünü sağlamaktır. Ekonomistler, kesin olarak lme güçlüklerine rağmen üretim artış oranında eğitimin önemli bir rol oynadığını göstermişlerdir. Eğitimin ekonomik işlevi, hem gelişmiş ve hem de az gelişmiş ülkeler için söz konusudur..

Eğitimin ekonomik işlevleri, birey ve toplum açısından şu şekilde ifade edilebilir:

- Eğitilmiş bireyin kazancı ile Eğitilmemiş bireyin kazancı aynı değildir. Bireyin eğitimi ne denli uzun olursa kazancı da artmaktadır.
- Bir iş yerinde eğitilmiş birey ile eğitilmemiş birey Toplumda bilimsel bilgi birikimi ve bilgilerin teknolojiye uygulanması ekonomik büyüme sağlar. Bilgi birikimi eğitimle sağlanır.
- Ekonomik kalkınma için yeterli sayıda nitelikli insan gücüne gereksinim vardır.

- Eğitim aracılığıyla geliştirilen, toplumsal davranışlar kalkınmayı hızlandırır. İş yerini benimseme, sevmeye, gelişme gereksinimini hissetme kalkınmada etkindir.

Yukarıdaki ilkeler eğitimin ekonomik değerini kanıtlamaktadır. Bu nedenle ekonomistler, yöneticiler eğitimi kalkınmanın önemli bir etmeni olarak ele alır. Hızlı kalkınmanın olabilmesi için eğitilmiş bireylerin her alanda (tarım, sanayi, hizmet) sayısının artması gerekliliği tartışmasız kabul edilmektedir (<http://www.forumlopedi.net> (10 Mayıs 2012))

### **1.1.7. Eğitim Politikaları**

Eğitim politikası belirleyicileri şu hususları dikkate almadan karar vermemelidirler:

- Ulus bir bütündür. Alınan kararlar ulusun bütünlüğünü koruyacak nitelikte olmalıdır.
- Hükümetler, bir ulusun tarihi içinde, belirli bir dönem temsil yetkisini aldıklarında, eğitim politikalarını kendi dünya görüşlerine uygun düzenlemeler yapma hakkını kendilerinde görmemelidirler. Sivil Toplum örgütlerinden, Sendikalardan, Bilim adamlarından, Üniversitelerden yardım alınmalı, Kitle iletişim araçları yoluyla, kamuoyu önünde tartışmalar yoluyla katılım artırılmalıdır.
- Eğitim politikaları üzerinden gündelik siyaset yapılamaz.
- Eğitim politikalarındaki başarı da başarısızlık da herkese aittir. Başarı, mutluluk ve refah; başarısızlık ise, toplumsal kaos ve çatışmaya neden olabilir.
- Eğitim politikaları süreklilik ve planlama gerektirir
- Eğitim politikaları, bireysel gereksinimlere, belirli bir tabaka ya da zümrenin taleplerine ya da belirli bir dünya görüşünün anlayışına terk edilemez.
- Eğitim politikaları, ekonomik bir değer olarak da; ciddi ve pahalı yatırımları gerektirir. Bu para ulusun parasıdır, bu parayı en etkin ve verimli şekilde kullanmak, sadece ekonomik yatırımlara has bir durum değildir (Yapıcı , 2006: 6-2 ).

Sonuç olarak, eğitim dizgesi, eğitim politikası, eğitim sosyolojisinde vurgulandığı gibi, genel ekonomik politik yapılanmaya dayalı olarak üretilir, uygulanır. Nasıl bir eğitim? Sorusu, nasıl bir ekonomik dizge sorusunun yanıtının içindedir. Bu nedenle, eğitim politikalarında değişim, dönüşüm, ileri doğru devrimci atılımlar ancak, ekonomik işleyiş, yönelim ya da tutuma müdahale edip, onu bilimden, insandan, vatandan yana dönüştürmedikçe olanaksızdır. Eğitimsel eleştiri, araştırmalarda bu temel gerçeklik üzerinden yürütülmelidir. Müdahale, ekonomik işleyişe, buna bağlı olarak bununla birlikte emperyalizme ve işbirlikçiliğe, sermaye düzenine karşı, toplumcu, kamucu bir karşı çıkış, bir dönüştürme, sınırlama, en azından dengeleme uğraşısı verilip, bir üst yapı kurumu olan eğitime de etki etme olanağına ulaşılabilir (<http://www.egitirim.gen.tr/site/arsiv/64-sayi28/550-egitim-politikalarinin-bilesenleri.html> (12 Mayıs 2012)).

#### 1.1.8. Eğitimin Dışsallıkları

Ekonomide, Dışsallıklardan (*Externality*) ve kusurlardan (*imperfections, distortions*) bağımsız bir piyasada arz ve talep sosyal artı değeri (*Social surplus*) maximize eder. Ancak ürünlerin farklılaştırılması, piyasa gücünün tek elde toplanması, piyasa hakkında bilgi eksiklikleri, yetersiz üretim, üretici ve tüketicilerin pazarlık güçlerinin yetersizliği gibi pek çok *piyasa kusuru* (*market failure*) sebebiyle sosyal artı değer maksimize edilemez. Bu durumlarda, herhangi bir mal veya hizmetin fiyatı o malın üretimin marjinal maliyeti ve üretim ile ilgili dışsallıkların farkıdır.

$$P_x = M_x - E_x$$

$P_x$  = mal veya hizmetin fiyatı

$M_x$  = x'i üretmenin marjinal maliyeti

$E_x$  = üretimle ve/veya tüketimle ilişkili dışsallıkların marjinal değeri

Dışsallık dediğimiz ise o spesifik iki kişi veya parti arasındaki işlemde yer almadığı halde bundan etkilenenlerin olması durumudur. Örneğin yanınızda oturan kişi sigara yakarsa o kişi sigaranın keyfini, siz nikotinin bir kısmını sigara firması da bir paket sigara bedelini alır. İşlem (*transaction*) sigara firması ile kullanıcı arasındadır ancak bu işlemde etkilenenler sadece bunlarla sınırlı değildir. Tüketimin sosyal maliyeti bireysel maliyete oranla çok daha yüksektir, dolayısıyla sigaranın vergilendirilmesi ve kamuya açık yerlerde sigara yasağı uygulamaları bu dışsallığı

azaltmaya yöneliktir. Literatürde aslında sıkça verilen bir diğer örnek üretim süreçleri boyunca çevre kirlenmesine neden olan fabrikalardır. Çok basit bir anlatımla, böyle bir sanayi tesisi ve ürettiği mal söz konusu olduğunda bu malın sosyal maliyeti özel maliyetten yani firmaya getirdiği maliyetten daha fazladır. Dolayısıyla ya bu fabrikalara daha yeni teknolojiler kullandırılması yoluna gidilir veya örneğin karbon vergisi (carbon tax) getirilir ve bu şekilde maliyet ve fayda eşitlenir.

Eğitim finansmanında da temel ilkelere (*a priori*) birisi budur. İlköğretim kademesine baktığımızda, bu kademedeki ilave bir kişinin eğitiminin topluma getireceği fayda bireyin bu eğitim sayesinde elde edeceği ilave faydaya kıyasla daha fazladır. İktisadi terminoloji ile ifade edilirse, örneğin ilköğretimin marjinal toplumsal faydası, marjinal bireysel faydaya oranla daha yüksektir. Buda bu kademedeki yapılan yoğun kamu harcamalarını açıklayıcı niteliktedir ( <http://www.dpt.gov.tr> (12 Mayıs 2012))

## **1.2. EĞİTİM EKONOMİSİ**

Ekonomi bulgularını ve kurallarını eğitime uygulayan bilim dalıdır. Eğitim sistemi ile ekonomik sistem arasındaki ilişkileri, bu amaçla bireyin eğitim maliyetinin nasıl olduğunu araştırır. Eğitimin en önemli amaçlarından olan üretim sürecini insan gücünün hangi alanlarda yetiştirilmesi gerektiğini inceler.

### **1.2.1. Eğitim Ekonomisi Tanımı**

Eğitimin bireyin mesleki konumuna ve ücret farklılaşmasına katkıda bulunduğu, iktisatçılar tarafından kabul edilen bir görüştür. Adam Smith'in kitabında da eğitim bu içerikte tartışılmıştır. Eğitim ekonomisi eğitim ile ekonomik sistem arasındaki ilişkinin çözümlenmesi ile uğraşmaktadır.

Eğitim ekonomisi, toplumsal yapı, ekonomik değişme ve bireyin kazandığı bilgi ve beceriler arasında temel ilişkileri araştırmaktadır. Bu alan işgücü piyasası gelir dağılımı kuramı ile olduğu kadar, kamu finansmanı çerçevesinde, en büyük harcamaların yapıldığı kesimlerden biri olan kamu eğitimini de incelemektedir.

1950'lerin ortalarında eğitim harcamaları fiziksel üretim artışının bir nedeni olarak , üzerinde önemle durulan bir konu olmuştur. Bunun nedeni uzun vadeli büyüme dönemlerinde, toplam ekonomik büyümenin yarısından fazlasını açıklayan ve işgücü ile sermayenin türdeş olarak tanımlandığı gelişme modellerinin başarısızlığıdır. Bu yüzden

eğitim ekonomisi ile ilgili çalışmalar işgücünün üretken niteliğini arttırmanın bir biçimi ve büyüme sürecinin bir girdisi olarak kabul edilen eğitim üzerinde yoğunlaşmıştır (Mc Millan Cor , 1982: 519-525).

### **1.2.2. Eğitimin Ekonomi Üzerindeki Etkileri**

İçsel büyüme modellerinde beşeri sermayenin önemi ciddi bir şekilde vurgulanmaktadır. Ekonomik büyümenin temel kaynağını oluşturan beşeri sermaye kavramı, kişinin ya da toplumun sahip olduğu bilgi, beceri, yetenekler, sağlık durumu, toplumsal ilişkilerdeki yeri ve eğitim düzeyi gibi kavramların tümünü ifade etmek için kullanılmaktadır. Eğitimin; işgücünün beceri ve üretkenlik kapasitesini geliştirdiği; bu yolla da milli gelirin artmasına katkıda bulunduğu ve hatta geçmişte yaşanan ABD'deki hızlı büyüme oranının önemli bir bölümünün eğitime yapılan yatırımlardan kaynaklandığı görüşü klasik iktisatçılarca da desteklenmiştir.

Yakın geçmişte Lucas (1988) ve Rebelo (1991) modellerinde beşeri sermayeyi de fiziksel sermaye gibi üretim faktörlerinden biri olarak saymışlardır. Ekonomi fiziksel sermaye yatırımlarına ihtiyaç duyduğu kadar beşeri sermaye yatırımlarına da ihtiyaç duymaktadır. Beşeri sermaye olarak vurgulanan kavram genelde eğitim yoluyla ortaya çıkmakla birlikte çalışma sürecinde yaparak öğrenme yoluyla kendiliğinden de oluşabilmektedir.

Beşeri sermayeye yapılan yatırımlar eğitimde harcanan zamanın fırsat maliyeti olarak tanımlanmıştır. Beşeri sermaye yatırımlarının mikro etkileri; birey, aile ve firmalar üzerinde görülür. Bu mikro etkiler belirli sahalarda yoğunlaşarak ülkenin makro ekonomik alanlarına da tesir eder. Eğitim yatırımları neticesinde kişisel gelirden meydana gelen artış aile ve firma üzerinde olumlu etkilere sebep olabileceği gibi bunun yaygınlaşması gelir dağılımını, teknolojik gelişimi, emek piyasasını, tarım ve sanayi sektörlerini, verimliliği ve bölgesel kalkınma farklılıklarını değişik oranlarda etkiler (Yumuşak, 2000).

Beşeri sermaye davranış değişikliği yaratarak kalkınma sürecinin sosyal boyutuna katkıda bulunmakla birlikte, üretim sürecinin bir girdisi olarak da ekonomik gelişmeye katkı sağlamaktadır (Özgür, 2005).

Böylece buna bağlı olarak, beşeri sermayenin oluşması, gelişmesi ve devamlılığının sağlanması tam anlamıyla sosyoekonomik gelişmeyi hızlandıracak, toplumları ve yaşadıkları ülkeleri refaha taşıyacaktır ( Taş , 2007; Yenilmez, 2007 : 9-1).

#### **1.2.2.1. Eğitimin Ekonomi Üzerindeki Etkileri Arttırmak İçin Yapılan çalışmalar**

Ekonomik büyüme ve eğitim arasındaki ilişki konusunda pek çok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaların bir özeti, Tilak'ın "Education and Its Relation to Economic Growth, Poverty, and Income Distribution: Past Evidence and Further Analysis" (1989) isimli çalışmasında verilmiştir. Beşeri sermaye teorisinin esas savını oluşturan husus, eğitimin işgücünün verimliliğini arttırarak ekonomik büyümeye yol açtığıdır. Eğitimin verimlilik üzerindeki bu olumlu etkileri kuşaklar boyu sürmektedir. Eğitimli anne ve babalar daha sağlıklı ve daha iyi beslenmiş çocuklar yetiştirirler. Bu yüzden onların çocukları, yaşamları boyunca daha verimli olurlar. Gelişmiş beşeri sermaye, verimliliği hem dolaysız ve hem de dolaylı olarak arttırarak ekonomik büyümeye önemli katkıda bulunur. Ekonomik büyüme ile ilgilenen kurumlar ve araştırmacılar, beşeri sermayenin gelişmesinin ve kullanımının, ekonomik büyümenin ve özellikle kişi başına ekonomik büyümenin belirleyicisi olduğunu belirtmektedirler (Baş, 2001: 50).

Son yıllarda, gelişmiş ve gelişmekte olan tüm ülkeler artan nüfusla birlikte yaşam ve refah düzeylerini yükseltme gayretlerini yoğunlaştırmışlardır. Bu amacı gerçekleştirmek için insan gücü, finansman, teknoloji, hammadde ve donanım gibi mevcut kaynaklarını en yüksek faydayı sağlayacak biçimde kullanmayı yani verimliliği arttırmayı hedeflemişlerdir. En fazla ve kaliteli üretime en düşük maliyetle ulaşma amacı, çalışanların teknolojik yeniliklere paralel olarak bilgi ve beceri düzeylerini de arttırmalarını gerektirmektedir. Böylece eğitim, her toplumda olduğu gibi bilgi toplumunda da stratejik bir önem kazanmaktadır. Üretim faktörlerinden işgücünün niteliğini arttırmak ve bu niteliğe uygun bir işte kullanmak kalkınma-eğitim ikilisinin en önemli özelliğini yansıtmaktadır. Çünkü işgücünün eğitilerek arttırılması verimliliği ve kaliteli üretimi de arttıracaktır (Çetintaş ve Başel, 1999:105).

Eğitim ve bŸyŸme konusunda ampirik bir çalışma yapan Alan B. Kruger ve Mikael Lindahl'in buldukları sonuca gore, eğitim seviyesinin dŸřŸk olduğu Ÿlkelerde eğitim ve bŸyŸme arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif bir ilişki çıkmıştır (Kruger ve Lindahl, 2001: 1130).

### **1.2.2.2. Eğitimin Ekonomi Ÿzerindeki Etkileri Arttırmak için TŸrkiye de neler yapılmaktadır?**

zellikle 1960'lı yıllardan itibaren TŸrkiye'de, eğitim her iki grupta yer alan sorunlarını planlama ile çözme eğiliminin gŸçlendiđi soylenebilir (dem, 1995:152; Kurtkan, 1977:267).

En çok bilinen tanımıyla eğitim planlaması, “politik ve ekonomik gerçekleri, eğitim dizgesinin bŸyŸme gizilgŸcŸnŸ, boylice dizgenin hizmetinde olduğu Ÿlkenin ve ğrencilerin gereksinimlerini dikkate alarak buna ilişkin politikayı, ncelikleri, dizgenin maliyetini saptamak amacıyla yapılan kestirme girişimleridir” (Becby, 1967:13'ten akt. dem, 2008:37).

Bu çerçevede eğitim planlaması, eğitim sorunlarının özŸm aracı olmanın yanında, genel ekonomik ve toplumsal değişmenin araçlarından biri olarak gorŸle gelmiştir. TŸrkiye'de eğitime yon veren eğitim planlarının çoğunlukla kalkınma planları içinde ele alınması, bu araçsallaştırmanın en nemli gostergesidir.<sup>1</sup>

TŸrkiye'de 1963 yılından bu yana kalkınma planları ile birlikte eğitim planları da yapılmaktadır. Bunlardan birincisi, 1982 yılında dem tarafından yapılan Kalkınma Planlarında Eğitimimizin Hedefleri ve Finansmanı adlı araştırmadır. Bu araştırmada, ele alınan donemde eğitimde gozlenen sayısal gelişmelerle eğitime ayrılan finansman kaynakları karşılaştırılmıştır. Konu ile ilgili ikinci araştırma, Hesapçıoğlu tarafından 1982 yılında yapılan, daha sonra gŸncelleřtirilerek 2001 yılında yayımlanan TŸrkiye'de Makro DŸzeyde İnsan Kaynakları Planlaması adlı araştırmadır. Sonuçta, 1980 sonrasında planlama anlayışında yaşanan değişime vurgu yapan Hesapçıoğlu “insan gŸcŸ ve eğitim planlamasının geleceğin gorevi olduğunu ileri sŸrmektedir”.

---

<sup>1</sup> Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında 1995 yılında hazırlıkları yapılan Eğitim Ana Planı (1996-2010) ve YOK tarafından 1991 yılında hazırlanan YŸksekođretim Gelişme Planı (1992-2012) bir yana bırakılırsa, TŸrkiye'de kalkınma planlarından ayrı bir eğitim planlaması çalışması yapıldığını soylemek gŸcŸtŸr. Bunun TŸrkiye eğitim sistemi için bir eksiklik olduğu soylenebilir.



İktisadi planlamanın Türkiye’deki ilk uygulamaları, 1930’lu yıllardan 1950’lere kadar süren sanayi planlarıdır (Tekeli ve İlkin, 1981:16-17).

Planlı kalkınma politikası çerçevesinde eğitim de “ekonominin insan gücü gereksinimini” karşılayan ve “halkın eğitim düzeyini yükseltmek” suretiyle toplumsal değişmeye katkı sunan bir “sektör” olarak kalkınma planları içindeki yerini almıştır (MEB, 1993:5).

Kalkınma planları içindeki eğitim planlaması çalışmaları, bir yandan ekonomik ve toplumsal gelişmenin zorunlu kıldığı görevleri yerine getirmek için gereken kaynakların sağlanmasına, diğer yandan da sağlanan kaynağın eğitim sisteminin tür ve düzeyleri arasındaki dağılımına yoğunlaşmıştır.

Kalkınma planları içindeki eğitim planlarının iki temel amacı bulunmaktadır: “Toplumun eğitim düzeyini yükseltmek” ve “ekonominin gereksinim duyduğu insan gücünü yetiştirmek” (DPT, 1963:38-39).

Bu iki temel amaç, BBYKP’ ndan itibaren tüm kalkınma planlarında görülmektedir

### **1.3. EĞİTİM EKONOMİSİ VE EĞİTİMİN EKONOMİK ETKİLERİ**

Ekonomik faaliyetlerin temeli olan üretimin gerçekleştirilmesi, çeşitli koşullarda ve çeşitli oranlarda bir araya gelen üretim faktörlerine bağlıdır. Klasik iktisadi teorisinin temel üretim faktörleri; emek, sermaye, (fiziki sermaye), toprak (doğal kaynaklar) ve girişimci olarak sıralanmaktadır. Bu faktörlere bağlı olarak ekonomik olguların açıklanmasında zaman içinde ortaya çıkan zorluklar, ilgili üretim faktörlerinin sorgulanmasına neden olmuştur. 1980’lere kadar iktisat literatüründe güçlü konumunu sürdürebilen neoklasik iktisat teorisi, ağırlıklı olarak büyümenin nicelik yönüne ağırlık vermiştir (Kipritçioğlu, 1998: 210).

Klasik üretim fonksiyonu ve buna dayalı olarak geliştirilen klasik büyüme teorisi, zaman içinde yerini yeni bir büyüme fonksiyonuna terk etmiştir. “İçsel büyüme teorisi” olarak isimlendirilen bu teori, büyüme literatürüne beşeri sermaye diye tanımlanan yeni bir faktörün ilave edilmesine neden olmuştur. Fiziksel sermaye ve doğal kaynaklar üretimin pasif faktörleridir. Beşeri sermayenin temeli olan insan ise,

fiziksel sermayeyi harekete geçiren, doğal kaynakları keşfeden, sosyal, ekonomik, siyasal organizasyonları oluşturan, ulusal gelişmeye katkıda bulunan ve yön veren aktif bir unsurdur (Harbinson and Myers, 1964).

### **1.3.1 Eğitim ve Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişki**

Solow'un öncü çalışmasına (1956) dayanan neoklasik büyüme teorisi, birçok iktisatçının 1960.lı yıllardaki katkılarıyla(örneğin Denison 1961, Cass 1965,Koopmans 1965) gelişmiştir(Ehrlich, 1990:1).

Literatürde Solow modeli olarak da adlandırılan neoklasik büyüme modelinin temel varsayımları; kapalı bir ekonomi, rekabetçi piyasalar, rasyonel davranan bireyler, üretim faktörleri sermaye ve işgücünün her biri için ölçeğe göre azalan getiriye, üretim fonksiyonu için sabit getiriye öngören bir üretim teknolojisi olarak özetlenebilir.

Temelleri Romer (1986) ve Lucas(1988) tarafından atılan içsel büyüme teorisi, ekonomik büyümeyi neoklasik modelde olduğu gibi piyasa mekanizmasının denetimi altında olmayan dışsal teknolojik gelişmeler yerine, piyasaların kendi dinamikleri içinde faaliyet gösteren ekonomik güçlerin içsel olarak belirlediğini kabul etmektedir (Planlama Dergisi Özel Sayı . DPT.nin Kuruluşunun 42. Yılı).

İçsel büyüme modelleri, büyümenin itici gücü olarak nitelenen faktörleri tanımlayarak birikimlerini açıklamakta ve bu çerçevede büyüme sürecinin işleyişi ile ilgilenmektedir. Modeller büyümenin itici gücü olarak tanımladıkları faktörler itibariyle üç grupta değerlendirilebilir. Bunlar; nüfus artışı ve beşeri sermaye birikimini birer karar değişkeni olarak ele alanlar, içer ilmemiş teknolojik değişmeyi dışsal ve otonom bilimsel buluşlar yerine piyasa güçlerinin yönlendirdiği girişimci kararlar ona bağlayanlar ve büyüme sürecinde kamunun rolünü bağımsız bir değişken olarak dikkate alanlar şeklinde özetlenebilir.. Günümüzün Keynes yanlısı iktisatçıları, sermaye birikimini hane halkı tasarruf eğilimlerine bağlı olarak açıklaması, talep artışlarıyla ilişkilendirmemesi bakımından içsel büyüme modellerinin neoklasik büyüme modeliyle aynı temele oturduğunu ileri sürmektedir (Palley, 1996:135).

Öte yandan klasik teori yanlıları da içsel büyüme modellerini, kararlı durum büyüme hızlarını güvence altına almak için teknolojik gelişmenin hızı konusunda katı varsayımlara dayanmaları nedeniyle eleştirmektedir (Cesaratto, 1999:788).

Bu eleştirilerde haklılık payı bulunması ona rağmen, içsel büyüme modellerinin, ekonomik büyümenin büyük bölümünü bir ortak terim vasıtasıyla açıklayan neoklasik modelden sonra, büyümenin ekonomik sistemin kendi dinamikleri içinde gerçekleştiğini ileri süren, bu süreçte etkili olabilecek faktörleri belirleyen ve ayrıca politika analizlerine olanak veren yapısıyla ekonomi literatürüne katkısı göz ardı edilemez.

Modeller büyümenin itici gücü olarak tanımladıkları faktörler itibarıyla üç grupta değerlendirilebilir. Bunlar; nüfus artışı ve beşeri sermaye birikimini birer karar değişkeni olarak ele alanlar, içerilmemiş teknolojik değişmeyi dışsal ve otonom bilimsel buluşlar yerine piyasa güçlerinin yönlendirdiği girişimci kararlar ona bağlayanlar ve büyüme sürecinde kamunun rolünü bağımsız bir değişken olarak dikkate alanlar şeklinde özetlenebilir. Genelde tüm bilim dalları için geçerli olan ve aslında bilimin gelişmesindeki en önemli etkenlerden biri olan görüş ayrılıkları, sosyal bilimlerde daha yoğun olarak gözlenmekte ve iktisatçıların içsel büyüme teorisine ilişkin yaklaşımlarında da belirgin şekilde ortaya çıkmaktadır. Günümüzün Keynes yanlısı iktisatçıları, sermaye birikimini hane halkı tasarruf eğilimlerine bağlı olarak açıklaması, talep artışlarıyla ilişkilendirmemesi bakımından içsel büyüme modellerinin neoklasik büyüme modeliyle aynı temele oturduğunu ileri sürmektedir (Palley,1996: 135).

Öte yandan klasik teori yanlıları da içsel büyüme modellerini, kararlı durum büyüme hızlarını güvence altına almak için teknolojik gelişmenin hızı konusunda katı varsayımlara dayanmaları nedeniyle eleştirmektedir (Cesaratto, 1999:788).

Bu eleştirilerde haklılık payı bulunmasına rağmen, içsel büyüme modellerinin, ekonomik büyümenin büyük bölümünü bir ortak terim vasıtasıyla açıklayan neoklasik modelden sonra, büyümenin ekonomik sistemin kendi dinamikleri içinde gerçekleştiğini ileri süren, bu süreçte etkili olabilecek faktörleri belirleyen ve ayrıca politika analizlerine olanak veren yapısıyla ekonomi literatürüne katkısı göz ardı edilemez. Planlama çalışmalarında model kullanımı, teori, metodoloji, veri seti, ülke ekonomisinin kurumsal ve yapısal ilişkilerini bir bütün halinde ele almayı gerektiren çok boyutlu bir süreçtir. Küresel gidişe uyum, ülke koşullarını göz ardı etmeyi değil, ülke çıkarlarını koruma yönünde çok daha kapsamlı etüt edilmiş, esnek, ince ayarlı, stratejik planlama ve taktik uygulama bütünlüğünü gerektirmektedir. Ancak, en az bunlar kadar önemli bir

konu da büyümenin ekonomik kalkınma olgusunun yalnızca bir boyutu olduğu, sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasında yapısal değişim, adaletli bir gelir dağılımı ve kurumsal düzenlemeler boyutların unutulmaması gereğidir. Literatürde, gelir dağılımı ile büyüme arasındaki ilişkinin iki yönlü olduğu genel kabul görmekte beraber, T. Persson ve G. Tabellini (1992, s.601) demokratik rejimlerde adaletsiz gelir dağılımının büyüme olumsuz yönde etkilediği sonucuna varmaktadırlar (Ercan, 2000)

### 1.3.2. Eğitim ve Kalkınma Arasındaki İlişki

Eğitim bireylerin gelecekteki yaşam biçimini belirleyecek en önemli faktörlerden biridir. Ancak eğitim alanında sağlanan gelişmelere nicel anlamda bakmamak gerekir. Eğitim alanında yüksek okullaşma düzeyi aktarılan mali kaynakların büyüklüğü, eğitim alan kişi sayısı bir toplum için gerekli eğitim düzeyinin yeterliliğini ortaya koymamaktadır. Sayısal anlamda gelişme her zaman beraberinde kaliteyi getirmemektedir ve çoğunlukla sayısal anlamda gelişme yaşanırken bunun maliyeti kalite olarak karşımıza çıkmaktadır. Sayısal olarak sağlanan başarıya karşın aynı başarı niteliksel olarak çoğunlukla sağlanamamaktadır (**Dünya Kalkınma Raporu**, Dünya Bankası, Washington DC, 2007:11).

Kalkınma kavramı, salt üretimin ve kişi başına düşen milli gelirin arttırılması demek olmayıp, az gelişmiş bir toplumda iktisadi ve sosyo-kültürel yapının da değiştirilmesi, yenileştirilmesidir. Kişi başına düşen milli gelirin artması yanında, genel olarak üretim faktörlerinin etkinlik ve miktarlarının değişmesi, sanayi kesiminin milli gelir ve ihracat içindeki payının artması gibi yapısal değişiklikler, kalkınmanın temel öğeleridir” (Han, 2002, 2).

Bir ülkenin sanayileşebilmesi ve kalkınabilmesi için o toplumun birtakım asgari koşullara sahip olması gerekir. Bu koşulları şu şekilde sıralayabiliriz:

- 1-) Sürekli ve istikrarlı bir siyaset ortamı
- 2-) Yüksek ulaşım olanakları
- 3-) İyi bir iletişim ve finans ortamı
- 4-) Yeterli bir eğitim seviyesi (Eroğlu, 2001).

Bu dört koşulun gerçekleşmesi halinde, toplumsal kalkınmanın sağlanmasındaki en önemli sac ayaklarının da oluştuğu söylenebilir.

Günümüzde ülkelerin kalkınmışlık düzeyleri, milli gelir miktarı yanında; eğitim, sosyal, kültürel ve politik durumları ile de ölçülmektedir. İktisadi gelişme, kişi başına düşen mal ve hizmet birimleri ile ifade edilebildiği gibi, kişi başına düşen eğitim ve sağlık harcamaları da gelişmişliğin önemli ölçüleri arasındadır. Bunlara paralel olarak okuryazarlık ve okullaşma oranı, ortalama yaşam süresi gibi değerler de bir ülkenin gelişmişlik düzeyinin bir göstergesidir. Bütün bunlar kalkınmanın merkezine insanı yerleştirmektedir. İnsanın düşüncesi, yetenekleri, eğitim düzeyi ile oluşan ekonomik ve kültürel ortam yenilik ve yaratıcılığı gerçekleştirerek üretim sürecinin girdisi olarak ekonomiye katkı sağlamaktadır (Hoşgörür ve Gezgın, 2004: 5).

### **1.3.3. Eğitimin Bir Ülkenin Kalkınmasındaki Rolü**

Bilimsel araştırmalar eğitim düzeyi ile kalkınmanın unsurları olan ekonomik büyüme, siyasal ve toplumsal gelişme arasında doğrusal ilişkiler olduğunu ortaya çıkarmıştır. İnsan kaynağının, özellikle sosyal iyileşmeye ve buna bağlı olarak ekonomik gelişmeye katkısı oldukça büyüktür. Toplumsal uyum kapsamında eğitimin sosyal faydaları; daha az suç oranı, demokratikleşme ve yönetime katılma, bireysel sağlığı koruma ve bireyin daha fazla gelir elde etmesi olarak özetlenebilir. Eğitim bu özelliği ile sadece bireye değil, topluma da yararlar sağlamakta ve kamu refah maliyetlerini düşürmektedir.

“Bir ekonomide uygulanan kalkınma stratejileri eğitim politikalarından ayrı olarak değerlendirilemez. Bir başka deyişle, kalkınma stratejileri arasındaki temel farklılık eğitime bakış açılarından kaynaklanmaktadır. Kısacası kalkınmakta olan ülkeler eğitim politikalarını kalkınma stratejilerinde bir araç olarak kullanırlar.” (Seyidoğlu, 1993, 27).

Buradan hareketle, kalkınma ve eğitim arasındaki etkileşimin çok yüksek olduğunu ifade edebiliriz. Bu da bizlere kalkınmışlık ile ilgili birçok kriterin eğitimden etkilendiği yorumuna götürür. Bu nedenle bir ülkenin kalkınması insanların eğitim seviyesi ile doğru orantılıdır. " Çünkü kalkınmanın gerçekleşmesinde, doğal kaynaklar ve sermaye gibi ekonomik unsurların kullanılması insan becerisine bağlıdır ve insan bu beceriyi eğitimle kazanmaktadır" ( Üstün, 2002 ).

### **1.3.4. Eğitimin Gelir Dağılımı Üzerindeki Etkisi**

Eğitime kamusal desteğin başlıca gerekçesi, eğitimin özel finansmanının gelir dağılımı sonuçlarına ilişkin düşüncelerden doğar. Zengin kişiler tıpkı, araba, ev ve elbiselere harcadıkları gibi, gençlerinin eğitimine de daha büyük para harcayacaktır. Bir çocuğun yaşam şansının, ebeveynlerinin refahına ya da ana babasının içinde yaşadığı toplumun istikrarına bağlı olmaması konusunda yaygın bir kanaat vardır. Fırsat eşitliği konusundaki düşünceler, devletin eğitim hizmetlerinin sunumunda bir rol oynaması gerektiği hususunda hemen evrensel bir görüş birliğine yol açmıştır (Stiglitz, 1994:456).

Topluma uygun ve nitelikli eğitim verilmesi sonucu, kişilerin kazandığı bilgi ve beceri, işgücünün kalitesini, verimliliğini ve geliri önemli ölçüde arttırmaktadır. Eğitimde fırsat eşitliği konusunda bahsedilen olumlu dışsallığı topluma yayabilmek maksadıyla yoksul ailelerden gelen yetenekli çocuklar burslarla desteklenmelidirler. Bu durumda eğitilmiş kişilerin sayısı toplumda artacak ve gelir dağılımındaki dengesizlik de zamanla ortadan kalkacaktır. Sadece zengin ailelerin çocuklarını okutabildiği bir toplumda yoksul ailelerden gelen çocuklar da yoksul olmaya devam edecek ve gelir dağılımı iyileşmeyecektir. Bu durumda eğitimde fırsat eşitliği konusunun gelir dağılımı üzerindeki olumlu etkileri rahatlıkla görülecektir. Eğitim ve gelir dağılımı arasındaki ilişki oldukça karmaşıktır. Eğitimin gelir dağılımı üzerindeki etkisi sadece eğitimin nasıl planlandığı, geliştiği ve finanse edildiği ile ilgili değil, sosyo-ekonomik faktörlerle, istihdam olanaklarıyla, ücret yapısıyla ve mali temelle de ilişkilidir (Baş, 2000: 23).

## **1.4. EĞİTİMİN FAYDALARI**

### **1.4.1. Eğitimin Sosyal Faydaları**

Kişi açısından eğitim, amaçlara ulaşma becerisini arttırmaya yönelik bireysel davranış, bilgi, yetenek ve güdülenmeleri değiştirme; örgütsel açıdan, örgütün etkililik, etkinlik ve verimlilik başarısını amaçlama ve yönetimi geliştirme; yöneticiler açısından ise örgütte başarılı liderler olarak kalmaları için deneyim yetenek ve başarı kazanmaları süreci olmaktadır .

İnsanın kendini sosyal çevre içinde , aile içinde , varsa iş hayatı içinde güvenilir, emin ve kararlı hissetmesin en önemli yolu eğitim almasıdır. Nasıl olursa olsun, ister

örgün ister yaygın hatta hem örgün hem yaygın eğitim almak ve eğitim olanaklarına sahip olmak bir ayrıcalık olsa gerek.

Eğitim almak insanın sadece kendine sağladığı fayda olarak kalmaz, zamanla alınan eğitim sosyal çevre içinde, iletişim halinde olunan diğer insanları olumlu yönde etkiler. Eğitim konusu ne olursa olsun, mutlaka kişi bu eğitimden faydalanacak ve fayda sağlayacaktır. Sosyal yönü çok olmayan kişiler aldıkları eğitimleri aile içinde kullansalar bile zamanla çocuklarına sağladığı fayda yine sosyal çevreye dönecektir.

#### **1.4.2. Eğitimin Ekonomik Faydaları**

Eğitim İnsana sadece toplumsal ve sosyal fayda kazandırmaz. Aynı zamanda maddi manevi ihtiyaçların sağlanması için gerekli olan ekonomik kaynaklara ulaşmamızı da sağlar. İnsanın ekonomik yönden güçlü olması toplumda ki yerini de aslında belirlemiştir.

İnsanın eğitim alıp daha iyi bir yaşam kalitesine ulaşması, aynı zamanda ülke ekonomisini ve refah düzeyini de yükseltir. Ülke ekonomisinin yüksek seviyelere ulaşması, ülkemizin dünya ülkeleri arasındaki gücünü de belirleyeceğinden bir birey olarak, önce kendimizin, daha sonrada aile bireylerinin eğitimi için çaba sarf etmek gerekir.

Eğitim, aile, toplum ve ülke ekonomisinin gelişmesinde büyük rol oynadığına göre eğitim için ayrılan kaynakların masraf olarak değil de yatırım olarak düşünülerek alışmalar yapıldığında aile ve ülke olarak ekonomik kazanç sağlanacaktır.

#### **1.4.3. Eğitimin Toplumsal Faydaları**

Bütün toplumlarda eğitimin amacı, yeni kuşaklara bir kültür birikimi aktarmak, gençlerin davranışını yetişkinlerin hayat tarzı yönünde biçimlendirerek onları gelecekteki toplumsal rollerine doğru yöneltmektir (Eroğlu, 2001).

Aile içinde, aile bireylerinin belki de ekonomik ve sosyal yönleri yaygın ve örgün eğitimlerin devamı için yeterli olmaya bilir. Dolayısıyla sosyal ve toplumsal projeler kapsamında eğitim faaliyetleri desteklenebilir. Sadece devlet destekli örgün ve yaygın eğitimin yanında ,dernekler, özel üniversiteler, özel sektörler, kamu kurumları ,özel okullar, yerel yönetimler v.b kuruluşlar eğitime destek vererek toplumsal fayda sağlamaktadır.

## İKİNCİ BÖLÜM

### KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MESLEK VE SANAT EĞİTİMİ KURSLARI (KO-MEK)

#### 2.1. GENEL HATLARIYLA KO-MEK

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları (KO-MEK) , Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığına bağlı olarak çalışan Yaygın Eğitim Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmiş bir projedir. KO-MEK ‘nın tüm faaliyetleri, kontrol ve denetimleri yaygın eğitim şube müdürlüğü tarafından yapılmaktadır.

##### 2.1.1. KO-MEK ‘nın Kuruluşu ve Amacı

İzmit Büyükşehir Belediyesi 1995 yılında Yaygın Eğitim faaliyetlerine başlamıştır. Sadece İngilizce ve Bilgisayar alanında, tek bir kurs merkezinde maksimum 12 öğretmenden oluşan bir grupla tam 10 sene eğitim faaliyetlerine devam edilip, yılda ortalama 2000-2500 kursiyer mezun edilerek yaygın eğitim faaliyetlerine katkı sağlamıştır. İzmit Büyükşehir Belediyesinin yaygın eğitim faaliyetleri İzmit Halk Eğitimi Merkezi Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü ile yapılan protokoller çerçevesinde 2004 yılına kadar devam etmiştir.

2004 yılı yerel seçimlerinden sonra İzmit Büyükşehir Belediyesi yeni çıkan büyükşehir belediyesi kanunu ile Kocaeli Büyükşehir Belediyesi olarak mülki sınırlar dahilinde hizmet vermeye başlamıştır. Böylece Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü ile Kocaeli’ nin 12 ilçesinde 2005 yılından itibaren Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları (KO-MEK) adı altında yaygın eğitim hizmeti vermeye başlamıştır. Verilen bu hizmet halen aralıksız devam etmektedir.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları (KO-MEK ) kapsamında, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi yetki ve sorumluluk sınırları içerisinde yaşayan halkımıza her türden el becerisi kazandırmak, bir meslek sahibi olmalarına yardımcı olmak, ev ve aile ekonomilerine katkı sağlamak, boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirmeleri amacı ile alternatif performanslar kazandırmak, unutulmaya



yüz tutmuş Geleneksel Türk Kültür ve Sanat Eserlerinin tekrar hayat bulmasını sağlamak, Kocaeli ilinde yaşayan vatandaşlarımızın istihdam olanaklarının arttırılarak ekonominin canlı tutulması hedeflenmiştir.

### **2.1.2. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek Ve Sanat Eğitimi Kursları(KO-MEK)' nın Gerekçe Nedeni**

5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununu ve 5393 sayılı Belediye kanunu ile Belediyelere verilen görev ve yetkiler çerçevesinde Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Başkanlık makamının onayı ile Kocaeli Büyükşehir Belediyesi hizmet alanı içerisindeki işsiz vatandaşları meslek sahibi yapmak, üretime yönelik el becerileri kazandırmak, böylece pasif iş gücünü aktif, ekonomik değere dönüştürmek amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü adına Kocaeli İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile yapılan protokol kapsamında 2005 yılından bu yana “Okuma-Yazma, Sosyal - Kültürel, Mesleki - Teknik kurslar açılmış ve Kocaeli ilinde yaşayan vatandaşlarımız tarafından bu kurslara karşı yoğun bir talep oluşmuştur.

Ancak ;

2011 – 2012 Eğitim - Öğretim Yılında 37 kurs merkezinde açılan “Okuma-Yazma, Sosyal -Kültürel, Mesleki ve Teknik kurslarımıza müracaat eden 61.425 (altmış bir bin dört yüz yirmi beş ) istekliden 22/04/2012 tarihi itibariyle ancak 29.942 (yirmi dokuz bin dokuz yüz kırk iki) kursiyere eğitim verilebilmiştir.

Kocaeli İlinde yaşayan vatandaşların yoğun talebini tamamen karşılamak ve bireylerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda hayatının her safhasında istendik davranışlar göstererek eğitim faaliyetlerine devam etmelerini sağlamak amacı ile Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları (KO-MEK) devamlığı için çalışmalar sürdürülmektedir (Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü, 11 Mayıs 2012) .

### **2.1.3. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek Ve Sanat Eğitimi Kursları(KO-MEK)'nın Kanuni Dayanak ve Teamülleri**

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi faaliyetlerinin devamı için her eğitim sürecinde yeni ihale veya ihaleler hazırlanır. Her ihale için ayrı ayrı Teknik ve İdari Şartname hazırlanmak durumundadır.

İdari ve Teknik Şartnameler aşağıdaki Kanuni Dayanak ve Teamüllere uygun olarak hazırlanır.

- 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu,
- 14 Eylül 2011 tarih ve 28054 Sayılı Resmi Gazete’ de yayınlanan Milli Eğitim Bakanlığı’ nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ( Karar sayısı: KHK / 652),
- 5393 Sayılı Belediye Kanunu’nun Belediyenin Görev Yetki Sorumlulukları Başlıklı 14. maddesinin (a) fıkrasındaki; ”İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor; sosyal hizmet yardım, nikah, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır”
- 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun “Büyükşehir, ilçe ve ilk kademe belediyelerinin görev ve sorumlulukları” başlıklı 7/v maddesinde yer alan: “Sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütmek, geliştirmek ve bu amaçla sosyal tesisler kurmak, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak, işletmek veya işlettirmek, bu hizmetleri yürütürken üniversiteler, yüksek okullar, meslek liseleri, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleri ile işbirliği yapmak” hükmü ile ,
- Haziran 2010 Tarih ve 2633 Sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi’nde yayınlanan “ Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği”
- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ile İl Milli Eğitim Müdürlüğü arasında imzalanan protokol
- Haziran 2011 Tarih ve 2645 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler dergisi’ nde yayınlanan “ Halk Eğitimi Faaliyetlerinin Uygulanmasına Dair Yönerge

- Her eğitim dönemi için İdari ve Teknik Şartname hazırlanarak eğitim faaliyetleri gerçekleştirilir.
- Teknik ve İdari Şartnamede belirtilmeyen diğer hususlar 4857 sayılı İş Kanunu'na göre uygulanacaktır.
- 4734 Sayılı Kamu İhale Kanunu (Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü, 11 Mayıs 2012 ) .

#### **2.1.4. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek Ve Sanat Eğitimi Kursları(KO-MEK)' nın İhale Süreci**

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren (KO-MEK) eğitim faaliyetleri her yıl 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 19. Maddesi gereği yapılan açık ihale sonucunda, ihale üzerinde bırakılan yüklenici firma üzerinden çalıştırılan personel ile yürütülmektedir. Bu süreç çalıştırılacak personelin çalışma sürelerine bağlı olarak 8 ay , 9 ay ve 11 aylık olarak düzenlenmektedir.

Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü her yıl Bütçesini hazırlarken KO-MEK eğitim faaliyetleri için büyük bir pay ayırmaktadır. Bunu performans esaslı bütçede göstermekte ve Büyükşehir Belediyesi Meclisince onaylanması sağlanmaktadır.

Eğitimlerin başlaması için hizmet alımından önce yapılması gereken ihale süreci ile ilgili çalışmalarının bir hayli dikkat, emek isteyen süreç olduğu anlaşılmaktadır.

İhale süreci;

- Bütçe kaleminin yeterli olup olmadığı kontrol edilir.
- Bütçe kalemi yeterli ise ilgili personel tarafından ihtiyaç tespiti yapılır.
- İhtiyaca göre Teknik Şartname hazırlanır.
- Yapılacak olan ihale mal alımı ise piyasadaki fiyat araştırması yapılır. Personel hizmeti alımı ise Kamu İhale Kurumunun sitesindeki var olan işçilik hesaplama modülü kullanılarak yapılır. KO-MEK İhaleleri 2011 yılına kadar hem hizmet hem de mal alımı kapsayacak şekilde yapılmıştır. 2011-2012 Eğitim ve Öğretim yılı için ihale yolu ile sadece personel hizmeti alımı yapılmış, mal alımı ise

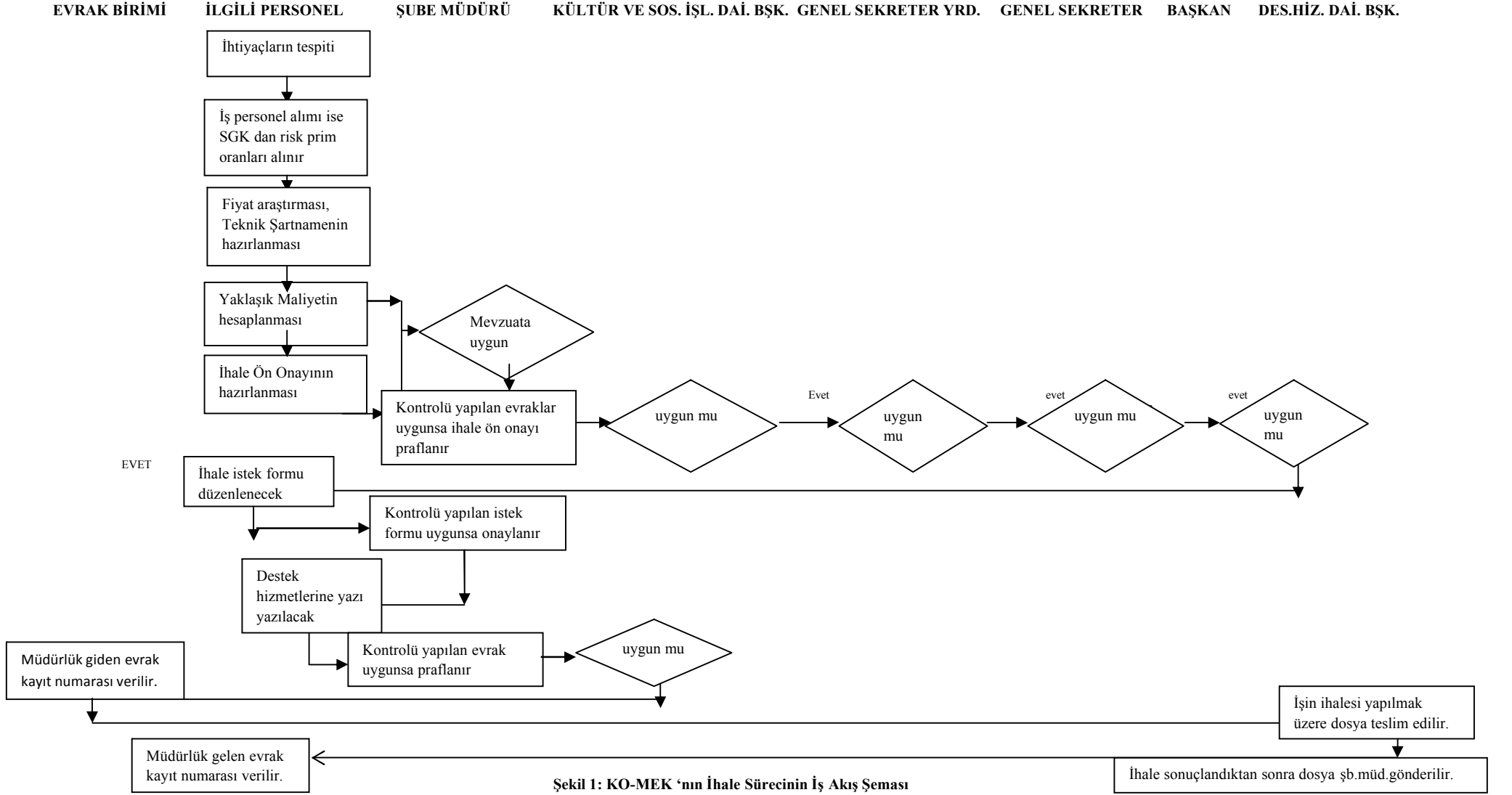
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü tarafından 4734 sayılı Kamu ihale Kanunu ile yapılmıştır.

- Yapılan ihalelerde personele ait işçilik maliyeti hesaplanmadan önceden SGK'den sigorta risk prim oranları alınır.
- Teknik Şartnamede personel ödenecek ücretler asgari ücretin % yüzdeler halinde hesaplanacağı belirtilmiştir.
- İş mal alımı ise Teknik özellikleri belli olan İhtiyaç listesi firmalara gönderilerek fiyat alınır. En az üç firmadan alınan fiyatlar kullanılarak **yaklaşık maliyet** hazırlanmaktadır.
- İhale ön onayı alınır
- İhale ön onayı Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğünde ilgililerce hazırlanarak paraf edilir. Daire Başkanı, Genel Sekreter Yardımcısı, Genel Sekreter ve Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanı tarafından imzalanır.
- İhale istek formu düzenlenir.
- Hazırlanan ihale dosyası Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı İhale Şube Müdürlüğü' ne üst yazı ile birlikte teslim edilir ve otomasyon sisteminden havalesi yapılır.(Tüm ihale hazırlıkları Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü tarafından yapılır.İhalenin İlanı ve KİK aşaması Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Destek Hizmetleri İhale Şube Müdürlüğü tarafından sonuçlanana kadar devam eder.
- İhale Yaygın Eğitim Şube Müdürü Başkanlığında oluşturulan ihale Komisyonunca yapılır.
  - İhale Şube Müdürlüğü' nün iş akışına uygun olarak ihale sonuçlandırılır.
  - Sonuçlandırılan ihale dosyası tüm ekleri ile birlikte Destek Hizmetleri
  - Daire Başkanlığı İhale Şube Müdürlüğü, tarafından yazılan üst yazı ile birlikte Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü'ne teslim edilir.
- İlgili Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü tarafından Muayene ve Kabul Komisyonu ile Kontrol Teşkilatı oluşturulur.
- İhale, sözleşmede belirtilen tarihlere uygun olarak başlatılır.
- İhale süreci içerisinde iş tek kalemde tamamlanabilecek ise mal / hizmet teslim edilerek mal alımı muayene ve kabul komisyonunca denetlenerek rapor tutulur.

- İhale süreci içerisinde iş tek kaleme tamamlanmıyor ise, aylık hak edişler muayene ve kabul komisyonunca her ay incelenerek kabul belgesi düzenlenir.
- Yüklenici firma kabulden sonra faturayı Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğüne teslim eder.
- Kuruma teslim edilen faturanın mevzuata uygun olup olmadığı kontrol edilir.
- Mevzuata uygun olan fatura tahakkuk edilir.
- Tahakkuk Şube Müdürü ve Daire Başkanı tarafından imzalanır.
- İmzalanan tahakkuka müdürlük giden evrak kayıt numarası verilerek Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı' na teslim edilir ve otomasyon sistemiyle havalesi yapılmaktadır..

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığına bağlı olarak çalışan Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü KO-MEK ihalelerini Şekil 1' deki akış şemasına göre hazırlamaktadır.

KÜLTÜR VE SOSYAL İŞLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI İŞ AKIŞ ŞEMASI İHALE YOLU İLE MAL / HİZMET ALIMLARI İŞ AKIŞ ŞEMASI

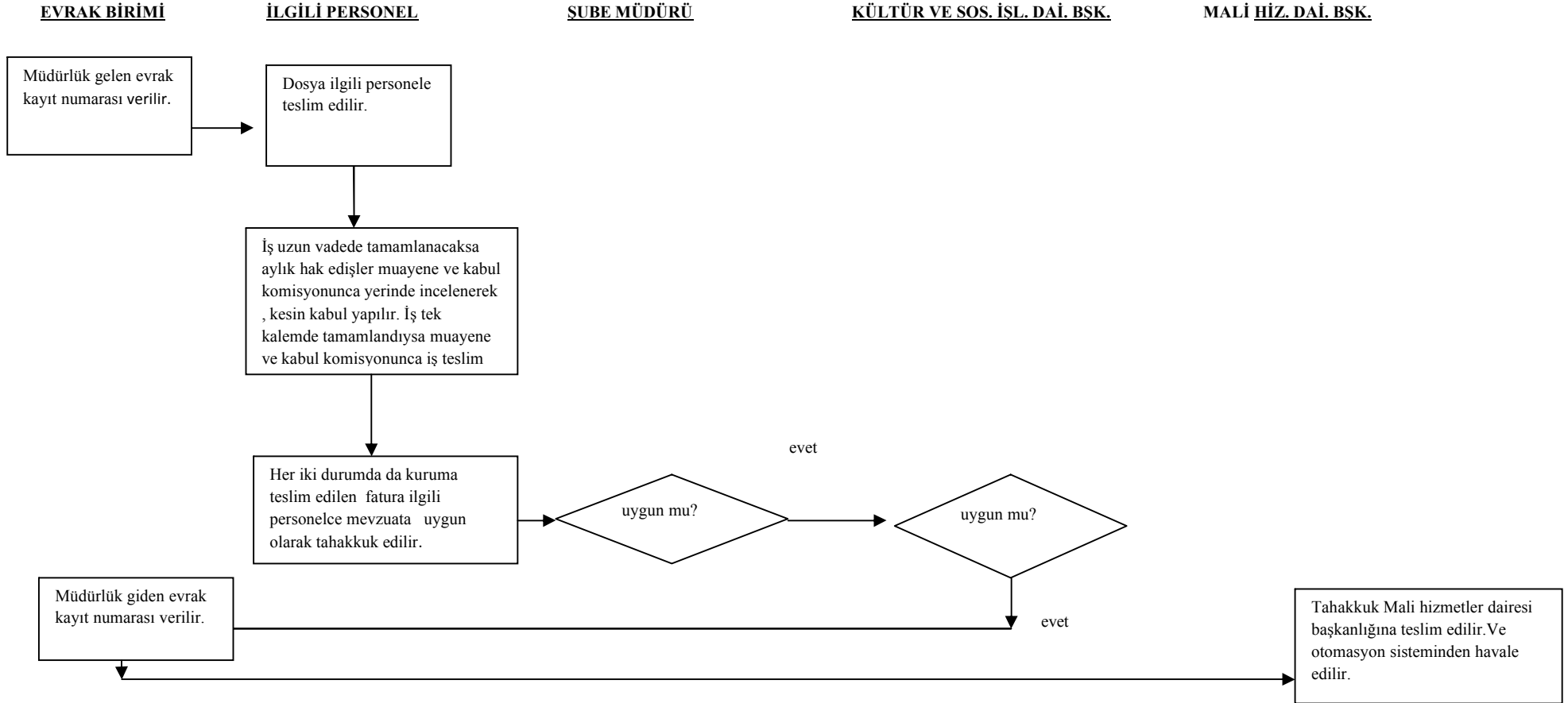


Şekil 1: KO-MEK 'nın İhale Sürecinin İş Akış Şeması

**ŞEKLİN DEVAMI**

**KÜLTÜR VE SOSYAL İŞLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI İŞ AKIŞ ŞEMASI**

**İHALE YOLU İLE MAL / HİZMET ALIMLARI İŞ AKIŞ ŞEMASI**



Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Kursları(KO-MEK) için Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığına bağlı olarak alışan Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü tarafından

2005 - 2006 Eğitim  ğretim Yılı

2006 - 2007 Eğitim  ğretim Yılı

2007 - 2008 Eğitim  ğretim Yılı

2008 – 2009 Eğitim  ğretim Yılı

2009 – 2010 Eğitim  ğretim Yılı

2010 – 2011 Eğitim  ğretim Yılı

2011 –2012 Eğitim  ğretim Yıllarındaki eğitim faaliyetlerini gerçekleştirmek için ihaleler yapılmıştır. Bazı dönemlerde itirazlar sebebi ile iptal edilen ihaleler de görülmüştür. Bu gibi durumlarda eğitim öğretimin aksamaması için Kamu İhale Mevzuatına uygun olarak yeni ihale yapılana kadar daha kısa süreli ihaleler yapılarak hizmetin aksamadan devamı sağlandığı görülmüştür.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kurslarının 2011-2012 Eğitim  ğretim yılına kadar yapılan ihaleleri hizmet ve mal alımı olarak beraber yürütülmüştür. İhaleyi alan firmanın mal ve hizmet alımı işini bir arada yürüttüğü anlaşılmıştır.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığına bağlı olarak alışan Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğünce KO-MEK hizmetini üstlenen yüklenici firmanın faaliyetlerini İdari ve Teknik Şartnamede belirtilen hususlara uygun olarak sürdürüp sürdürmediği denetlenmekte olduğu anlaşılmıştır.

KO-MEK' nın Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü tarafından hazırlanan 2011-2012 Eğitim  ğretim yılındaki ihalesi sadece personel alımı olarak gerçekleştirilmiş olup yüklenici firmanın faaliyetleri hali hazırda devam etmektedir.

2011-2012 Eğitim  ğretim yılı içinde KO-MEK' nın eğitim faaliyetleri için gerekli mal alımları Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında temin edildiği görülmüştür.

Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü aynı grupta yer alan ve maddi değeri 43.000,00 TL+KDV altındaki mal alımlarını doğrudan temin yolu ile yapmakta olduğu görülmüştür.



Doğrudan temin yolu ile alınan mallar için birçok firma teklif vererek işin kendisinde kalması için yarışmakta ve rekabet sağlanmakta, bu nedenle daha ucuza mal ve hizmet alımı yapılarak kamu yararı sağlandığı gözlenmektedir. Yapılan satın almalar kırtasiye, büro malzemeleri, bilgisayar sarf malzemesi v.s. bir eğitim kurumu için gereken her ihtiyaç karşılanmıştır.

Dolayısıyla KO-MEK 'nın eğitim faaliyetlerinin yürütülmesi amacı ile mal alımları için ayrılan bütçeden yapılan alımlara daha fazla firma katılarak oluşturulan rekabet ortamından değişik firmalar üzerine bırakılan işler neticesinde ekonomik hareketlilik sağlandığı görülmüştür. Genelde teklif veren Kocaeli sınırları içindeki firmaların KO-MEK' nin bütçesinden pay almaları ekonomik anlamda, faaliyetlerinin hareketliliğine sebep olacaktır. Dolayısıyla bu firmaların bağlantıları olduğu diğer firmaların da ekonomik faaliyetlerinin olumlu yönde etkilendiği gözlenmiştir.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, KO-MEK' nin faaliyetlerini sürdürürken Kocaeli ili vatandaşlarına sosyal ve toplumsal fayda sağlarken diğer tarafta ise Kocaeli esnafına ekonomik fırsatlar yarattığı görülmüştür. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi bir taraftan Kocaeli ilinin ekonomisini canlı tutulmasına katkı sağlarken diğer taraftan Türkiye ekonomisini de olumlu olarak etkilediği tahmin edilmektedir.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi KO-MEK eğitim projesi ile büyük bir fabrika kadar istihdam olanakları sağlayarak aile ve bireylerin ekonomik refah seviyelerinin yükselmesine katkıda bulunmuştur.

Yine Kocaeli Büyükşehir Belediyesi bu büyük proje ile Kocaeli esnafının rekabet piyasasında var olmasına katkı sağlayıp, ekonomik çeşitliliği arttırmış ekonomiye katkı sağladığı görülmüştür.

Yine aynı proje ile Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kocaeli' deki yaşayanların ekonomik, sosyal, kültürel ve toplumsal yönden gelişmesine katkı sağlayarak yerel yönetimlerin eğitim faaliyetlerine katılmasının ne kadar önemli olduğunu göstermiştir.

Yine aynı proje ile Kocaeli Büyükşehir Belediyesi yaygın eğitim faaliyetlerine olan yoğun talebi karşılamak için yeni çalışmalara devam etme zorunluluğu hissettiği gözlenmektedir.

Yine aynı Proje ile Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Örgün eğitimin yanında yaygın eğitim faaliyetlerinin vazgeçilmez olduğunu göstererek daha fazla imkanlarla Kocaeli ilinde yaşayan insanlara yaygın eğitim hizmetlerinin ulaşması için çalıştığı görülmektedir.

Doğrudan Temin Yolu İle Mal /Hizmet Alımları İş için;

- 1- İş ilgilendiren bütçe kaleminin yeterli olup olmadığı kontrol edilir.
- 2- Bütçe kalemi yeterli ise ilgili personel tarafından talep hazırlanır.
- 3- İş özel şartlar gerektiriyor ise teknik şartname hazırlanarak talebe eklenir.
- 4- Talep düzenleyen personel tarafından imzalanır.
- 5- Talep Şube Müdürü' ne imzaya sunulur.
- 6- Talep Daire Başkanı' na imzaya sunulur.
- 7- Talep Genel Sekreter Yardımcısı' na imzaya sunularak olur alınır.
- 8- Evrak birimince talebe otomasyon sistemi kullanılarak müdürlük giden evrak kayıt numarası verilir.
- 9- Talep Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Satınalma Şube Müdürlüğü' ne otomasyon sistemi aracılığı ile havale edilir.
- 10- Satınalma Şube Müdürlüğü kendi iş akışını takip ederek malın ilgili şube müdürlüğüne teslimatını sağlar.
- 11- Şube Müdürlüğü' ne teslim edilmek istenen mal / hizmet , Muayene ve Kabul Komisyon'unca incelenerek mevzuata uygun görülmesi halinde teslim alınır.
- 12- Kuruma teslim edilen faturanın mevzuata uygun olup olmadığı kontrol edilir.
- 13- Alınan mal ise Taşınır Kayıt Kontrol Yetkilisi tarafından Taşınır işlem fişi kesilerek malın depoya girişi sağlanır.
- 14- Mevzuata uygun olan fatura tahakkuk edilir.
- 15- Tahakkuk Şube Müdürünce imzalanır.
- 16- Tahakkuk Daire Başkan'ınca imzalanır.
- 17- Uygundur kaşesi basılır.
- 18- Otomasyon sistemi kullanılarak müdürlük giden evrak kayıt numarası verilir ve Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığına havale edilir.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığına bağlı olarak çalışan Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü KO-MEK Doğrudan Temin Yolu ile alımlarını Şekil 2' deki akış şemasına göre yapmaktadır.



### **2.1.5. KO-MEK Eğitim Faaliyetlerinin Uygulama Aşamaları**

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığına bağlı olarak çalışan Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü eğitim faaliyetlerini Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ile Kocaeli il Milli Eğitim Müdürlüğü arasında imzalanan protokol kapsamında sürdürmektedir.

Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü KO-MEK' nin eğitim faaliyetlerini T.C. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü programlarını takip ederek sürdürmektedir.

Eğitim Faaliyetleri ;

- Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü sitesinden alan seçilir.
- Seçilen alanın dallarından herhangi biri seçilir.
- Seçilen dalı oluşturan modüller vardır.
- Bu modüllerin tamamı alınarak kurs planı ve süresi hazırlanır
- Eğitimi verecek usta öğretici Milli Eğitim mevzuatına uygun olarak belirlenir.
- Hazırlanan çizelge kurum müdürü ve daire başkanınca imzalandıktan sonra
- İlçe Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğü; kursiyeri belirlenmiş, yeri ve zamanı belirlenmiş, saati belirlenmiş kurs için Onay merkezi sistem üzerinden MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Otomasyon sistemi ile alınır.
- Kursun onayı verileceği ilçe halk eğitimi müdürünce imzalanır.
- İlçe halk eğitim müdürlüğünün uygun görüşü ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün onayı ile eğitim başlar (<http://www.meb.gov.tr/> (20 Mayıs 2012)).

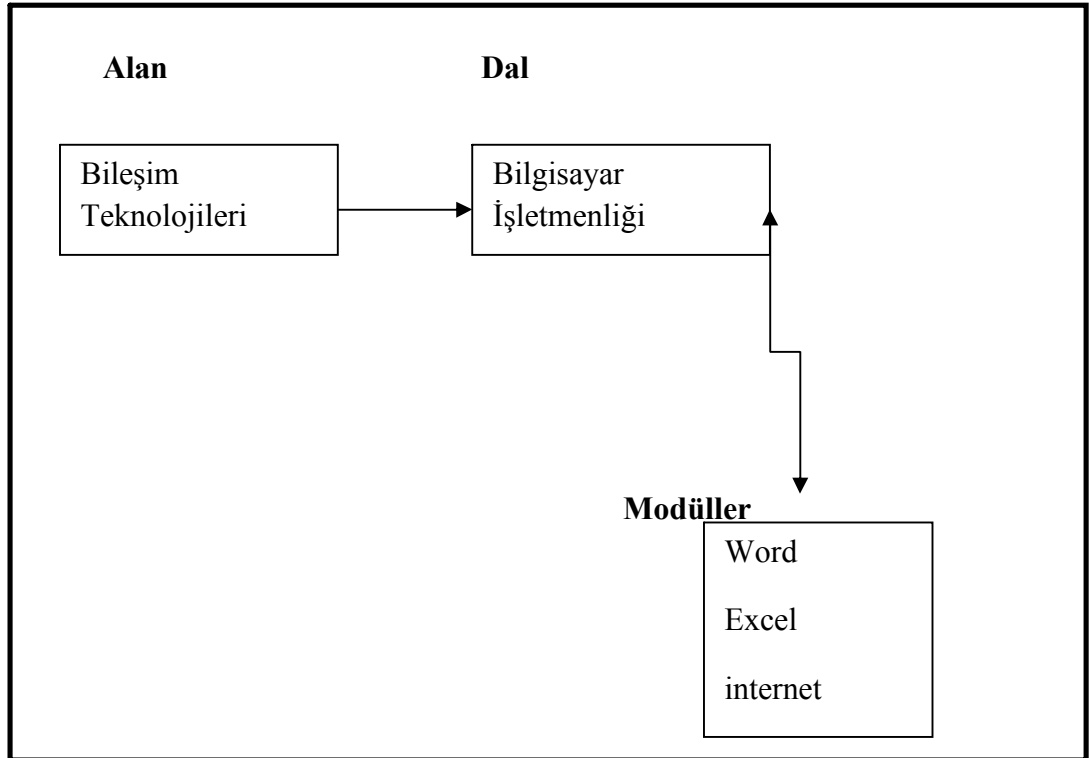
### **2.1.6. KO-MEK' nda Uygulanan Müfredat ve Verilen Eğitimin Niteliği**

Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin bir sosyal doku faaliyeti olan KO-MEK' te verilmekte olan eğitimler; Mesleki ve Teknik kurslar, Sosyal ve Kültürel Kurslar ve Okuma yazma eğitimleri olarak gerçekleştirilmektedir. Sosyal Kültürel Kurslar ile Okuma yazma eğitimleri tamamen KO-MEK' in kendi bünyesinde verilirken, Mesleki ve

Teknik kurslardan bazıları, İşbirliği kursları kapsamında Kocaeli'ndeki Endüstri Meslek Liseleri ile yürütülmüştür. Ancak 2009–2010 eğitim döneminde KO-MEK kendi atölyesini kurmuştur. Sekapark' taki kaynakçılık atölyesinden ilk mezunlarını vermiştir. Aynı şekilde Dilovası, Gölcük' te açılan Kaynakçılık Atölyelerinde eğitimler devam etmektedir.

KO-MEK 2007–2008 öğretim döneminde Kocaeli Üniversitesi ile bir protokol imzalayarak Üniversite öğrencilerine yönelik ortak bir uygulama merkezini Kandıra'da hayata geçirmiştir. Ağırlıklı olarak Kandıra Meslek Yüksek Okulu öğrencilerine hizmet vermiş olan merkezde 2007–2008 eğitim döneminde; Ev tekstili, Bilgisayarlı Muhasebe, Bilgisayar branşlarında eğitim verilmiştir( <http://www.komek.org> ( 20 Mayıs 2012)) .

KO-MEK eğitim faaliyetleri içinde açılacak kurslar o eğitim yılına ait düzenlenen Teknik şartnamede bulunan alanları içermektedir. Açılması düşünülen alanların dal ve modüllerin süreleri ve planları için Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü sitesinden faydalanılmaktadır.



**Şekil 3: KO-MEK' nın Alan ,Dal ve Modül seçiminde Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü sitesinde izlenmesi gereken yol.**

Öğrenci seçtiği dalda eğitim almaya başladıktan sonra , eğitim aldığı alanda kaç modül varsa her modül için ayrı ayrı sınava girmek zorundadır. Sertifika alabilmesi için seçtiği alandaki tüm modüllerden başarılı olması gerekmektedir. Sınav sonucunda tüm modüllerden yapılan sınavlarda başarılı olamayan kursiyerlere ise başarılı oldukları modülleri gösteren transkrip verilmektedir.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitim Kursları 40 kurs merkezinde 140 branş' ta eğitime pratik ve teorik olarak devam etmektedir. Kırk kurs merkezi, Kocaeli ilinin 12 ilçesine dağılmış bulunmaktadır. Bir nevi hizmetin vatandaşın ayağına kadar götürüldüğü tespit edilmiştir.

Eğitim sonunda kursiyerlere başarılı olmaları durumunda yani eğitim aldıkları dalın tüm modüllerini başarıyla tamamlayabildiklerinde Milli Eğitim Bakanlığında onaylı sertifika verilmektedir. Sertifikanın Milli Eğitim Bakanlığında onaylı olması yasa gereği kamu kurumları tarafından geçerli sertifika olarak kabul edilmekte ve kursiyerlerin istihdam olanaklarının artması sağlanmaktadır..

Ek 1' de belirtilen branşlarda Milli Eğitim Bakanlığı'nca belirlenen ve uygulanmasına izin verilen programlar ve süreleri esas alınacaktır. Modül programları yayınlanan branşlarda modül programları ve bunlara ait sürelere uyulmaktadır.

Ek 1' de belirtilen branşların haricinde de müracaat olması halinde yeterli kursiyer sayısına ulaşıldığında kurslar açılabileceği gibi, kamu kurum ve kuruluşları ile üniversiteler, sivil toplum örgütleri ile işbirliği içinde de kursların açılabilmesine yer verildiği görülmüştür.

#### **2.1.7. KO-MEK' nda Eğitim Dönemleri ve Katılımcılar**

KO-MEK' te kursiyer olabilmek için önce eğitim alınmak istenilen branşın seçilip başvuruda bulunulması gerekmektedir. Birden fazla branş için birden fazla başvuruda bulunulması zorunludur. Başvurular doğrudan 40 kurs merkezinden herhangi birisine yapılabileceği gibi internet üzerinden de kayıt yaptırılmaktadır. Yapılan başvurular kurs merkezlerinde başvuru tarihine göre sıraya koyularak, kursiyerler tarih sırasına göre telefonla aranıp kursun zamanı ,günleri ve saatleri hakkında bilgilendirilip eğitim almaları için davet edilmektedir.

Kursiyerin katılmak istediği branşta mevzuat gereği asgari kursiyer sayısına ulaşıldığında o branş eğitime açılmaktadır.

KO-MEK' nin eğitim dönemleri genel olarak 1 Ekim tarihi ile 30 Haziran tarihleri arasındadır. Bu süre içerisinde kursiyerler seçtikleri alan, dal ve buna bağlı olarak modül süresince 3 ay , 4 ay , 6 ay v.b srelerde eğitimlere katılmaktadırlar.

### 2.1.8. KO-MEK Yönetim şeması

KO-MEK 2011-2012 eğitim ğretim dönemi için 30.04.2012 tarihi itibari ile çalışan personel ve nitelikleri

|  |          |
|--|----------|
| Bölge Sorumlusu                        | 3 Kişi   |
| Bilgisayar Operatörü                   | 3 Kişi   |
| Basın Yayın Halkla İlişkiler Görevlisi | 3 Kişi   |
| Uzman Rehber                           |          |
| Sekreter                               | 3 Kişi   |
| Bilgisayar Teknik Servis Görevlisi     | 2 Kişi   |
| Makine Teknik Servis Görevlisi         | 2 Kişi   |
| Teknik Servis Sorumlusu                | 1 Kişi   |
| şoför                                  | 3 Kişi   |
| Yönetici Asistanı                      | 3 Kişi   |
| Ko-mek rn Teşhir Salon Görevlisi     | 1 Kişi   |
| Depo Görevlisi                         | 1 Kişi   |
| Kurs Yöneticisi                        | 40 Kişi  |
| Kurs Yönetici Yardımcısı               | 39 Kişi  |
| Hizmetli Personel                      | 67 Kişi  |
| Usta ğretici(Full Time)               | 263 Kişi |
| Usta ğretici(Part Time)               | 20 Kişi  |
| Usta ğretici(zel İhtisas)            | 14 Kişi  |
| İnternet evi Sorumlusu                 | 7 Kişi   |

**Toplam 475 Kişi**

30.04.2012 tarihi itibari ile KO-MEK' nda %3 oranında Özürlü personel çalıştırılmaktadır.

Yukarıda tanımı yapılmış personellerin Nitelikleri (Eğitim durumları, tecrübe v.b özellikleri teknik şartnamede belirtilmiştir. Bu nitelikler taşıyan personeller KO-MEK eğitim faaliyetleri içinde yer almaktadır.

#### **2.1.8.1. KO-MEK Çalışanlarında Aranılan Nitelikler**

- Erkeklerde askerliğini yapmış olmak, muaf sayılmak veya görevlendirileceği süre içerisinde askerlikle ilişkisi bulunmamak. (Tecilli olmak)
- Görevini yapmaya engel sağlık sorunu bulunmamak,
- Kocaeli sınırları içerisinde ikamet etmek,
- Adli sicil kaydı bulunmamak.

#### **2.1.9. KO-MEK Kurslarındaki Eğitim Verilen Branşlar ve Özellikleri**

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitim Kursları (KO-MEK) ' nda 2011-2012 Eğitim Öğretim yılında 40 kurs merkezinde 20 dalda 140 branşta eğitim faaliyetleri devam etmektedir. KO-MEK ' nda 20 dalda 140 branşta verilen kurslar Ek:1 'de gösterilmiştir (Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü, 19 Mayıs 2012 ) .

#### **2011-2012 Eğitim Öğretim Yılında Eğitimi Verilen Dallar**

- Ahşap Teknolojisi
- Aile Ve Tüketici Bilimleri
- Müzik Ve Gösteri Sanatları
- Muhasebe Ve Finansman
- Büro Yönetimi Ve Sekreterlik
- Bilişim Teknolojileri
- Okuma - Yazma
- Sanat Ve Tasarım
- Seramik Ve Cam Teknolojisi
- Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi



- El Sanatları Teknolojisi
- Giyim Üretim Teknolojisi
- Yabancı Diller
- Güzellik Ve Saç Bakım Hizmetleri
- Yiyecek Ve İçecek Hizmetleri
- Grafik Ve Fotoğraf
- Hasta Ve Yaşlı Hizmetleri
- Kişisel Gelişim Ve Eğitim
- Bahçecilik
- Metal Teknolojisi

## **2.2. KO-MEK KURSLARINDAN EN ÇOK FAYDALANAN KİTLE**

- Kadınlar
- Üniversite Öğrencileri
- İşsizler
- Lise Mezunları, İlkokul Mezunları, Okumaz yazmazlar
- Özürlüler
- Gençler
- Yaşlılar ve Emekliler
- Mesleğinde İlerlemek İsteyenler
- Herhangi Bir Mesleki Eğitimi Alamamış Kişiler
- Çeşitli Nedenlerle Rehabilitasyon İhtiyacı Olanlar
- Bir Sanat Dalında Eğitim Almak İsteyenler
- Tutuklu ve Hükümlüler
- Bos Zamanlarını Değerlendirmek İsteyenler
- Yeni Sosyal Çevre Edinmek ve Sosyal Çevrelerini Genişletmek İsteyenler

## **2.3. KO-MEK' NİN YAYGIN EĞİTİM FAALİYETLERİ DIŞINDAKİ FAALİYETLERİ**

### **2.3.1. Sergiler**

“Bireyin eğitimi; bir mesleği edinmeden önce, mesleği uygularken ve meslek sonrası aldığı eğitim olarak sıralanabilir. Bu tarz bir eğitim, onun doğumundan ölümüne

kadar sürer. Buna “yaşam boyu eğitim” denilebilir. “Yaşam boyu sanat eğitimi, sadece örgün eğitimle değil aynı zamanda sergiler, müzeler, kitap, dergi, yayın ve her türlü görsel-işitsel iletişim araçları ile desteklenmesi gerekmektedir.” (Alakuş, 2002: 154 )

KO-MEK faaliyetleri Kocaeli ilinde 40 kurs merkezinde devam etmektedir. 40 kurs merkezi Kocaeli ilinin 12 ilçesine dağılmış bulunmaktadır. Her yıl Kocaeli iline ait 12 ilçede, ilçe sergileri, her kurs merkezinde kurs merkezi sergisi son olarak ta Genel Sergi yapılmaktadır.

Sergiler için genelde düğün salonları veya büyük olan kurs merkezlerinin kendi alanları kullanılmaktadır. Sergilerde kursiyerlerin el emeği göz nuru ürünleri, sergilenir. Sergiler 2, 3 gün halka açık kalır. Sergi süresince verilen eğitimler hakkında bilgi almak ta mümkün bulunmaktadır. Eğitimin sosyal ve toplumsal boyutu bir kez daha göz önüne çıkmış olur. Eğitim faaliyetleri süresinde kursiyerlerin yapmış oldukları ürünler sergilerde sergilenir.

Aynı şekilde düzenlenen yerel sergilere farklı kurslardan katılan kursiyerler; daha önce hiç gitmedikleri bölgelere ilk defa sergi dolayısıyla gittikleri tespit edilmiştir. Şekerpınar, Dilovası, Kandıra, Karamürsel gibi kursların sergilerine farklı kurslardan katılan kursiyerlerde bu tespit daha yoğun bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu sayede kursiyerler yaşadıkları kenti tanıma şansını yakalamakta, aynı kentte yaşadıkları farklı insanlarla tanışmakta ve yeni dostluklar kurabilmektedirler. Ayrıca farklı kurs merkezlerinde uygulanan teknikleri görmekte kendileri de bunları uygulama çalışmalarını yapmakta oldukları bilinmektedir (<http://www.komek.org/> (20 Mayıs 2012)).

### **2.3.2. Seminerler**

Seminerler KO-MEK’ nın eğitim faaliyetleri kapsamında gerek eğitim başlamadan gerekse eğitim başladıktan sonra devam eder. Seminerler bazen sadece usta öğreticilere bazen de kursiyerlere ve usta öğreticilere verilebilmektedir.

Seminerler; Kursiyerlere dönük olarak yapılan kurs merkezli seminerlerde, Bireylerarası iletişim, Atatürk İlke ve İnkılâpları, Tüketici bilinci, Hijyen, Kadına yönelik şiddet, İlk yardım, Kanserde erken teşhisin önemi, Menopoz, Girişimcilik, Başarılı olmak, Ergenlik sorunları, Sağlıklı süt kullanımı, Yangın ve Doğal Afetlere karşı önlemler, Gripe karşı önlemler, Su ve Enerji tasarrufu, Atık yönetimi, Bitkisel

atıklar, Andemik grip, Çocukta Sorumluluk ve Özgüven, Çanakkale ve Kadın, 18 Mart ve Çanakkale, Aile içi iletişim, Anne sütü ve önemi, İletişim ve Kurumsal Aidiet vb. birçok konuda verilen seminerlerle hayata daha olumlu ve bilinçli bakabilme değeri kazandırılmaya çalışılmaktadır kurabilmektedirler (<http://www.komek.org/> (20 Mayıs 2012))

Belli konularda ve özel günlere yönelik olarak yapılan konferans, panel ve sergilerde hem tarih bilincinin oluşturulması (Çanakkale seminerleri ve Harmanyeri1915 tiyatro oyunu gibi) hem de kültürel değerlerin yaşatılıp aktarılması; anneler günü, kadınlar günü veya kültürel değerlerimizin el sanatlarında motif olarak işlenmesi, (Mevlana, Hacivat-Karagöz, Keloğlan, Nasrettin Hoca, vb.) örnek olarak gösterilebilir.

### **2.3.3. Geziler**

KO-MEK' nda eğitim alan öğrencilere yönelik gezi faaliyetleri yapılmaktadır. Bu geziler bazen piknik alanları bazense yardımlaşma duygusunun ön plana çıktığı huzurevleri ziyaretleri olabilmektedir. Zaman zaman okullara, çocuk yuvalarına da ziyaretler yapılmaktadır. Kursiyerler bu ziyaretlerde kendi yaptıkları takıları , yemekleri paylaşarak toplumsal duygu ve değerleri ön plana çıkarmanın sevincini yaşadıkları gözlenmiştir.

KO-MEK bu faaliyetlerle yardımlaşma duygusunun toplumda yaşama ve yaşatılmasına imkân ve katkı sağlar.

### **2.3.4. Kursiyer Eserlerinin Satışları, Yarışmalar ve Yayınlar**

KO-MEK Körfez beldesinde oluşturduğu 2.000 fidanlık “Hatıra Ormanı” ile ağaç dikme ve doğanın korunması, çevre bilinci fikrinin bir değer olarak kursiyerlerde oluşmasını sağlamaktadır. Aynı zamanda kursiyerler kendi oluşturdukları ormanın varlığı ile kente ait olma, kente kendilerinden bir şeyler katma duygusunu daha yoğun yaşama imkânı elde etmektedirler.

Kocaeli'nin farklı bölgelerindeki 40 Kurs Merkezi ile halka kapılarını açan KO-MEK' nda en çok talep gören alanlardan birisi de El Sanatları Teknolojisidir. Kursiyerler, KO-MEK' nda aldıkları eğitim ile yeni keşfettikleri, geliştirdikleri ve yetenekleri doğrultusunda ürettikleri ürünleri, açılan Kursiyer Ürünleri Teşhir Mağazası

ile el emeği göz nuru ürünleri halkımızın beğenisine sunulmaktadır. Makine Nakışı'ndan Ebruya, Ahşap Boyamadan Resim'e birçok farklı el sanatları branşlarında üretilen eserler kursiyerler tarafından teşhir edilmektedir (<http://www.komek.org> (20 Mayıs 2012)).

## 2.4. YILLARA GÖRE KOMEK FAALİYETLERİ

### 2.4.1. Yıllara Göre KO-MEK Kurslarındaki Branşlar

KO-MEK, faaliyetlerine başladığı ilk yılda Kocaeli ili hiç alışık olmadığı bir faaliyetle karşılaşmıştır. Kursların ücretsiz olması vatandaşların aklında soru işaretleri oluşturmuştur. Fakat kursların Halk Eğitim Merkezleri aracılığı ile Milli Eğitim müdürlüğüne bağlı olması, kurslara devam zorunluluğu, giriş çıkış saatlerindeki düzen, ders disiplini, eğitmenlerin düzen ve ciddiyeti, kurs sonundaki sınav, sınav sonunda başarılı olan öğrencilerin alacağı sertifikanın Milli Eğitim Müdürlüğünden onaylı olmasının kurslara olan bakış açısını değiştirdiği görülmüştür.

Tablo 1' de görüldüğü gibi 2004 yılında KO-MEK faaliyetlerini 22 branş'ta sürdürmüştür. Bir sonraki eğitim yılında branş sayısını 41'e çıkarmıştır. KO-MEK her eğitim döneminde Kocaeli ili vatandaşlarının istek ve ihtiyaçları doğrultusunda branş sayılarını arttırabilmiştir. Tablo 1 de görüldüğü üzere KO-MEK halen devam etmekte olan 2011-2012 Eğitim Öğretim yılı içinde 140 branşta eğitim vermektedir.

**Tablo 1: KO-MEK 2004-2012 Yılları Arasındaki Eğitim Verilen Branş Sayıları.**

| KURS BİLGİLERİ               | 2004-2005 Eğitim Öğretim Dönemi | 2005-2006 Eğitim Öğretim Dönemi | 2006-2007 Eğitim Öğretim Dönemi | 2007-2008 Eğitim Öğretim Dönemi | 2008-2009 Eğitim Öğretim Dönemi | 2009-2010 Eğitim Öğretim Dönemi | 2010-2011 Eğitim Öğretim Dönemi | 2011-2012 Eğitim Öğretim Dönemi | GENEL TOPLAM |
|------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|--------------|
| EĞİTİM GÖREN KURSİYER SAYISI | 3.910                           | 17.479                          | 25.372                          | 39.166                          | 39.548                          | 39.396                          | 45.346                          | 38.522                          | 248.739      |
| EĞİTİM VERİLEN BRANŞ SAYISI  | 22                              | 41                              | 52                              | 60                              | 60                              | 90                              | 116                             | 141                             | 582          |

**Kaynak:** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü 05.05.2012

2011-2012 Eğitim Öğretim yılı için açılan alan ve altında yer alan branş özellikleri istenirse Ek 1’ de izlenebilir.

#### 2.4.2. Yıllara Göre KO-MEK Kurslarındaki Mezun olan Kursiyer Sayıları

Tablo 2’ de görüldüğü gibi KO-MEK eğitim faaliyetlerine devam eden ve mezun olan kursiyer sayılarına bakıldığında mezun olan öğrenci sayılarının devam edenlerden daha düşük olduğu görülür. Bunun sebebi KO-MEK ‘nda eğitim alan kursiyerler aynı örgün eğitim de olduğu gibi derslere devam etmek zorunda olmalarıdır. Kursiyerlerin eğitim aldıkları branşın ders saati sayısının yüzde yirmisine ( %20) devam etmedikleri takdirde devamsızlıktan başarısız sayıldıkları tespit edilmiştir. Devam sınırını aşan kursiyerlerin dersle ilişkisi kesilmemesine rağmen sertifika sınavına girmeleri mümkün olmamaktadır. Sınavda başarısız olanlarla birlikte devamsızlıktan başarısız olan kursiyerlerden dolayı da devam eden kursiyer sayısı ile kursu başarı ile bitiren kursiyer sayısı farklı olmaktadır.

2004-2012 yılları arasında kalan eğitim öğretim yıllarında farklı branşlarda eğitim alan kursiyerlerin, eğitim aldıkları branş ve kursiyer sayıları Ek 3’ te istenirse izlenebilecektir.

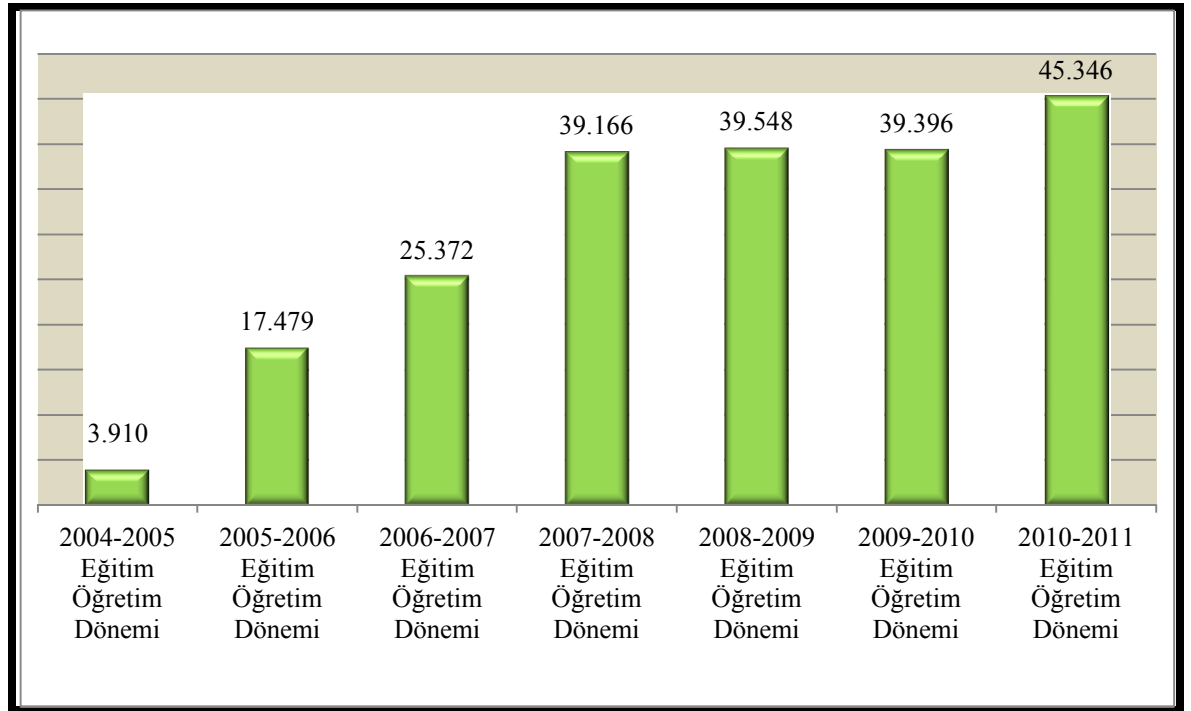
**Tablo 2: KO-MEK 2004-2012 Yılları Arasındaki Mezun olan Kursiyer Sayıları**

| KURS BİLGİLERİ               | 2004-2005 Eğitim Öğretim Dönemi | 2005-2006 Eğitim Öğretim Dönemi | 2006-2007 Eğitim Öğretim Dönemi | 2007-2008 Eğitim Öğretim Dönemi | 2008-2009 Eğitim Öğretim Dönemi | 2009-2010 Eğitim Öğretim Dönemi | 2010-2011 Eğitim Öğretim Dönemi           | 2011-2012 Eğitim Öğretim Dönemi | GENEL TOPLAM |
|------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---|---------------------------------|--------------|
| EĞİTİM GÖREN KURSİYER SAYISI | 3.910                           | 17.479                          | 25.372                          | 39.166                          | 39.548                          | 39.396                          | 45.346                                    | 38.522                          | 248.739      |
| MEZUN KURSİYER SAYISI        | 2.310                           | 12.003                          | 17.006                          | 27.424                          | 29.550                          | 30.390                          | 37.608<br>+1466 Kişi Transkript almıştır. |                                 | 156.291      |

**Kaynak:** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü, 05.05.2012

### 2.4.3. Yıllara Göre KO-MEK Kurslarında Eğitim Alan Kursiyer Sayıları

Grafik 1’ de görüldüğü gibi 2004 yılında eğitime başlayan KO-MEK ilk sene 3.910 öğrenciye eğitim vermiştir. 2005-2006 eğitim öğretim yılında 17.479 kursiyere eğitim hizmeti verilmiştir. KO-MEK ‘ nda eğitim alan kursiyer sayısının 2009-2010 yılı hariç sürekli arttığını görülmüştür. 2009-2010 eğitim öğretim yılında eğitim süresinin diğer yıllara göre daha az olduğu tespit edilmiştir. Eğitim süresinin kısa olması eğitimlerden yararlanan kursiyer sayısını kısıtlamış olduğu anlaşılmıştır.



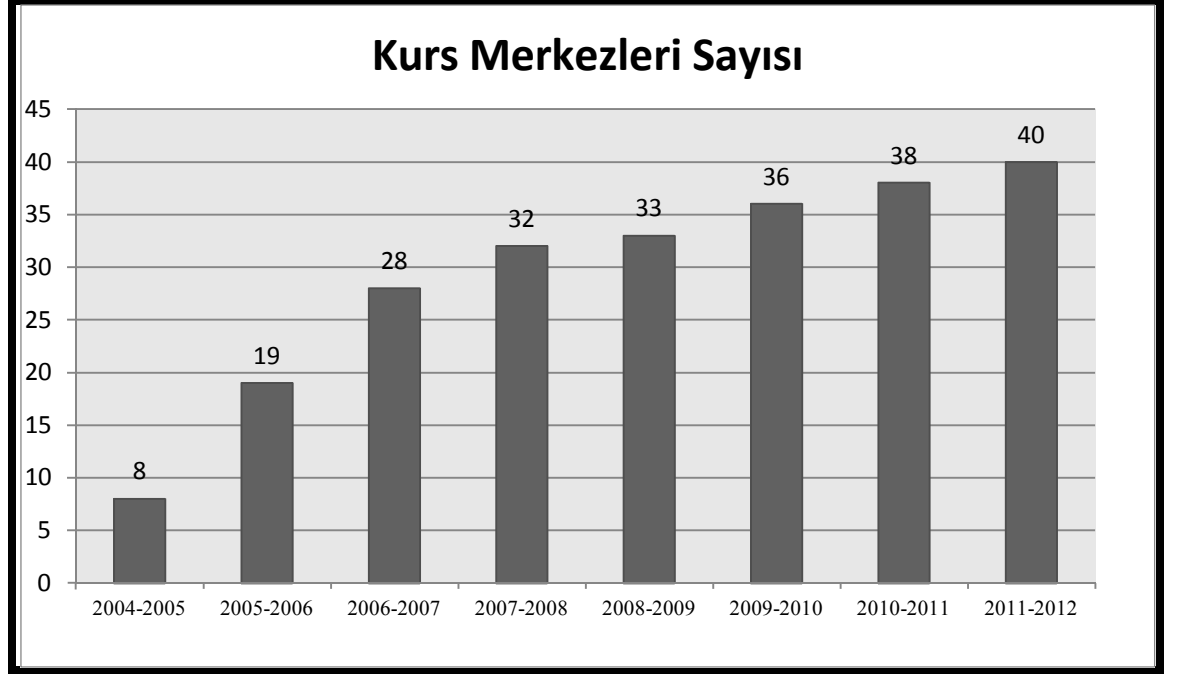
**Grafik 1: KO-MEK 2004 -2011 Yılları Arası Eğitim Alan Kursiyer Sayıları.**

**Kaynak:** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü, 06.05.2012

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek Ve Sanat Eğitimi Kursları (KO-MEK)’ na başvuran kursiyer sayıları ve buna göre eğitime alınan kursiyer sayıları ve yüzde oranları için Ek 4’ bakılabilir. Ek 4’e göre kurs merkezlerine yapılan başvuruların tamamı karşılanamamıştır. Yoğun talebin karşılanması için Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Yaygın Eğitim faaliyetlerine devam etmek zorundadır.

#### 2.4.4. Yıllara Göre KO-MEK Kurs Merkezleri Sayıları

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları (KO-MEK ) 2004 - 2012 yılları arasında Grafik 2’ de gözlendiği kurs merkezlerin de faaliyetlerini sürdürmektedir. KO-MEK kurs merkezleri Kocaeli ilinin 12 ilçesinde faaliyette bulunmaktadır.



**Grafik 2: KO-MEK 2004 -2011 Yılları Arası Eğitim Alan Kursiyer Sayıları.**

2004-2012 yılları arasında kalan eğitim öğretim yılları arası 40 kurs merkezinde eğitim alan öğrenci sayıları istenirse Ek:2’ de izlenebilecektir.

#### 2.4.5. Yıllara Göre KO-MEK Genel Kursiyer Profili

Tablo 3’ te görüldüğü gibi 2004 yılında 8 kurs merkeziyle eğitim faaliyetlerine başlayan KO-MEK 3.900 kursiyere eğitim vermiştir. Bir sonraki eğitim döneminde KO-MEK 19 kurs merkezinde eğitim verdiği kursiyer sayısını 17.479 çıkarmıştır.

2004 senesinde 22 branşla eğitime başlayan KO-MEK branş sayısını 2011-2012 eğitim öğretim yılında branş sayısını 140’ a çıkarmıştır. KO-MEK eğitim hizmetlerinden yoksun, aynı zamanda talebin yüksek olduğu bölgelere yeni kurs

merkezleri açarak, kurs merkezi sayısını 40' a yükseltmiştir. 40 kurs merkezindeki yoğun talep, Kocaeli ilindeki vatandaşlarımızın eğitime olan yüksek talebinin göstermektedir.

Kocaeli ili vatandaşlarının KO-MEK faaliyetleri ile kendini toplumsal ekonomik ve sosyal yönden değişim ve etkileşime hazırlayarak, refah düzeyi yüksek toplumların oluşmasına katkı sağladığı görülmüştür.

**Tablo- 3: KO-MEK 2004-2012 Yılları Arasındaki Genel Profili.**

| KURS BİLGİLERİ               | 2004-2005 Eğitim Öğretim Dönemi | 2005-2006 Eğitim Öğretim Dönemi | 2006-2007 Eğitim Öğretim Dönemi | 2007-2008 Eğitim Öğretim Dönemi | 2008-2009 Eğitim Öğretim Dönemi | 2009-2010 Eğitim Öğretim Dönemi | 2010-2011 Eğitim Öğretim Dönemi           | 2011-2012 Eğitim Öğretim Dönemi | GENEL TOPLAM |
|------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---|---------------------------------|--------------|
| BAŞVURU SAYISI               | 7.049                           | 27.500                          | 47.458                          | 64.340                          | 67.725                          | 76.985                          | 81.617                                    | 52.261                          | 424.935      |
| EĞİTİM GÖREN KURSIYER SAYISI | 3.910                           | 17.479                          | 25.372                          | 39.166                          | 39.548                          | 39.396                          | 45.346                                    | 38.522                          | 248.739      |
| MEZUN KURSIYER SAYISI        | 2.310                           | 12.003                          | 17.006                          | 27.424                          | 29.550                          | 30.390                          | 37.608<br>+1466 Kişi Transkript almıştır. |                                 | 156.291      |
| KURS MERKEZİ SAYISI          | 8                               | 19                              | 28                              | 32                              | 33                              | 36                              | 38  | 40                              | 40           |
| EĞİTİM GÖREN GRUP SAYISI     | 173                             | 714                             | 1.137                           | 1.525                           | 1.651                           | 1.882                           | 2.276                                     | 1.870                           | 11.228       |
| EĞİTİM VERİLEN BRANŞ SAYISI  | 22                              | 41                              | 52                              | 60                              | 60                              | 90                              | 116                                       | 141                             | 582          |

**Kaynak:** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü, 05.05.2012



## 2.5. KO-MEK KURSLARININ VARLIĞININ DEVAMINI SAĞLAYAN NEDENLER

### 2.5.1. Demografik Nedenler

İnsanlar toplumsal ekonomik ve kültürel olgulardan dolayı göç eder. Kocaeli ilinin her geçen yıl nüfusu artmaktadır. Kocaeli ili sanayi şehri olduğundan istihdam olanaklarından faydalanabilmek için insanların göç ettikleri il durumundadır. Kocaeli sadece sanayi şehri değil aynı zamanda eğitim olanakları yüksek olan bir ildir. Çocuklarını daha iyi imkanlarda okutmak isteyen , Kocaeli'nin sosyal ve kültürel imkanlardan faydalanmak isteyenlerin tercih ettiği bir il konumundadır. Bu yüzden de göç almaktadır. Tablo 4' te 2008 yılından 2011 yılına doğru nüfus artışını oldukça rahat görebilmekteyiz.

Kocaeli ilinde meydana gelen nüfus artışıyla beraber, Kocaeli ilinde ekonomik ve sosyal sorunlar ortaya çıkmaktadır. Bu sorunların en büyüklerinden biri eğitim ve istihdam sorunudur. Örgün eğitimini tamamlayamayan veya tamamlayıp ta mesleki eğitim alamamış vatandaşlarımızın yaygın eğitime olan talepleri ortaya çıkmaktadır.

KO-MEK Kocaeli ilinin nüfus yoğunluğu ve artışından doğan yaygın eğitim taleplerini karşılamak için çalışmaktadır.

**Tablo 4: Kocaeli İlinin 2008 - 2011 Yıllarındaki Nüfus Sayıları**

|              | TOPLAM NÜFUS |           |           |           |
|--------------|--------------|-----------|-----------|-----------|
| İl           | 2008         | 2009      | 2010      | 2011      |
| Kocaeli..... | 1.490.358    | 1.522.408 | 1.560.138 | 1.601.720 |
|              |              |           |           |           |

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr/>

### 2.5.2. Sanayi Şehri olan Kocaeli' ye Göç

Kocaeli ilinin 2007- 2011 tarihleri arası almış olduğu göç değerleri aşağıdaki tabloda Tablo 5' te verilmiştir. Kocaeli ilinin göç alan bir il olması toplumsal sorunlarında artmasına sebep olmaktadır. Ulaşım, kentleşme, eğitim, ekonomik, altyapı, işsizlik sorunları v.b sorunlar artmıştır. İzmit Büyükşehir Belediyesi Kocaeli Büyükşehir Belediyesi olduktan sonra eğitim faaliyetlerine yoğun katkıda bulunarak, Kocaeli ilinin eğitim sorunlarının çözülmesine katkı sağladığı anlaşılmaktadır. KO-MEK sosyal kültürel, mesleki ve teknik eğitim faaliyetleri ile istihdam alanında vatandaşlarımıza katkı sunmaktadır. KO-MEK kursiyerlerinin büyük çoğunluğu kadınlardan oluştuğundan , kadınların eğitim fırsatı bulmaları ve istihdama katkı sağlamaları, daha bilinçli olmalarına katkı sağlamıştır.

**Tablo 5: Kocaeli İlinin 2008-2011 Yıllarındaki Aldığı Göç Durumu**

| İl         |              |           |           |           |
|------------|--------------|-----------|-----------|-----------|
| Aldığı göç |              |           |           |           |
| Kocaeli    | 2007-2008    | 2008-2009 | 2009-2010 | 2010-2011 |
|            | 63.965       | 60.432    | 64.503    | 63.314    |
|            | Verdiği göç  |           |           |           |
|            | 40.947       | 48.399    | 49.379    | 50.070    |
|            | Net göç      |           |           |           |
|            | 23.018       | 12.033    | 15.124    | 13.244    |
|            | Net göç hızı |           |           |           |
|            | 15,56        | 7,94      | 9,74      | 8,30      |

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr/>

### 2.5.3. Örgün Eğitim Sistemindeki Yetersizlik

Ülkemizde bazı vatandaşlarımız ekonomik sebeplerden, ailevi sebeplerden kültürel sebeplerden hatta coğrafi koşullardan dolayı örgün eğitim faaliyetlerine katılamamışlardır. Örgün eğitimden faydalanmış olan vatandaşlarımız hızla değişen dünya eksenin de kaybolmamak için hayatının her safhasında eğitimi kendine ilke edinmiştir. Bu kapsamda yaygın eğitim faaliyetleri devreye girmektedir.

Ülkemizde, yaygın eğitime olan ihtiyaç önemli ölçüde örgün eğitim sisteminin eksiklerinden kaynaklanmaktadır. Okul bina ve eğitim ekipmanlarının yeterli seviyede olmaması, bazı yörelerde öğretmen yetersizliği, özürhüherin ulaşımında yaşadığı sıkıntılar, v.b eksiklikler yaygın eğitim faaliyetlerini gerekli kılmıştır.

Hız aksenli bir değişimin yaşandığı dünyamızda örgün eğitim sistemleri ne kadar etkin ve verimli olurlarsa olsunlar, eğitimin sadece okullarla sınırlanması yanlış olacaktır.

Kalkınmış ya da kalkınmakta olan hemen her ülkede, yaygın eğitimin, artık eğitim sisteminin asli bir alt sistemi olduğu kabul edilmekte; toplumun ve bireylerin hızla değişen eğitim ihtiyaçlarını karşılama girişimlerinin yaygın eğitim alanında yoğunlaştığı; ülke nüfusunun genelini içine alacak ölçekte düzenlenmiş ve iyi desteklenmiş eğitim hizmetleri sunulmasının bireysel, toplumsal ve ekonomik olduğu kadar, kültürel nedenlerle de ulusal eğitim politikalarının temel bir parçası haline geldiği; bu anlayışını giderek hızla yaygınlaştığı görölmektedir.

## ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

### EGİTİM HİZMETLERİNİN SAĞLANMASINDA YEREL YÖNETİMLERİN ROLÜ VE EKONOMİYE KATKISI

#### 3.1. KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MESLEK VE SANAT EĞİTİMİ KURSLARI(KO-MEK)'NİN EKONOMİYE KATKISI

Türkiye’ de 1984 yılından sonra büyükşehir belediyelerinin kurulması ve yerel yönetimlerin güçlendirilmesiyle birlikte yerel yönetimler yaygın eğitim faaliyetlerinin sunulmasında daha etkin bir rol üstlenmişlerdir.. Başlangıçta İstanbul, Ankara ve Kocaeli Büyükşehir Belediyeleri yaygın eğitim faaliyetlerinde bulunurken şimdilerde bir çok belediye yaygın eğitim faaliyetleri sunmaktadır. İzmir, Konya, Kayseri, Eskişehir, Sakarya, Antalya gibi belediyeler yaygın eğitim faaliyetlerinde bulunmaktadır. Bireylere, hayatlarının her döneminde eğitim sunma amacını gerçekleştirmek için ortaya çıkmış olan yaygın eğitim ekonomik ve sosyal gelişime de önemli ölçüde yardımcı olmaktadır.

OECD eğitim, istihdam ve işsizlik arasındaki ilişkinin ortaya konulmasında üç faktörden yararlanmaktadır. Bu faktörler sırasıyla eğitim düzeyine göre işgücüne katılma oranları, cinsiyet ve yaşa göre işsizlik oranları, eğitim düzeyine göre işsizlik oranlarıdır. Uluslar arası farklılıklar olmakla birlikte eğitim düzeyi yükseldikçe işgücüne katılma oranlarının arttığı ve kadınların istihdamında olumlu gelişmelerin yaşandığı ve eğitimin işsizlik riskini azaltan bir unsur olduğu görülmektedir ( Yüksel, 1997: 21-13 ).

Mesleki eğitim faaliyetleri ve günün ihtiyaçları doğrultusunda düzenlenen işgücüne yönelik yaygın eğitim faaliyetleri bir taraftan işletmelerin gereksinim duydukları işgücünü karşılamalarını sağlarken diğer taraftan işgücünün istihdam edebilirliğini artırarak istihdam edilen kişi sayısındaki artışa katkı sağlamaktadır. Nitelikli eğitim, işgücünün bilgi ve beceri kazandırarak, istihdama sağlayacağı katkının yanında, ekonomik ve sosyal gelişime de önemli bir katkı sağlamaktadır.

Kısaca hizmet almak ve çalıştırmak olarak tanımlanan istihdam politikası, herhangi bir ülkede ekonomik büyümeyi ve istikran sağlayarak refah düzeyini artırmak, sosyal adalet ve fırsat eşitliği sağlayacak biçimde üretim faktörlerinin etkin kullanımıyla yaratılacak gelirin eşit ve adil dağılımını gerçekleştirmek, yoksulluğu önlemek amacıyla işsizlik ve yarattığı olumsuz sonuçlarla mücadele etmek ve kişilerin insan onuruna yaraşır biçimde yaşamalarına olanak tanıyacak kurum, ilke, kural ve usulleri kapsamaktadır.

İstihdamı ve insana yakışır iş olanaklarını azamiye çıkarmayı hedefleyen politikalarını geliştirirken Kamu İstihdam Kurumlarının önemini sürekli olarak vurgulayan ILO'nun, 122 sayılı Sözleşmesi, 1960'lı yıllarda yaşanan gelişmelerin sonucunda 1964 yılında imzalanmış, sözleşme ile işsizlik ve eksik istihdam sorununun çözümü için aktif bir politika izlenmesi ve her işçinin kendisine elverişli bir işte çalışması için gerekli nitelikleri kazanması öngörülmüştür.

### **3.1.1. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek Ve Sanat Eğitimi Kursları(KO-MEK)'nın Kocaeli iline Sosyal ve Ekonomik Katkısı**

Ülkeler artık, sahip oldukları işgücünün sadece ne kadar eğitilmiş olduğuyla değil, küreselleşen dünyada rekabet edip edemeyeceğiyle de ilgilenmek zorundadırlar. Eğitilmiş ve kendisini yeni şartlara göre devamlı yenileyerek geliştirebilen bir işgücü, ülkelerin sahip oldukları en önemli rekabet unsurudur. İşgücünün kendisini devamlı yenileme ve geliştirmesi zorunluluğu, bu yeniliği sağlamanın en temel yöntemi olan yaygın eğitimin öneminin de her geçen gün artmasına yol açmaktadır ( Tepe, 2007).

2009 -2010 eğitim öğretim yılında Türkiye'deki yaygın eğitim faaliyetlerine devam eden kursiyerlerin sayıları Tablo 6' da izlenebilmektedir. Türkiye' de 2009-2010 eğitim öğretim yılında yaygın eğitim faaliyetlerinden faydalanan erkek sayısının kadınlardan daha fazla olduğunu Tablo 6' da görebilmekteyiz. Fakat Halk Eğitim Merkezlerindeki yaygın eğitim faaliyetlerinden faydalanan kadın sayısının erkek sayısından daha fazla olduğu yine Tablo 6 ' da izlenmektedir.

**Tablo 6: Türkiye deki 2009-2010 Eğitim Öğretim Yıllarındaki Yaygın Eğitim Faaliyetlerine Devam Eden Kursiyer Sayısı**

| Eğitim kurumu                      | Devam eden Kursiyer |             |             |
|------------------------------------|---------------------|-------------|-------------|
|                                    | Toplam l            | Erkek       | Kadın       |
| <b>2009/ '10 Öğretim yılı sonu</b> |                     |             |             |
| TR Türkiye                         | 7. 611. 651         | 3. 971. 327 | 3. 640 .324 |
| Halk Eğitim Merkezi                | 3 .588 .355         | 1. 385 .462 | 2 .202 .893 |
| Mesleki Eğitim Merkezi             | 284 .543            | 232 .629    | 51. 914     |

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr/>

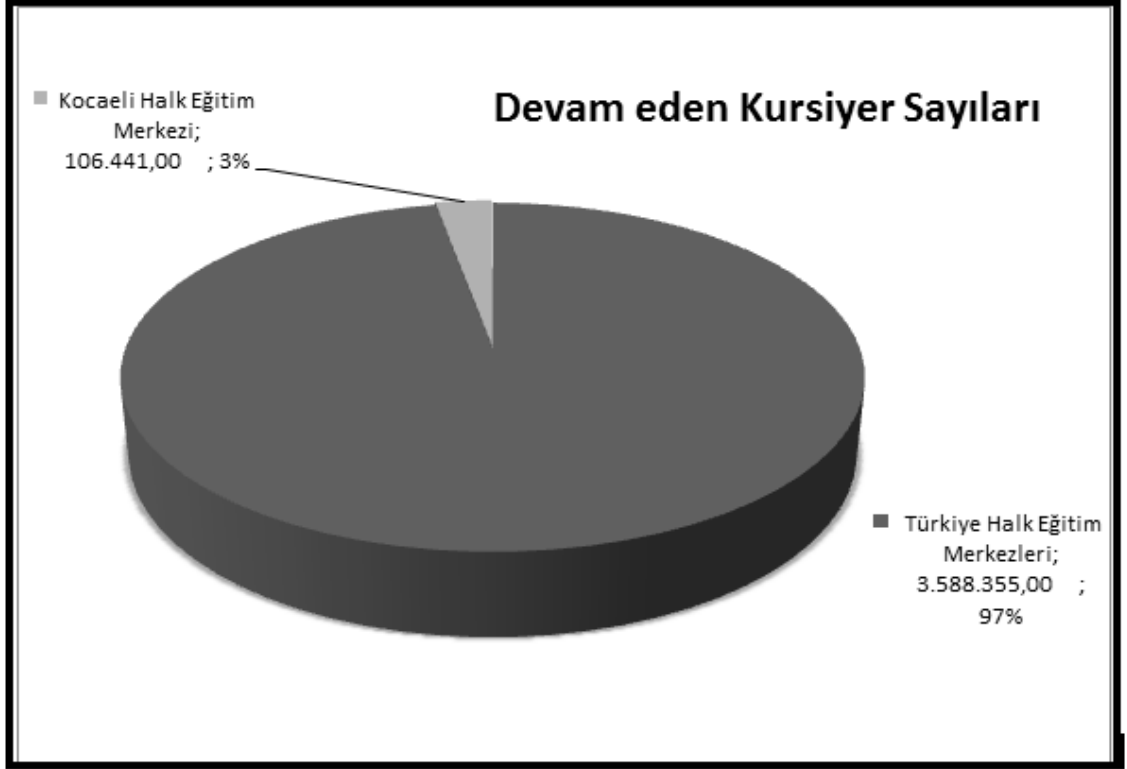
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitim Kursları (KO-MEK) İl Milli Eğitim Müdürlüğü İle yapılan protokol kapsamında , İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün onayı ile eğitimlerine başladığı daha önce belirtilmiştir. Aynı zamanda KO-MEK kurslarından alınan sertifikalar ve kurslara katılan kursiyerlerin durumu Halk Eğitim Merkezleri tarafından da takip edilmektedir. 2009 -2010 eğitim öğretim yılında Kocaeli' ilinde yaygın eğitim faaliyetlerine devam eden kursiyerlerin sayıları Tablo 7' de izlenebilmektedir.

**Tablo 7: Kocaeli İlindeki 2009-2010 Eğitim Öğretim Yıllarındaki Yaygın Eğitim Faaliyetlerine Devam Eden Kursiyer Sayısı**

| Eğitim kurumu                      | Devam eden Kursiyer |         |          |
|------------------------------------|---------------------|---------|----------|
|                                    | Toplam l            | Erkek   | Kadın    |
| <b>2009/ '10 Öğretim yılı sonu</b> |                     |         |          |
| KOCAELİ                            | 192. 751            | 90. 475 | 102 .276 |
| Halk Eğitim Merkezi                | 106 .441            | 34 .519 | 71. 922  |
| Mesleki Eğitim Merkezi             | 4. 877              | 3 .778  | 1. 099   |

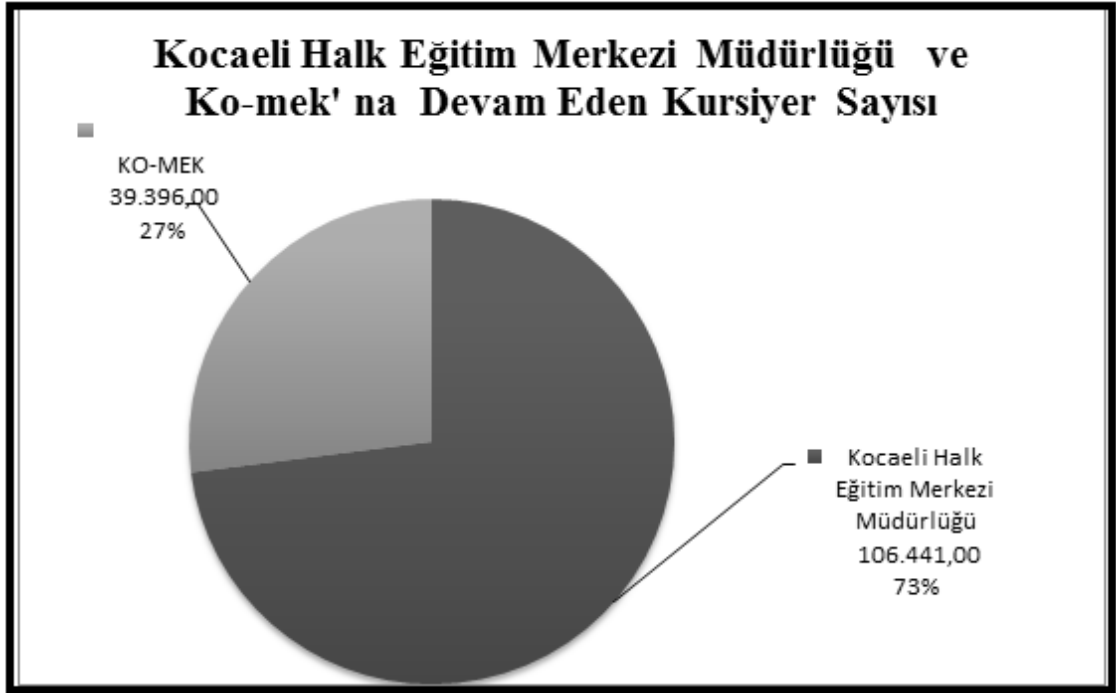
Kaynak:<http://www.tuik.gov.tr/>

2009-2010 Eğitim Öğretim yılında Türkiye’deki tüm illerin Halk Eğitim Merkezlerinde yaygın eğitim faaliyetlerine katılan kursiyer sayısının 3.588.355 olduğu Grafik 3’te görülmektedir. Yine Grafik 3’e bakıldığında Kocaeli ilindeki Halk Eğitim Merkezlerinde eğitim devam eden kursiyer sayısının ise 106.441,00 olduğu gözlenmektedir. Kocaeli % 3’lük bir dilimle Türkiye’deki yerini almış olduğu görülmektedir.



**Grafik 3 : 2009-2010 Eğitim Öğretim yıllarındaki Türkiye ve Kocaeli’deki Halk Eğitim Merkezlerine Devam Eden Öğrenci Sayıları**

2009- 2010 Eğitim Öğretim yılında KO-MEK’na devam eden kursiyer sayıları Kocaeli Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü’ne bağlı 12 ilçe Halk Eğitim Müdürlükleri yaygın eğitim faaliyetlerine devam eden kursiyerlerin % 27’ unu oluşturmuş olduğu Grafik 4’te görülmektedir.



**Grafik 4 : 2009-2010 Eğitim Öğretim yıllarındaki Ko-mek ve Kocaeli Halk Eğitim Merkezlerine devam eden öğrenci Sayıları**

2009-2010 eğitim öğretim yılına ait Türkiye’deki yaygın eğitim faaliyetlerini bitiren kursiyer sayılarını görmek için Tablo 8 incelenebilir. Tablo 8’den de anlaşıldığı üzere yaygın eğitim faaliyetlerini en çok bitiren kursiyerlerin 15-22 yaş arasında olduğu gözlenmektedir. Yine Tablo 8’e bakıldığında en çok 23-44 yaş aralığında olan kursiyerlerin Halk Eğitim Merkezlerindeki yaygın eğitim faaliyetlerini bitiren kursiyerler oldukları görülmektedir.

**Tablo 8: Türkiye’deki 2009-2010 Eğitim Öğretim Yıllarındaki Yaygın Eğitim Faaliyetlerini Bitiren Kursiyerlerin Yaş Grupları**

| Eğitim kurumu                        | Bitiren kursiyerlerin yaş grubu |                  |                  |                  |                |
|--------------------------------------|---------------------------------|------------------|------------------|------------------|----------------|
|                                      | 0 -5                            | 6-14             | 15-22            | 23-44            | 45+            |
| <b>2009/ '10 Öğretim yılı sonu -</b> |                                 |                  |                  |                  |                |
| <b>Türkiye</b>                       | <b>517</b>                      | <b>1.963.907</b> | <b>2.502.597</b> | <b>2.481.873</b> | <b>614.017</b> |
| <b>Halk Eğitim Merkezi</b>           | -                               | 1.258.803        | 789.545          | 1.104.288        | 435.719        |
| <b>Mesleki Eğitim Merkezi</b>        | -                               | -                | 164.790          | 115.377          | 4.447          |



Kaynak : <http://www.tuik.gov.tr/>

2009-2010 eğitim öğretim yılına ait Kocaeli’ deki yaygın eğitim faaliyetlerini bitiren kursiyer sayılarını görmek için Tablo 9 incelenebilir. Tablo 9’ den de anlaşıldığı üzere yaygın eğitim faaliyetlerini en çok bitiren kursiyerlerin 23-44 yaş arasında olduğu gözlenmektedir.

**Tablo 9: Kocaeli İlinde 2009-2010 Eğitim Öğretim Yıllarındaki Yaygın Eğitim Faaliyetlerini Bitiren Kursiyerlerin Yaş Grupları**

| Eğitim kurumu                      | Bitiren kursiyerlerin yaş grubu |               |               |               |               |
|------------------------------------|---------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|                                    | 0 -5                            | 6-14          | 15-22         | 23-44         | 45+           |
| <b>2009/ '10 Öğretim yılı sonu</b> |                                 |               |               |               |               |
| <b>Kocaeli</b>                     | -                               | <b>43 296</b> | <b>60 847</b> | <b>69 974</b> | <b>16 658</b> |
| <b>Halk Eğitim Merkezi</b>         | -                               | 24 972        | 27 043        | 42 256        | 12 170        |
| <b>Mesleki Eğitim Merkezi</b>      | -                               | -             | 3 117         | 1 686         | 74            |

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr/>

2009- 2010 yılları arası Kocaeli ilinde yaygın eğitim faaliyetlerine en çok katılan kursiyerlerin 23-44 yaşları arasında oldukları ifade edilmiştir. Bu kursiyerlerimizi 15-22 yaş arasında olan kursiyerler takip etmektedir.

15 ve 44 yaş aralığında olan kursiyerlerimiz istihdam olanaklarından faydalanabilecek veya mevcut istihdamlarını iyileştirmek amacı ile meslek ve sanat eğitimi faaliyetlerinde buldukları düşünülmektedir.

Yine Tablo 9’ a bakıldığında yaş aralığı 45 ve üstü olan kursiyerlerin boş vakitlerini değerlendirmek, sosyal, sanatsal içerikli kurslara katılarak eğitim faaliyetlerinde buldukları düşünülmektedir.

2006-2010 yılları arasında Türkiye’deki yaygın eğitim faaliyetlerine devam eden kursiyer sayıları ile bitiren kursiyerlerin yaş grupları Tablo 10’ da görülmektedir.

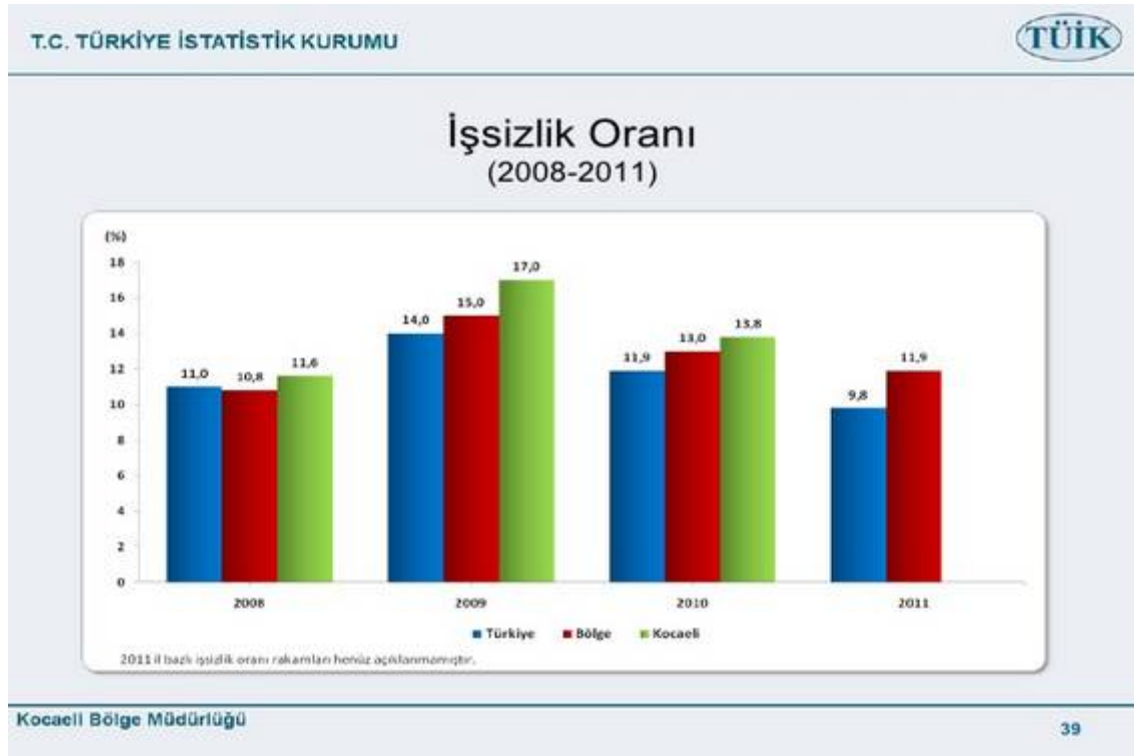
**Tablo 10: Türkiye'deki 2010- 2006 Yılları Arası Yaygın Eğitim Faaliyetlerine devam eden ve Bitiren Kursiyer Sayıları ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı**

| Eğitim kurumu                                  | Devam eden Kursiyer |           |           | Bitiren kursiyerlerin yaş grubu      |           |           |           |         |
|--|---------------------|-----------|-----------|--------------------------------------|-----------|-----------|-----------|---------|
|  | Toplam              | Erkek     | Kadın     | 0-5                                  | 6-14      | 15-22     | 23-44     | 45+     |
| <b>2009/ '10 Öğretim yılı sonu -</b>           |                     |           |           | <b>2009/ '10 Öğretim yılı sonu -</b> |           |           |           |         |
| Türkiye  | 7 611 651           | 3 971 327 | 3 640 324 | 517                                  | 1 963 907 | 2 502 597 | 2 481 873 | 614 017 |
| Halk Eğitim Merkezi                            | 3 588 355           | 1 385 462 | 2 202 893 | -                                    | 1 258 803 | 789 545   | 1 104 288 | 435 719 |
| Mesleki Eğitim Merkezi                         | 284 543             | 232 629   | 51 914    | -                                    | -         | 164 790   | 115 377   | 4 447   |
| <b>2008/ '09 Öğretim yılı sonu -</b>           |                     |           |           | <b>2008/ '09 Öğretim yılı sonu -</b> |           |           |           |         |
| Türkiye  | 7 009 389           | 3 698 596 | 3 310 793 | 36 195                               | 1 917 606 | 2 362 686 | 2 173 547 | 469 361 |
| Mesleki Eğitim Merkezi                         | 299 306             | 243 839   | 55 467    | -                                    | -         | 183 815   | 109 652   | 5 839   |
| Halk Eğitim Merkezi                            | 3 409 058           | 1 348 989 | 2 060 069 | -                                    | 1 213 970 | 822 641   | 1 045 789 | 326 658 |
| <b>2007/ '08 Öğretim yılı sonu</b>             |                     |           |           | <b>2007/ '08 Öğretim yılı sonu</b>   |           |           |           |         |
| Türkiye  |                     |           |           |                                      |           |           |           |         |
| Genel Toplam                                   | 5 547 788           | 3 160 464 | 2 387 324 | 28 796                               | 1 368 838 | 2 009 889 | 1 677 763 | 271 417 |
| Halk Eğitim Merkezi                            | 2 115 986           | 911 216   | 1 204 770 | -                                    | 695 945   | 528 473   | 606 903   | 138 374 |
| Mesleki Eğitim Merkezi                         |                     |           |           |                                      |           |           |           |         |
| <b>2006/ '07 Öğretim yılı sonu</b>             |                     |           |           | <b>2006/ '07 Öğretim yılı sonu</b>   |           |           |           |         |
| Türkiye  |                     |           |           |                                      |           |           |           |         |
| GENEL TOPLAM                                   | 2 002 004           | 888 170   | 1 113 834 | 21 781                               | 897 189   | 1 912 000 | 1 569 478 | 222 894 |
| 3308 Sayılı Kanuna göre açılan meslek kursları | 63 817              | 44 334    | 19 483    | -                                    | 1 170     | 24 249    | 31 592    | 2 504   |
| Halk Eğitim Merkezi                            | 1 638 425           | 712 709   | 925 716   | -                                    | 349 980   | 470 181   | 535 724   | 97 022  |
| Mesleki Eğitim Merkezi                         |                     |           |           |                                      |           |           |           |         |
|  | -                   | -         | -         | -                                    | -         | 177 883   | 166 298   | 8 764   |

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr/>

2006-2007 yılları arasındaki Türkiye işsizlik oranları ve Türkiye genç nüfus işsizlik oranları Ek 5' ten bakılabilir. Ek 5' e bakıldığında Türkiye genç nüfus işsizlik oranlarının yüksek olduğunu görmekteyiz. Tablo 10' a baktığımızda yaygın eğitim kurslarını bitiren kursiyerlerin çoğunun 14-22 yaş arası olduğu gözlenmektedir. Genç nüfusun işsizlik oranının yüksek olması gençlerin istihdam olanaklarına kavuşma ümidi ile yaygın eğitim faaliyetlerinden faydalanmak istedikleri görüşünü ortaya çıkarmaktadır.

2006-2010 yılları arasında Kocaeli' deki yaygın eğitim faaliyetlerine devam eden kursiyer sayıları ile bitiren kursiyerlerin yaş gruplarını Tablo 11' de görülmektedir



**Grafik 5 : 2008-2011 Türkiye, Bölge, Kocaeli İlindeki İşsizlik Oranları**

Türkiye ve Kocaeli' deki 2008- 2011 yılları arasındaki işsizlik oranları Grafik 5' te görülmektedir. Kocaeli' de 2008 yılında 11,6 olan işsizlik oranı 2009 yılında 17,0 olduğu gözlenmiştir. 2010 yılında ise 13,8' e düşen işsizlik oranı 2011 yılında ise 11,9' a düşmüştür. Tablo 11' de ise Kocaeli ilinde yaygın eğitim faaliyetlerinden ve aynı

zamanda Kocaeli Halk Eğitim Merkezlerinden yararlanan kursiyer sayıları 2006 yılından bu yana sürekli arttığı gözlenmektedir.

**Tablo 11: Kocaeli ilinde 2010- 2006 Yılları Arası Yaygın Eğitim Faaliyetlerine devam eden ve Bitiren Kursiyer Sayıları ve Yaş Gruplarına Göre Dağılımı**

| Eğitim kurumu                                  | Devam eden Kursiyer |               |                | Bitiren kursiyerlerin yaş grubu |               |               |               |               |
|--|---------------------|---------------|----------------|---------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|  | Toplam              | Erkek         | Kadın          | 0 -5                            | 6-14          | 15-22         | 23-44         | 45+           |
| <b>2009/ '10 Öğretim yılı sonu</b>             |                     |               |                |                                 |               |               |               |               |
| <b>KOCAELİ</b>                                 | <b>192 751</b>      | <b>90 475</b> | <b>102 276</b> | -                               | <b>43 296</b> | <b>60 847</b> | <b>69 974</b> | <b>16 658</b> |
| Halk Eğitim Merkezi                            | 106 441             | 34 519        | 71 922         | -                               | 24 972        | 27 043        | 42 256        | 12 170        |
| Mesleki Eğitim Merkezi                         | 4 877               | 3 778         | 1 099          | -                               | -             | 3 117         | 1 686         | 74            |
| 3308 sayılı kanuna göre açılan meslek kursları | 2 219               | 1 729         | 490            | -                               | -             | 628           | 1 311         | 123           |
| <b>2008/ '9 Öğretim yılı sonu</b>              |                     |               |                |                                 |               |               |               |               |
| <b>KOCAELİ</b>                                 | <b>192 426</b>      | <b>89 032</b> | <b>103 394</b> | <b>765</b>                      | <b>60 289</b> | <b>54 504</b> | <b>60 108</b> | <b>15 309</b> |
| Mesleki Eğitim Merkezi                         | 4 626               | 3 446         | 1 180          | -                               | -             | 3 221         | 1 334         | 71            |
| Halk Eğitim Merkezi                            | 122 703             | 42 618        | 80 085         | -                               | 44 020        | 27 328        | 40 169        | 11 186        |
| 3308 sayılı kanuna göre açılan meslek kursları | 1 518               | 1 293         | 225            | -                               | -             | 281           | 870           | 179           |
| <b>2007/ '8 Öğretim yılı sonu</b>              |                     |               |                |                                 |               |               |               |               |
| <b>TR421 Kocaeli</b>                           | <b>132 730</b>      | <b>66 952</b> | <b>65 778</b>  | <b>322</b>                      | <b>37 774</b> | <b>41 865</b> | <b>41 765</b> | <b>7 929</b>  |
| Halk Eğitim Merkezi                            | 67 513              | 24 763        | 42 750         | -                               | 21 106        | 15 482        | 23 561        | 5 348         |
| Mesleki Eğitim Merkezi                         | 4 533               | 3 278         | 1 255          | -                               | -             | 3 067         | 1 413         | 53            |
| 3308 sayılı kan.göre açılan meslek kursları    |                     |               |                |                                 |               |               |               |               |
|  | 588                 | 426           | 162            | -                               | -             | 252           | 310           | 26            |
| <b>2006/ '7 Öğretim yılı sonu</b>              |                     |               |                |                                 |               |               |               |               |
| <b>TR421 KOCAELİ</b>                           | <b>58 569</b>       | <b>21 429</b> | <b>37 140</b>  | <b>684</b>                      | <b>19 883</b> | <b>44 558</b> | <b>39 750</b> | <b>6 512</b>  |
| 3308 Sayılı Kanuna göre açılan meslek kursları | 495                 | 367           | 128            |                                 | -             | 144           | 188           | 21            |
| Halk Eğitim Merkezi                            | 53 899              | 18 408        | 35 491         | -                               | 5 178         | 17 222        | 23 768        | 3 519         |
| Mesleki Eğitim Merkezi                         |                     |               |                |                                 |               |               |               |               |

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr/>

### **3.1.2. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek Ve Sanat Eğitimi Kursları(KO-MEK)'nın Türkiye'deki profili**

Yerel Yönetimler arasında yaygın eğitim faaliyetlerine Türkiye' de ilk başlayan İstanbul Büyükşehir Belediyesi olmuştur. Daha sonra Ankara Büyükşehir Belediyesi, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, ve diğer belediyeler sırasıyla yaygın eğitim faaliyetlerine devam etmiştir.

#### **3.1.2.1. İSMEK(İstanbul Büyükşehir Belediyesi Meslek Ve Sanat Eğitim Kursları )**

İSMEK, 1996 yılında, sosyal doku projesi olarak faaliyetlerine başlanmıştır.

İlk yıl 3 kurs merkezinde, 3 branşta, 141 kursiyerle başlayan eğitimler, 2008-2009 eğitim dönemi itibariyle İstanbul'un 38 ilçesinde, 218 kurs merkezinde, 123 branşta, 230 bin kursiyere ulaşmıştır. İSMEK eğitimlerinden bugüne kadar 810 bini aşkın İstanbullu yararlanmış olduğu bilinmektedir.

Bu haliyle birçok üniversitenin öğrenci sayısından daha fazla sayıda kursiyere sahip olan İSMEK, gerek kursların ve katılımcıların sayısı, gerekse eğitim branşlarının çeşitliliği ve bu eğitimler sonunda ortaya konan kaliteli ürünlerle adeta Türkiye'nin en büyük "halk üniversitesi" haline gelmiştir. Bugün İSMEK, ülkemizde olduğu kadar bütün dünyada da model olarak kabul edilen bir kurum konumundadır (<http://ismek.Org>(20.05.2012)).

İSMEK 2011-2012 eğitim öğretim yılında 28 alan 228 Branş'ta eğitim vermektedir.İSMEK vermiş olduğu ücretsiz sanat ve meslek eğitimi hizmetinin yanında İstanbullulara yine ücretsiz olarak ulaştırdığı yayınları ile dikkat çekmektedir (<http://ismek.ibb.gov.tr>(20.05.2012))

#### **3.1.2.2. KAYMEK (Kayseri Büyükşehir Belediyesi Sanat Ve Mesleki Eğitim Kursları)**

KAYMEK' te başta sanat ve mesleki eğitim alanında olmak üzere, kursiyerlerin eğitimi için ihtiyaç duyulan alanlarda hizmet verilmektedir. Bunun yanı sıra eğitimi tamamlayıcı, kişisel becerileri artırıcı, kursiyerleri kent kültürüne kazandıran ve onları hayata hazırlayan çalışmalar yapılmaktadır.

KAYMEK Tesislerinde Eğitimler 22 alan ve 48 branştan devam etmektedir. Kurslar ücretsiz olup kurs süresinin bitiminde İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nce yapılan sınavlarda başarılı olan kursiyerlere MEB onaylı sertifika verilmektedir. (<http://kaymek.com.tr>(20.05.2012)).

KAYMEK Tesislerinde Kurslar, Sergiler, Eğitimler, Seminerler, KAYMEK Kariyer Merkezi, Aile Rehberlik ve Danışmanlık Merkezi, Çocuk Oyun Bölümünde hizmetler verilmektedir.

Kariyer Merkezinde, KAYMEK bünyesinde eğitim alanlarında sertifika almaya hak kazanan kursiyerler, sitemiz üzerinden KAYMEK Kariyer Merkezi' linkinde bilgilerini doldurmakta ve işverenle branşları doğrultusunda iletişime geçebilme imkanı bulmaktadır.

KAYMEK' te Aile Rehberlik Ve Danışmanlık birimi ile çocuk oyun bölümleri de faaliyet göstermektedir ([http://kaymek.com/Kurumsal\\_Hizmetler .asp](http://kaymek.com/Kurumsal_Hizmetler.asp)(20.05.2012)).

### **3.1.2.3. KOMEK(Konya Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları)**

Şehrimizde var olan insan gücü potansiyelinin niteliğini artırmak, daha kaliteli hizmet verilmesini sağlamak, bireylerin kendilerini yenilemelerine fırsat vermek, insanımızı pasif tüketici olmak yerine aktif üretici yapmak; şehir genelinde eğitim, gelir dağılımı ve coğrafi özellikler nedeniyle oluşan sosyal doku farklılıklarını sosyal bir kaynaşma havasında eriterek farklılıkların kent mozağini oluşturduğu bilinci vermek, geleneksel el sanatlarımızı dünden bugüne bugünden yarıya sağlıklı bir şekilde aktarmak ve ekonomisine ve aile bütçelerine katkıda bulunmak amaçları ile Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi bünyesinde KOMEK kurulduğu günden bu yana sağlıklı bir gelişme göstererek şu anda 18 kurs merkezinde 110 branşta nitelikli 125 öğretmeniyle yılda 15000 kursiyere eğitim verilmektedir. Bosna Hersek' te de kurs merkezi bulunmaktadır. KOMEK 16 ile 65 yaş arası her vatandaş kayıt yaptırabilir.

KOMEK Kurslarına katılan kursiyerlere farklı sosyal ve kültürel konularda seminer ve konferanslar düzenlenerek tüm kursiyerlerin kentlik bilinci arttırmakta, metropol bir şehirde yaşamının verdiği bazı olumsuz etkenlerden kurtulma yolları anlatılmaktadır. Tüm kursiyerlere konuların uzmanlarınca Sağlık ve spordan komşuluk ilişkilerine kadar geniş bir yelpazede ek eğitim verilmektedir. Ayrıca kursiyerlere

ürettikleri ürünleri satma imkanı da sağlamakta, ürünler açılan stantlarda sergilenmektedir ([http://konya.bel.tr\(20.05.2012\)](http://konya.bel.tr(20.05.2012))).

#### **3.1.2.4. İZMEB(İzmir Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme ve Beceri Kursları**

Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Sosyal İşler Şube Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren Meslek Edindirme ve Beceri Kursları – İZMEB, Milli Eğitim Bakanlığı ve Halk Eğitim Müdürlükleriyle işbirliği içinde yaygın eğitim ilkeleriyle gerçekleştirilen bir yetişkin eğitimi organizasyonu olarak tanımlanmaktadır.

Büyükşehir Belediyesi'nin eğitim alanında yaptığı en büyük atılımlardan biri olan "Meslek Edindirme ve Beceri Kursları" herhangi bir sebeple örgün eğitimden yoksun kalmış ya da eğitimini yarıda bırakmış insanların mesleki ve sosyal gelişimlerine katkı sağlamak düşüncesiyle kurulmuştur. İZMEB' in 9 Kurs Merkezinde 32 Branşta açtığı ücretsiz eğitimler devam etmektedir ([http://izmeb.izmir.bel.tr\(20.05.2012\)](http://izmeb.izmir.bel.tr(20.05.2012))).

İzmir Büyükşehir Belediyesi kentimizin alt gelir gruplarına, özellikle kadınlara ve gençlere yönelik olarak hazırladığı "Meslek Edindirme ve Beceri Kursları" projesiyle kentin eğitim seviyesini ve nitelikli çalışan sayısını yükseltmeyi hedeflemektedir. Kursiyerlerimiz aldıkları eğitimler doğrultusunda seçtikleri branşa göre uygulamalı çalışmalar yapmaktadır. Eğitim programlarının yanı sıra sağlık, aile ve hukuk gibi çeşitli konularda paneller yapılmaktadır. Bir yetişkin eğitimi organizasyonu olan İZMEB, kursiyerlerin meslek - beceri kazanmaları için çalışmaktadır. Üretime katkı sağlayan, bilinçli, eğitim seviyesi yüksek, mesleğinde yeterli teknik ve pratik donanıma sahip geleceğe güvenle bakan bireyler yetiştirmektedir ([http://izmir.bel.tr\(20.05.2012\)](http://izmir.bel.tr(20.05.2012))).

#### **3.1.2.5. BELMEK(Ankara Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları)**

Toplumda kültür, sanat ve estetik bilincini yaygınlaştırmak, kültürel zenginliklerimizin korunup geliştirilmesine katkıda bulunmak, kadınlarımızı yeni bilgi ve becerilerle donatarak meslek sahibi yapmak, aile ekonomilerini güçlendirmek, kadınlarımıza birlikte yaşama ve planlı çalışma alışkanlığını kazandırmak, toplumda dostluk, dayanışma ve güven duygusunu pekiştirmek, boş zamanların verimli bir şekilde kullanımını sağlamak amacıyla 1994 yılında “Her ev bir atölye olacak” sloganıyla açılmıştır. 2010-2011 kurs döneminde BELMEK, 436 usta öğretici ile 6 ana merkez ve

147 kurs yerinde 32 branşta meslek edindirme ve el beceri kursları düzenlemektedir ([http://ankara.bel.tr\(20.05.2012\)](http://ankara.bel.tr(20.05.2012))).

**Tablo 12 : BELMEK ‘ nın Yıllara Göre Kursiyer Sayısı**

| YILLARA GÖRE KURSIYER SAYISI |       |       |       |       |       |        |       |        |        |        |        |        |        |        |        | TOPLAM |                |
|------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|--------|-------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|----------------|
| 1995                         | 1996  | 1997  | 1998  | 1999  | 2000  | 2001   | 2002  | 2003   | 2004   | 2005   | 2006   | 2007   | 2008   | 2009   | 2010   | * 2011 |                |
| 8.269                        | 5.272 | 6.518 | 7.866 | 6.949 | 8.788 | 11.877 | 9.179 | 11.760 | 11.402 | 12.758 | 10.112 | 11.781 | 12.477 | 15.846 | 15.531 | 14.531 | <b>180.916</b> |

**Kaynak:** <http://www.ankara.bel.tr/>

### 3.1.2.6. ASMEK(Antalya Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları)

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Antalya Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (ASMEK), tarafından yürütülen yaygın eğitim faaliyetleri kapsamında 2011-2012 eğitim öğretim döneminde 12 kurs merkezinde 140 eğitimci ile eğitimler devam etmektedir ([http://asmek.org.tr\(20.05.2012\)](http://asmek.org.tr(20.05.2012))).

Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen mesleki beceri kazandırma kurslarıyla 2003 yılında hizmet vermeye başlamıştır. Bu merkezimizde Üniversiteye Hazırlık Kursları, 6.-7.-8. sınıflara hazırlık kursları ve yabancı dil kursları (Almanca, Fransızca, Rusça, İngilizce) verilmektedir. Eğitim merkezimizde bilgisayar, maket uçak yapımı, saz kursu, seramik, yaratıcı drama, müzik, spor, tiyatro, satranç gibi alanlarda eğitim programları düzenleyerek çocuklarımızı geleceğe hazırlamaya çalışıyoruz. Merkezimizde ayrıca hobi amaçlı Seramik, Cam Boncuk, Resim gibi dersler verilmektedir. Autocad, Web Tasarımı, İşletmenlik, Peyzaj ve Bahçivanlık gibi meslek edindirmeye yönelik kurslarımız mevcuttur. Her yıl 500 öğrenci merkezimizde düzenlenen yaz okullarından yararlanmaktadır. Merkezimizdeki kurslar Anadolu ve Osmangazi Üniversitesinden gönüllü eğitimci ile yürütülmektedir (([http://www.eskisehir-bld.gov.tr\(21.05.2012\)](http://www.eskisehir-bld.gov.tr(21.05.2012)))).

Bursa Büyükşehir Belediyesi (BUSMEK), Gaziantep Büyükşehir Belediyesi (GAMEK), Adapazarı Büyükşehir Belediyesi, Kayseri Büyükşehir Belediyesi(KAYMEK), Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat eğitimi kursları devam etmektedir. Adana , Samsun, Mersin, Erzurum Büyükşehir Belediyelerinde de yaygın eğitim faaliyetleri devam etmektedir.



İstanbul Büyükşehir Belediyesinde 1996 yılında kurulan İSMEK, 810.000 bin kursiyere eğitim vermiştir. Yine yerel yönetimlerden biri olan Ankara Büyükşehir Belediyesi 1994 yılında BELMEK eğitim faaliyetlerini başlatarak şu ana kadar toplam 180.916 kursiyere eğitim vermiştir. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ise KO-MEK' nı 2004 yılında başlatarak şu ana kadar toplam 248.739 kursiyere eğitim verilmiştir.

İstanbul' un nüfusu TÜİK' in 27 Ocak 2012 ' de yapmış olduğu açıklamaya göre 13 milyon 624 bin 240 kişi olarak belirlenmiştir.

Ankara' nın nüfusu TÜİK' in 27 Ocak 2012 ' de yapmış olduğu açıklamaya göre 4 milyon 890 bin 893 kişi olarak belirlenmiştir.

Kocaeli' nin nüfusu TÜİK' in 27 Ocak 2012 ' de yapmış olduğu açıklamaya göre 1milyon 601 bin 720 kişi olarak belirlenmiştir.

Eğer İstanbul, Ankara ve Kocaeli illerini nüfus yoğunlukları ile yapmış oldukları yaygın eğitimi faaliyetlerini ilişkilendirirsek Kocaeli ili nüfus yoğunluğu olarak İstanbul,Ankara illerinden sonra gelmektedir. Fakat yaygın eğitim faaliyetleri olarak değerlendirdiğimizde oldukça başarılı olduğu görülebilmektedir.

### **3.2. KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MESLEK VE SANAT EĞİTİMİ KURSLARI(KO-MEK)' NİN BİREYE KATKISI**

Bireyin eğitim alması öncelikle kendine olan güveni artırır. Kendine güvenen birey yere daha sert basar. Aile ve toplum içinde kendine yer edinir. Kendine güvenen birey daha özel anne ve baba olma hakkını kazanır. Aile içinde daha bilinçli ve sağlıklı çocuklar yetişir.

Eğitilmiş bireyin iletişim kurduğu diğer bireylerde ondan etkilenir. Örnek olma ,örnek alma gibi olaylar sıklıkla yaşanır.

Konu ne olursa olsun bireyin eğitim alması demek, bireyin etkilenmesi demektir. Bireyin etkilenmesi, aileyi etkiler, ailenin etkilenmesi ülkeyi, ülkenin etkilenmesi, dünyayı etkiler.

Eğitilmiş bireyin ekonomik geliri de yüksek olur. Ekonomik gelirin yüksek olması bireyin kaliteli bir yaşam sürmesine de sebep olur.

Yıllar önce örgün eğitim faaliyetlerinden hiç yararlanamayan, herhangi bir sebeple eğitimini yarıda kesen bireylerin KO-MEK' nin eğitim faaliyetlerinden faydalanarak, istihdam imkanı sağlayıp, ekonomik özgürlüğüne ilk kez kavuşanlar, sosyal çevre edinenler , ilk kez okuya bilenler, kursa geldiğimden beri şekerim çıkmıyor diyenler v.b gibi sebeplerle KO-MEK, bireylerin gün geçtikçe daha fazla eğitim talebi ile karşılaşmakta olduğu bilinmektedir.

### **3.3. KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MESLEK VE SANAT EĞİTİMİ KURSLARI(KO-MEK)' NİN KURUMA KATKISI**

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları (KO-MEK) Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin sosyal, toplumsal ve ekonomik yönden en büyük projelerinden biridir.

Kocaeli sınırları içinde 12 ilçede 40 kurs merkezinin bulunması, Kocaeli Büyük Belediyesinin ilçe belediyeler hizmet götürmesi, onlara destek vermesi, işbirliği halinde çalışması, büyük ve başarılı projelerle örnek olması anlamına da gelmektedir.

KO-MEK 'da çalışan 475 personelin istihdam edilmesi, istihdam edilen kişilerin ve ailelerinin Kocaeli Büyükşehir Belediyesine karşı güven, saygı v.s düşüncelere sebep olmasını sağlamaktadır.

Aynı zamanda siyasi düşüncelerin farklı olması durumun da bile demokratik bir ortamda çalışılması ve eğitim faaliyetlerinin sürdürülmesi, eğitim faaliyetlerin, Kocaeli ilinin her yerine götürülmesi, istihdam edilen kişilerin, eğitim görenlerin ve ailelerinin takdirini kazanmıştır.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin hizmetlerinden dolayı Kocaeli ili sınırları içinde yaşayan vatandaşların sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınması, Kocaeli Büyükşehir yönetici ve çalışanlarına, güven, çalışma azmi, huzur ve mutluluk duygularını yaşatmıştır.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitim Kursları Türkiye'de örnek projelerden biridir. Diğer yerel yönetimler örnek olmuş olmak bu KO-MEK projesinde emeği geçen tüm çalışanlara büyük mutluluk verdiği tespit edilmiştir.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin KO-MEK eğitim hizmetinden dolayı kursiyer, çalışanlar ve halk tarafından tanınırlığı da artmıştır.

### **3.4. EĞİTİM VE İSTİHTAM İLİŞKİSİ**

Kuyruk hipotezine göre, eğitim işçinin potansiyel verimliliğini belirleyen bir etken sayılmaz. Çünkü verimlilik işin bir özelliğidir. Yüksek verimlilikte işler, modern teknoloji kullanarak gerçekleştiren işlerdir. Ve bu işleri yapanlara yüksek ücret ödenmektedir (Cornoy, 1995:1-9).

İşverenlerin işe eleman alırken dikkat ettikleri nokta, kişilerin verimliliğinin işin verimliliğine yükseltilmesi için katlanılması gereken yetiştirme maliyetinin en az düzeyde tutulmasıdır. Adaylar arasından en yetiştirilebilir olanın seçilmesi gerekir. Kişinin yetiştirilebilirliğini etkileyen en önemli etmenlerden biri ise eğitimidir. İşverenler dışarıdan en nitelikli elemanı alıp, en az maliyetle en verimli işlerde istihdam ettirmektedir ( Ünal, 1993:228-229).

Amaç işe başvuranların arasında öğrenme yeteneği en yüksek olanların işe alınmasıdır. Kişilerin eğitim süreçleri boyunca öğrenme yetenekleri daha geliştiği için, bireyler eğitim düzeylerine göre sıralandıklarına göre kuyruğun önündekiler büyük bir olasılıkla, öğrenme yeteneği en fazla olan, en nitelikli kişiler olarak işe alınacaklardır.

### **3.5. KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ MESLEK VE SANAT EĞİTİMİ KURSLARI(KO-MEK)' NİN EKONOMİK ÇEŞİTLİLİĞE KATKISI**

KO-MEK' nın eğitim faaliyetlerinden faydalanan kursiyerlerin Kocaeli ilindeki istihdam olanaklarından faydalandığı bilinmektedir. Kursiyerlerin istihdam olanaklarından faydalanmaları Kocaeli ilinin büyümesine de katkı sağlamaktadır.

#### **3.5.1. Büyümeye katkısı**

İçsel büyüme teorileri ile birlikte beşeri sermayenin ön plana çıkması, eğitimin ekonomik büyüme üzerindeki rolünün de tartışılmasına neden olmuştur. Eğitim ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi inceleyen çok sayıdaki ampirik çalışmada, eğitimin ekonomik büyümeyi pozitif yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Türkiye'deki ekonomik büyüme ile nüfus ve eğitim ilişkilerine bakıldığında, gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ekonomik büyüme ile beraber nüfusun artış hızının azalma eğilimine girdiği görülmektedir. Ekonomik büyüme eğitim ilişkisine bakıldığında ise, mesleki eğitimin ekonomik büyümeyi olumlu etkilediği sonucu ön plana çıkmaktadır. Meslek lisesi ekonomik büyümeye sağladığı bu olumlu katkının

daha etkili ve güçlü bir şekilde sürdürülebilmesi için mesleki eğitimin öneminin farkına varılmalı ve buna paralel olarak eğitim harcamaları içinde mesleki eğitime ayrılan pay artırılmalıdır( Telatar ve Terzi 2010:211).

Eğitimin ekonomik büyüme üzerindeki etkisinin sorgulanması beşeri sermaye kavramının ortaya çıkmasından sonra başlamıştır. 1960'lı yıllara kadar üzerinde fazla durulmayan beşeri sermaye kavramı, içsel büyüme teorileri ile birlikte önem kazanmıştır. Teknolojik gelişmeyi dışsal bir faktör olarak kabul eden neo-klasik büyüme teorisi, ekonomik büyümeyi fiziki sermaye birikimi ve emek miktarının artmasına bağlamaktadır. Buna karşın teknolojik gelişmenin ekonomik büyüme üzerinde itici bir güce sahip olduğunu savunan içsel büyüme teorileri, teknolojik gelişmenin altyapısını oluşturan beşeri sermaye kavramına büyük önem vermişlerdir. İçsel büyüme modelleri emek ve sermaye oranındaki artışın yanında beşeri sermayenin de ekonomik büyümeyi etkilediğini vurgulamaktadır.

Adam Smith, John S. Mill ve Alfred Marshall, iktisat literatüründe beşeri sermaye birikiminden söz eden ilk iktisatçılar olarak kabul edilirler. Ancak, modern beşeri sermaye kuramı bu üç iktisatçının görüşünden nispeten daha az etkilenmiştir. Çünkü, Smith modern ekonomilerde beşeri sermayeye yatırım yapılmasının ekonomik büyüme açısından önemli olmadığını savunurken; Mill ve Marshall, eğitimin öz çıkar ve yatırım güdüsü perspektifinden anlamlı bir biçimde incelenebileceğini inkar etmişlerdir. Oysa, bu iki husus, daha çok Schultz (1961, 1962) ve Becker (1962, 1964) gibi iktisatçıların çalışmalarına dayanan modern beşeri sermaye kuramının merkezi iki iddiasını oluşturmaktadır. İçsel büyüme modellerinin ortak çıkış noktalarından birisi, neoklasik iktisadın egemen büyüme yaklaşımının da etkisiyle olsa gerek, fiziki sermayeye çok uzun yıllardır verilen önemin abartılı olduğu, uzun vadeli büyüme açısından asıl önemli olan üretim faktörünün beşeri sermaye olduğu biçimindedir (Kibritçioğlu, 1998: 224).

Literatürde eğitim-ekonomik büyüme ilişkisine yönelik yapılan çalışmalardan bazıları şunlardır: Romer (1989), 1960-1985 dönemi yıllık verilerle 112 ülke için beşerisermayenin ekonomik büyüme üzerindeki etkisini en küçük kareler (EKK) yöntemiyle incelemiştir. Okuryazarlık oranını, elde edilmesindeki kolaylık ve ülkeler arasında karşılaştırma yapılmasına imkan vermesi nedeniyle beşeri sermaye göstergesi

olarak kullanmıştır. Araştırmacı yapmış olduğu analizler sonucunda, okuryazarlık oranı ile ekonomik büyüme arasında pozitif bir ilişki bulunduğunu tespit etmiştir.

Doğal kaynak zenginliği, eğitim ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkileri 1965-1998 dönemi yıllık verilerle 85 ülke için görünürde ilişkisiz regresyon (SUR) yöntemi kullanarak inceleyen Gylfason (2001), eğitimin ekonomik büyümeyi pozitif yönde etkilediğini tespit etmiştir. 1960-1995 dönemi 94 gelişmiş ve gelişmekte olan ülke için beşeri sermaye ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi EKK yöntemi ile inceleyen Park (2006), beşeri sermaye göstergesi olarak ele aldığı işçi ortalama eğitim süresindeki artışın ekonomik büyümeyi pozitif yönde etkilediğini saptamıştır. Şili’de eğitim ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi 1973-2005 dönemi yıllık verilerle EKK ve Johansen eş bütünleşme yöntemlerini kullanarak inceleyen Backman (2008), eğitimin, teknolojik gelişme ve toplam faktör verimliliğindeki artış yoluyla ekonomik büyümeyi pozitif yönde etkilediğini saptamıştır.

Arslan ve İzgi (2008), 1990-2006 dönemi Türkiye ekonomisi için beşeri sermayenin büyüme üzerindeki etkilerini Johansen eş bütünleşme ve Granger nedensellik testi ile incelemişlerdir. Eşbütünleşme analizine göre ortalama eğitim süresi ile ekonomik büyüme arasında pozitif, Granger nedensellik testine göre ise, ortalama eğitim süresinden ekonomik büyümeye doğru pozitif yönlü bir ilişki tespit etmişlerdir.

### **3.5.2. İstihdama katkısı**

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitim Kursları(KO-MEK)’nın eğitim faaliyetleri kapsamında, geniş araştırmalar yapan istihdam bölümü bulunmamaktadır. Zaman zaman çalışan birkaç personelin istihdam konusunda tutmuş olduğu Ek 6’ daki bilgileri incelediğimizde;

El Sanatları Teknolojileri, Giyim, Üretim Teknolojileri, Bilişim Teknolojileri, Muhasebe Finansman v.b alanlarda eğitim almış kursiyerlerin iş bulabildiklerini görmekteyiz. Hatta evden üretim yaparak aile ekonomisine katkıda bulunan kursiyerlerin de bulunduğunu Ek 6’ da görebilmekteyiz.

Ek 6’ da en çok dikkati çeken Gazaltı Kaynakçılığı kurslarındaki istihdam oranıdır. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü’ nün yoğun çabaları sonucu eğitime başlayan bu kurs , firmaların da oldukça dikkatini çekmektedir. Uzun süredir işsiz olup ta Gazaltı Kaynakçılığı eğitimi aldıktan sonra iyi firmalarda işe

başlayıp aile ekonomisi, Kocaeli ili ekonomisine, Türkiye ekonomisinde katkı sağlayanların sayısı gittikçe arttığı bilinmektedir.

Gazaltı Kaynakçılığı kurslarındaki eğitim faaliyetleri hem teorik hem de pratik işlenmektedir. Gazaltı Kurslarındaki kursiyerlerin pratik ders yapmaları için kaynak temin malzemeleri Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü tarafından temin edilmektedir. Kursiyerlerin bir fiil kaynak atölyelerin de kaynak yaparak eğitimi sürdürmeleri Kocaeli Sanayicilerinin dikkatini çekmekte , bu nedenle istihdam kolaylığı sağlanmaktadır.

Son yapılan araştırmalarda usta öğreticilerle olan görüşmelerimin bir tanesini aktarmak isterim. M. Ali Paşa Kurs Merkezindeki, saça geçici ve kalıcı şekil verme teknikleri usta öğreticisinin başlangıçta Kocaeli ilindeki KO-MEK kurslarına tepkili olan kuaförlerin şimdi çırak istihdamı için kendisiyle görüşmeler yaptıklarını yetenekli ve çalışmak isteyen kursiyerlerin kendilerine yönlendirilmesini talep ettiklerini ifade etmiştir. Aynı zamanda derslerin büyük bölümünün pratik işlenmesi, kursiyerin istihdam halinde işverene tecrübeli personel olarak kazandırılmasını sağladığı bilinmektedir. Tecrübeli personel işçilik maliyetlerini düşürdüğünden işverene hem sosyal hem de ekonomik anlamda fayda sağlayacaktır.

Ek 5'teki İstihdam raporunda dikkati çeken bir başka önemli not ise istihdamı sağlanan kursiyerlerin eğitim durumları. Aralarında ilköğretim, lise, lisans, yüksek lisans bulunmaktadır. Özellikle ilköğretim ve lise'nin yoğun olması sevindirici, bir anlamda vasıfsız olan kursiyerlere, vasıf kazandırarak KO-MEK kurslarının istihdama katkı sağladığı görülmektedir. KO-MEK kursları ara eleman yetiştirmek, ve yetiştirdiği ara elemanları istihdam ettirebilmek amacını da gerçekleştirmiş bulunmaktadır.

KO-MEK kurslarında kaybolmaya yüz tutmuş el sanatları alanında da eğitim verilmektedir. Ek 6' daki İstihdam raporunda kaybolmaya yüz tutmuş el sanatları kurslarından mezun olan kursiyerlerin istihdamı hem sosyal, kültürel hem de ekonomik anlamda sevindirici olduğu bilinmektedir..

Önemli olan bir başka konu da Hasta Refakatçisi kursudur. Bu kursun eğitimi hakikaten sosyal, kültürel, kişisel, ekonomik her yönden katkı sağlayabilecek durumdadır. Bu kurslardan daha mezun olmadan bile istihdamı sağlanan kursiyerler

bulunmaktadır. Sosyal içerikli çalışan bakım evleri, doğum hastaneleri, romatem gibi hastanelerde istihdamı sağlanan kursiyerler bulunmaktadır.

Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kurslarından (KO-MEK) mezun olan kursiyerlerin Kocaeli ilindeki istihdam oranının Ek 6' daki ve diğer istihdam raporlarından çok daha fazla olduğunu düşünülmektedir. Mezun olan kursiyerlerin istihdam olanakları sağlandıktan sonra KO-MEK kurs merkezlerine dönmedikleri, KO-MEK kurs merkezlerinden de kursiyerlere istihdam hakkında bilgi almak için dönülmediği bilinmektedir. Eğer mezun olan kursiyerlere ulaşılabilmiş olursa istihdam raporlarının çok daha ciddi boyuta ulaşılacağı görülebilecektir.

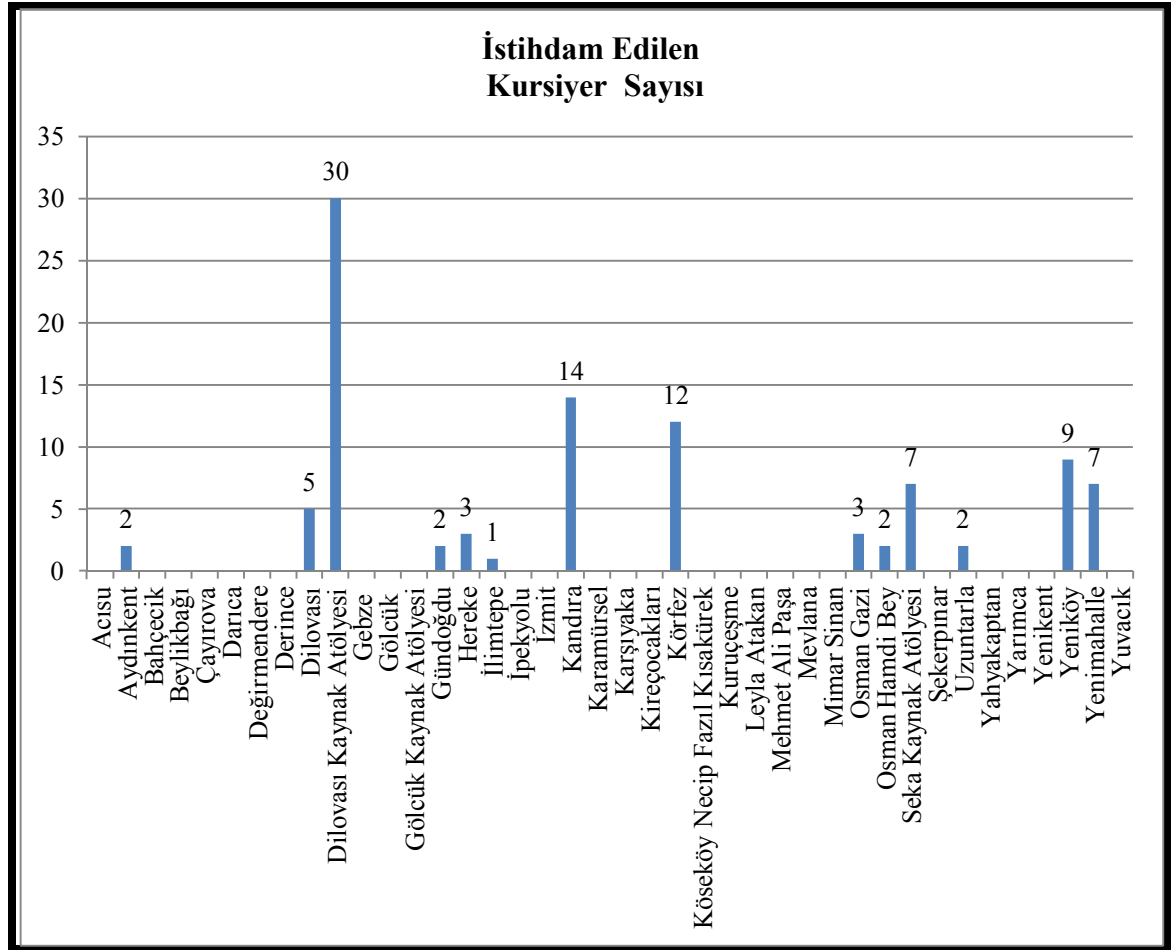
Eğitim ve İstihdam arasındaki ilişki üzerinde biraz daha durmak gerekirse eğer;

Bilgi toplumunun en önemli özelliklerinden biri sürekli yenilenen bir yapıya sahip olmasıdır. Bu yapının işgücü piyasasına yansımaları ise, üretimde emek yoğun işgücünün kullanımı yerine nitelik düzeyi yüksek işgücünün kullanılır hale gelmesidir. İşgücü piyasasının gerektirdiği vasıfları verebilen nitelik düzeyi yüksek bir eğitim sistemi işgücünün istihdam edilebilirliği üzerinde olumlu etkilere sahiptir. Ayrıca eğitimin işsizlik riskini azaltan bir unsur olduğu kabul edilmektedir. İşletmeler tarafından uygulanan eğitim faaliyetleri işgücünün nitelik düzeyinin yükselmesini sağlamakta, çalışanların motivasyonunu artırmakta ve bu yönleriyle hem verimliliğe katkıda bulunmakta hem de çalışanların işletmeye olan bağlılıklarını artırmaktadır. Rekabetin hızla artması ve yaşanan teknoloji devriminin uyum yeteneği yüksek, yeni beceriler kazanmış ve öğrenmeye acık işgücüne olan talebi artırması verimliliğe, eğitime ve araştırma-geliştirmeye (ARGE) yönelik yatırımlara ağırlık verilmesi sonucunu doğurmuştur. Günümüzde insan kaynaklarına yapılan yatırım sermayeye yapılan yatırımdan daha önemlidir. Zira günümüzde “İş Güvencesi” kavramı artık “İstihdam Edilebilme Güvencesi” olarak anlaşılmaktadır. Bu nedenle, yaşam boyu eğitime önem verilmekte, temel eğitimin niteliğinin yükseltilmesine çalışılmakta, eğitim sistemi ile işgücü piyasası arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesine ağırlık verilmektedir. (DPT, 2001:3).

OECD eğitim, istihdam ve işsizlik arasındaki ilişkinin ortaya konulmasında üç faktörden yararlanılmaktadır. Bu faktörler sırasıyla eğitim düzeyine göre işgücüne katılma oranları, cinsiyet ve yaşa göre işsizlik oranları, eğitim düzeyine göre işsizlik oranlarıdır. Uluslar arası farklılıklar olmakla birlikte eğitim düzeyi yükseldikçe

işgücüne katılma oranlarının arttığı ve kadınların istihdamında olumlu gelişmelerin yaşandığı ve eğitimin işsizlik riskini azaltan bir unsur olduğu görülmektedir (Yüksel, 1997:21-25).

İyi yetişmiş insan gücü, teknolojik ilerlemenin ortaya çıkaracağı toplumsal ve bireysel uyumsuzluk sorunlarını daha aza indirebilecek, ülke ekonomisi dolaylı olarak bu durumdan yararlanabilecektir. Ancak yetişmemiş yada başka bir ifadeyle vasıfsız insan gücü o ülke için önemli bir işsizlik sorununu ortaya çıkaracaktır. Özellikle Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeler, vasıfsız insan sayısının artması nedeniyle işsizlik sorunu yaşamaktadırlar. Eğitim yoluyla, işgücü piyasasının ihtiyaçları çerçevesinde vasıflara sahip iyi yetişmiş insan gücü işsizliğin azaltılmasında ülkelerin önemle üzerinde durması gereken konulardan biri haline gelmiş bulunmaktadır (Öztürk, 2007).



**Grafik 6: 2010-2011Eğitim Öğretime Ait İstihdam Raporu**

**Kaynak:** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü



2010-2011 Eğitim öğretim yılı için Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları (KO-MEK) Kocaeli ilinde 12 ilçede faaliyet göstermektedir.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü, KO-MEK ‘ nda eğitim görüp te mezun olan kursiyerlere istihdam konusunda dönememektedir. Kurumlardan gelen istihdam talepleri doğrultusunda başarılı olan mezun kursiyerler istihdam olanakları ile buluşturulmaktadır.

Grafik 6’ ya bakıldığında hemen hemen her ilçede istihdam olanakları sağlanmış olduğu izlenmektedir. Grafikte 6’ da görüldüğü üzere Gazaltı Kaynakçılığı kursundaki istihdamın yüksek olduğu izlenmektedir.

**Tablo 13: KO-MEK Aydınkent Kurs Merkezi 2010-2011 Eğitim Öğretim yılına ait İstihdam Raporu**

| Sıra No. | KURS MERKEZİ | AÇILAN BRANŞ                     | İSTİHDAM DURUM AÇTIĞI İŞYERİ<br>ÇALIŞTIĞI İŞ YERİ |
|----------|--------------|----------------------------------|---|
| 1        | AYDINKENT    | TEMEL<br>MUHASEBE,ÖN<br>MUHASEBE | SANAYİDE MUHASEBECİ                               |
| 2        | AYDINKENT    | GİYİM                            | AŞAĞI YUVACIKTA TUHAFİYE<br>DÜKKANI               |

**Kaynak:** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü

Tablo 13’ incelendiğinde Aydınkent kurs merkezinde Temel Muhasebe ve Ön Muhasebe kurslarından mezun olan kursiyerimizin muhasebe bürosunda işe başlaması KO-MEK ‘ nın istihdama katkısını açıkça göstermektedir. Aynı kurs merkezinde giyim kursundan mezun olan kursiyerin sosyal ve ekonomik açıdan KO-MEK ‘ ndan faydalandığını göstermektedir. Her iki öğrencinin bayan olması, bayanların istihdama katılma oranının artması bakımından KO-MEK’ nın etkili olduğunu göstermektedir.

**Tablo 14: KO-MEK Dilovası Kaynakçılık Atölyesi 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılına Ait İstihdam Raporu**

| Sıra No. | KURS MERKEZİ             | İSTİHDAM DURUMU<br>AÇTIĞI İŞYERİ<br>ÇALIŞTIĞI İŞ YERİ |
|----------|--------------------------|---|
| 1        | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Güner Makine S.A.Montaj Ustası                        |
| 2        | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Adil Makine Montaj Ltd. Şti                           |
| 3        | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Atılım Makine Montaj Ltd. Ş.                          |
| 4        | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Sebat Metal ve Makina A.Ş.                            |
| 5        | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Atılım Makine San. Tic. A. Ş.                         |
| 6        | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Enpay Trafo fabrikasında çalışıyor                    |
| 7        | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Güneri Makine San.Tic.A.Ş.                            |
| 8        | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Ceyhanlar Demir Doğrama                               |
| 9        | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Gölcük Askeri Tersanesi                               |
| 10       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Akyol metal   |
| 11       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | 2-D Colection da Alüminyum Kay.A                      |
| 12       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Esa Kimya Makine'de Kaynakçı                          |
| 13       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Atılım Makine'de Kaynakçı                             |
| 14       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | CVS Makine'de Kaynakçı                                |
| 15       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Yıldırım Makine'de Kaynakçı                           |
| 16       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Kendi İşini Kurdu                                     |
| 17       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Yıldırım Makine'de Kaynakçı                           |
| 18       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Kask Makine'de Kaynakçı                               |
| 19       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Özdemir San'da Kaynakçı                               |
| 20       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Yıldırım Makine'de Kaynakçı                           |
| 21       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Yıldırım Makine'de Kaynakçı                           |
| 22       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Yıldırım Makine'de kaynakçı                           |
| 23       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Gova Otomotiv   |
| 24       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Kar Grup İnşaatta kaynakçı                            |
| 25       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Demir San Kaynakçı                                    |
| 26       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Atılım Makine Kaynakçı                                |
| 27       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Marmara Metal Taşlamacı                               |
| 28       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Marmara Metal Taşlamacı                               |
| 29       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Sena İnşaat Kaynakçı                                  |
| 30       | DİLOVASI KAYNAK ATÖLYESİ | Hisar Kalıp Kaynakçı                                  |

**Kaynak:** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü

KO-MEK' nda Gazaltı Kaynakçılığı kursları verilmeye başladığında atölye olmadığı için Endüstri Meslek Liseleri ile protokoller yapılarak kursların devamı sağlanmıştır. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığına bağlı olarak çalışan Yaygın Eğitim Müdürlüğü tarafından Gazaltı Kaynak Atölyeleri oluşturulması için çalışmalar başlatılmıştır. 2011-2012 Eğitim Öğretim yılı itibari ile KO-MEK' na ait 3 Gazaltı Kaynakçılığı Atölyesi bulunmaktadır. Gazaltı Kaynakçılığı Kurslarının istihdama katkısı düşünülürse yapılan çalışmaların ve emeklerin haklılığı Tablo 14 izlendiğinde, ortaya çıkmış olacaktır.

Gazaltı Kaynakçılığı kurslarının bir özelliği de kursiyerlerin dersleri pratik olarak işlemesidir.. Kursiyerler tam donanımlı atölyelerde çalışarak mezun olabildiğinden, kursiyerlere istidam olanakları sağlandığında iş performansında herhangi bir sıkıntı yaşanmamaktadır.

**Tablo 15: KO-MEK Dilovası Kurs Merkezi 2010-2011 Eğitim Öğretim yılına ait 5 Kişinin İstihdam Raporu**

| Sıra No. | KURS MERKEZİ | AÇILAN BRANŞ                     | İSTİHDAM DURUMU<br>AÇTIĞI İŞYERİ<br>ÇALIŞTIĞI İŞ YERİ |
|----------|--------------|----------------------------------|---|
| 1        | DİLOVASI     | SAÇA GEÇ.VE KAL.ŞKL.VRM<br>TEKN. | DİLOVASI HALK EĞİTİM                                  |
| 2        | DİLOVASI     | MAKYAJ YAPMA TKN.                | DİLOVASI HALK EĞİTİM                                  |
| 3        | DİLOVASI     | KUAFÖRLÜK SAÇ BK.YAP             | DİLOVASI HALK EĞİTİM                                  |
| 4        | DİLOVASI     | CİLT BAKIMI                      | DİLOVASI HALK EĞİTİM                                  |
| 5        | DİLOVASI     | ÖN MUHASEBE                      | DİLOVASI HALK EĞİTİM                                  |

**Kaynak:** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü

Tablo 15 incelendiğinde Cilt Bakımı, Makyaj Yapma Teknikleri, Kuaförlük Saç Bakım Yapma gibi Mesleki Kurslarda da istihdam olanaklarının sağlandığı görülmektedir.

**Tablo 16: KO-MEK Gündoğdu Kurs Merkezi 2010-2011 Eğitim Öğretim yılına ait 2 Kişinin İstihdam Raporu**

| SN | KURS MERKEZİ | AÇILAN BRANŞ | ÇALIŞTIĞI İŞ YERİ |
|----|--------------|--------------|-------------------|
| 1  | GÜNDOĞDU     | HASTA BAKIM  | ROMATEM           |
| 2  | GÜNDOĞDU     | HASTA BAKIM  | ROMATEM           |

**Kaynak:** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü

KO-MEK’ nda Hasta Bakımı Kursları son yıllarda kursiyerlerin yoğun talebi ile karşılaşmıştır. Tablo 16 incelendiğinde Hasta Bakımı Kurslarından mezun olan öğrencilerimizin de istihdam olanakları bulabildiği gözlenmektedir. Piyasada Hasta Bakımı branşında tecrübeli personel bulunması zor olduğundan bu branş diğer branşlara göre daha fazla istihdam olanakları bulunmaktadır. KO-MEK sağlık hizmetleri sunan bazı işletmelere hasta ve yaşlı bakımı konusunda yetişmiş personel hizmeti verebilmektedir.

**Tablo 17: KO-MEK Gebze Osman Hamdi Bey Kurs Merkezi 2010-2011 Eğitim Öğretim yılına ait 2 Kişinin İstihdam Raporu**

| Sıra No. | KURS MERKEZİ          | AÇILAN BRANŞ         | ÇALIŞTIĞI İŞ YERİ            |
|----------|-----------------------|----------------------|------------------------------|
| 1        | GEBZE OSMAN HAMDİ BEY | BİLGİSAYAR KULLANIMI | MEDICAL PARK GEBZE HASTANESİ |
| 2        | GEBZE OSMAN HAMDİ BEY | ÖN MUHASEBE          | GÜNALTINOĞLU ÖN MUHASEBE     |

**Kaynak:** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü

Gebze Osman Hamdi Bey kurs merkezindeki 2 kursiyerin istihdam raporu tablo 17’ de izlenebilmektedir. Ön Muhasebe ve Bilgisayar Kullanımı branşları KO-MEK ilk başladığı günden bu yana istihdam olanakları bulabilmektedir.

**Tablo 18: KO-MEK Yenimahalle Kurs Merkezi 2010-2011 Eğitim Öğretim yılına ait İstihdam Raporu**

| SN | KURS MERKEZİ | ÇALIŞTIĞI İŞ YERİ   |
|----|--------------|---------------------|
| 1  | YENİMAHALLE  | YILMAZLAR AVM       |
| 2  | YENİMAHALLE  | BERTAN MARKET       |
| 3  | YENİMAHALLE  | BELLONA             |
| 4  | YENİMAHALLE  | MATBAA              |
| 5  | YENİMAHALLE  | ÇAYIROVA BELEDİYESİ |
| 6  | YENİMAHALLE  | FATİH İNŞAAT        |
| 7  | YENİMAHALLE  | HİSAR DEMİRÇELİK    |

**Kaynak:** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü

Yenimahalle kurs merkezinin istihdam raporu Tablo 18’ de izlenebilmektedir. Yedi kursiyerin farklı amaçlarla çalışan işletmelerde istihdam ettiğini görebilmekteyiz.

### **3.6. İŞSİZLERE YÖNELİK KURSLAR**

Bu projenin amacı; Her hangi bir mesleği olmayan, bir mesleği olmakla birlikte mesleğinde iş bulamayan veya mesleğinde yeterli olmayan kayıtlı işsizlerin niteliklerini geliştirerek istihdam edilebilirliklerini artırmak amacı ile Türkiye İş Kurumu Kocaeli İl Müdürlüğü ile Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Kocaeli İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Kocaeli Sanayi Odası Başkanlığı arasında düzenlenen Meslek edindirme, değiştirme, geliştirme eğitimlerinin kazandırılması için 2008 yılında ilk protokol yapılmıştır. 17.02.2011 tarihinde ise 27626 sayılı protokol imzalanmış olup eğitimler bu protokole göre devam etmektedir.

Proje kapsamında kursiyerlerin eğitim, ulaşım ve yemek masrafları Kocaeli Belediyesi tarafından karşılanmaktadır.

Ulaşım Kocaeli Belediyesine ait otobüslerden kent kart aracılığı ile ücretsiz sağlanmaktadır. Görevli personel aracılığı ile kursiyerlere kent kartlar kurs süresi boyunca kullanılmak üzere dağıtılmaktadır.

Yemek düzenlenen eğitim programına göre kurs merkezlerine araçlarla öğrencilere ulaştırılmaktadır.

Usta öğretici ve eğitim masrafları KO-MEK ihale kapsamından karşılanmaktadır.

Türkiye İş Kurumu Kocaeli İl Müdürlüğünün proje kapsamında sorumlulukları; Kursiyerlerin belirlenmesi, uygulanacak eğitim faaliyetlerine ilişkin İŞKUR' un mevzuatında öngörülen kursiyer ücretlerini ödemek( günlük kursiyer başına 20 tl), kursları denetlemek, kursiyerlerin iş kazası ve meslek hastalığı sigorta primlerini ödemektir.

Kocaeli Sanayi Odasının sorumlulukları;

Düzenlenen kurslarda başarılı olan kursiyerlerin istihdam edilebilirliğini arttırmak amacıyla kurs verilen mesleklere ilişkin bilgileri üye işyerlerine iletmek.

Üye işverenleriyle toplantılar düzenleyerek hangi meslek alanlarında işgücü ihtiyacı olacağını belirleyerek, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulu olağan toplantılarından önce 3 aylık dönemler itibariyle İŞKUR' a bildirmek.

Meclis toplantılarında eğitimlere ilişkin tanıtım çalışmalarını yapmak.

Bu kurslardan faydalanacak kursiyerlerin özellikleri;

- Kuruma kayıtlı işsiz olmak
- 15 yaşını tamamlamış olmak
- Kurumun düzenlediği kurslara son 24 ay içinde katılmış olmamak.
- Kursiyerin açık öğrenim ve yüksek öğrenimde kayıtlı öğrenci olmaması gerekiyor.
- Mesleğin gereğine haiz olmak

**Tablo 19: 2008-2012 Yılları Eğitim Öğretim Dönemlerinde KO-MEK /İŞKUR İşbirliğinde Eğitim Verilen İşsizlere Yönelik Kurs Verileri**

| S<br>-<br>N  | EĞİTİM<br>VERİLEN<br>BRANŞ                   | 2008 - 2009<br>Eğitim Öğretim Yılı |                        | 2009 - 2010<br>Eğitim Öğretim Yılı |                        | 2010 - 2011<br>Eğitim Öğretim Yılı |                        | 2011 - 2012<br>Eğitim Öğretim Yılı |                        | TOPLA<br>M |
|--------------|--|------------------------------------|------------------------|------------------------------------|------------------------|------------------------------------|------------------------|------------------------------------|------------------------|------------|
|              |  | GURU<br>P<br>SAYIS<br>I            | KURSİYE<br>R<br>SAYISI | GURU<br>P<br>SAYIS<br>I            | KURSİYE<br>R<br>SAYISI | GURU<br>P<br>SAYIS<br>I            | KURSİYE<br>R<br>SAYISI | GURU<br>P<br>SAYIS<br>I            | KURSİYE<br>R<br>SAYISI |            |
| 1            | 0-3 AİLE<br>EĞİTİMİ                          | -                                  |                        | -                                  |                        | 4                                  | 80                     | 1                                  | 20                     | 100        |
| 2            | BİLGİSAYAR<br>DESTEKLİ<br>ÇİZİM<br>(AUTOCAD) | 2                                  | 40                     | -                                  |                        | 6                                  | 120                    | 2                                  | 36                     | 196        |
| 3            | BİLGİSAYAR<br>KULLANIMI                      | 20                                 | 446                    | 8                                  | 174                    | 6                                  | 120                    | 4                                  | 80                     | 820        |
| 4            | BİLGİSAYAR<br>SİSTEM BAKIM<br>ONARIMI        | 4                                  | 93                     | 2                                  | 45                     | 3                                  | 60                     | 1                                  | 16                     | 214        |
| 5            | DÜZ DİKİŞ<br>MAKİNECİ                        | -                                  |                        | -                                  |                        | 2                                  | 40                     |                                    | 50                     | 90         |
| 6            | GAZALTI<br>KAYNAKÇILIĞI                      | 5                                  | 100                    | 7                                  | 175                    | 5                                  | 91                     |                                    |                        | 366        |
| 7            | HASTA VE<br>YAŞLI<br>REFAKATÇISI             | 2                                  | 45                     | 2                                  | 50                     | 1                                  | 20                     |                                    |                        | 115        |
| 8            | ÖN MUHASEBE                                  | 9                                  | 210                    | 2                                  | 45                     | 6                                  | 120                    | 4                                  | 64                     | 439        |
| 9            | SAÇ BAKIMI ve<br>YAPIMI                      | 1                                  | 20                     | -                                  |                        | -                                  |                        |                                    |                        | 20         |
| 10           | SATIŞ<br>ELEMANI<br>YETİŞTİRME               | 3                                  | 60                     | -                                  |                        | -                                  |                        |                                    |                        | 60         |
| 11           | TEMİZLİK<br>GÖREVLİSİ<br>YETİŞTİRME          | -                                  |                        | -                                  |                        | 1                                  | 15                     |                                    |                        | 15         |
| 12           | EV VE KURUM<br>TEMİZLİĞİ                     |                                    |                        |                                    |                        |                                    |                        | 2                                  | 50                     | 50         |
| 13           | YÖNETİCİ<br>ASİSTANI                         | 1                                  | 20                     | -                                  |                        | -                                  |                        |                                    |                        | 20         |
| GENEL TOPLAM |  | 47                                 | 1.034                  | 21                                 | 489                    | 34                                 | 666                    | 14                                 | 316                    | 2.505      |

**Kaynak:** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü

Tablo 19 incelendiğinde son yıllarda istihdam olanakları sağlayabilecek yeni branşların açıldığını görebilmekteyiz. Örnek vermek gerekirse Ev ve Kurum Temizliği, Temizlik Görevlisi Yetiştirme, 0-3 Aile Eğitimi, Düz Dikiş Makineciliği branşları verilebilir.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ile İŞKUR işbirliği halinde olan kurslara katılan öğrencilerden çalışmak isteyenler İŞKUR' tarafından istihdamı sağlanır.

### **3.7. EĞİTİM HİZMETLERİNİN YEREL YÖNETİMLERCE**

#### **GERÇEKLEŞTİRİLMESİNİN AVANTAJ ve DEZ AVANTAJLARI**

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi eğitim faaliyetlerine İzmit Büyükşehir Belediyesi olarak (Büyükşehir belediyesi olmadan önce ) 1994 senesinde başlamıştır. İzmit Büyükşehir Belediyesi, ekonomik kaynakların kısıtlı olması , hem de Kocaeli ilindeki özel eğitim kurumlarının ekonomik faaliyetleri olumsuz etkilenmemesi için eğitim faaliyetlerini kısıtlı tutmuştur. İzmit Büyükşehir Belediyesi Yıllık 3.000 bin 3.500 civarında 7,8 usta öğretici ile faaliyetlere devam edilmiştir. Bu düşüncelerle İzmit Büyükşehir Belediyesinin eğitim faaliyetleri 10 sene bu şekilde devam etmiştir.

2004-2005 senesi itibari ile Kocaeli Büyükşehir Belediyesi ekonomik boyutu çok büyük olan, KO-MEK projesini ihale yolu ile yaparak eğitim faaliyetlerini sıra dışı hale getirdi. Belki de Kocaeli ilinde çok büyük ekonomik değişikliklere sebep olacak ve Türkiye’de de İstanbul Büyükşehir Belediyesinden sonra gelen eğitim ihalesini gerçekleştirerek eğitim faaliyetlerine başlamıştır.

2004-2005 eğitim öğretim yılında Kocaeli Büyükşehir Belediyesi 8 kurs merkezi ile 3910 öğrenciye eğitim vermiştir. Başlangıçta kursların ücretsiz olması vatandaşın kafasında bir soru işareti yaratsa da zamanla öyle olmadığı anlaşılmıştır.

Başlangıçta özel eğitim veren kurumlar KO-MEK’ in eğitim faaliyetlerinden tam olarak etkilenmemiştir. Ama bir sonraki yıl kurs merkez sayısının 19’a çıkması ve eğitim gören öğrenci sayısının 17.479 çıkması, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Eğitim faaliyetlerini sürdüren tüm yönetici ve kadrosunun zaferi olmuştur.

Eğitim faaliyetlerinden yararlanmak isteyen aileler aynı dönemde iki, üç çocuğunu kursa gönderme lüksüne kavuşmuştur. Bu aslında Kocaeli ili için büyük bir şanstır. Aynı aileden baba, oğul, gelin kurslara aynı dönemde katılabilmektedir. Bu aile için ekonomik bir fırsattır.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları aileler için ekonomik fırsat olurken özel eğitim şirketleri için de ekonomik çöküşe doğru gidiş olmuştur. Bu bağlamda tepkiler olmuştur. KO-MEK ihalelerine itirazlar olmuştur. İtirazlar sebebi ile iptal edilen ihaleler, zamanında başlatılamayan ihaleler gibi problemlerle karşılaşılmıştır. Fakat Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin eğitim



faaliyetlerini sürdüren Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü Kocaeli İlinin büyümesine ve istihdamına katkı sağladığına inandığı KO-MEK' nın eğitimini durdurmuyup, tüm engelleri aşarak 2004 senesinden beri hizmet alımı ile eğitim faaliyetlerine devam etmiştir.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitim Kurslarında Mayıs ayı itibari ile 475 kişi çalışmaktadır. Büyük bir fabrika görüntüsünde olan KO-MEK 2010-2011 eğitim öğretim yılında 12 ilçede 38 kurs merkezinde 45.346 kursiyere eğitim vermiştir.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı KO-MEK eğitim faaliyetleri için gerekli harcamaları kendi öz kaynaklarından yapmaktadır.

Ekonomik boyutu çok büyük olan eğitim faaliyetlerinin özel sektörün yürütmesi rakamlardan da anlaşılacağı üzere zor görünmektedir. Ayrıca KO-MEK kurslarına vatandaşın ücretsiz katılması kursiyer sayısını doğru orantıda arttırmaktadır. Eğer faaliyetleri özel sektör yürütse vatandaş bedel ödeyeceği için katılım sayısının oldukça düşük olduğu görülür. Çünkü aynı aileden aynı dönemde üç kişi dört kişi kurslara katılabilmektedir. Kursiyer sayısının fazla olması, Kocaeli ilini sosyal, kültürel ve ekonomik yönden gelişimine katkı sağladığı bilinmektedir.

KO-MEK 'nın bulunduğu kurs merkezlerinin bir kısmı Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin Kültür merkezleri, bazıları ise özel şahıslardan kiralanmaktadır. Kurs merkezlerinin kiralanması, kiralarının düzenli olarak ödenmesi yine Kocaeli ilinde ekonomik çeşitliliğe katkı sağlamaktadır.

Bir gerçek daha var ki KO-MEK kurs merkezlerinin yerleri belirlenirken bazı hususlara dikkat edilmektedir. Bazen çok fazla kursiyerin yararlanabileceği merkezi bölgeler seçilirken, bazen de hiç eğitim hizmetlerinin gitmediği bölgelerde kurs merkezleri açılabilir. Hedef kar elde etmek olmadığından özel sektörün yatırım yapmayacağı bölgelere de Kocaeli Büyükşehir Belediyesi eğitim hizmeti götürmeyi başarmış olduğu bilinmektedir. Bu hususta Kocaeli vatandaşının taktirini kazanmıştır.

Bir önemli husus daha var ki devlet bütçesini oluşturan kalemlerden biri de vatandaştan alınan vergilerdir. Belediyeler de eğitim hizmetlerinin kaynaklarını devlet bütçesinde sağladığından, bir bakıma vatandaştan alınan vergiler eğitim hizmeti olarak tekrar vatandaşın dönmektedir.

KO-MEK eğitim faaliyetleri gerçekleştirilirken 30.04.2012 tarihi itibari ile 18 farklı nitelikte 475 personel çalıştırılmaktadır. Bu personeller Türkiye ekonomisi standartlarının altında kalmayan bir maaşla çalıştırılmaktadır. Yüz kızartıcı bir durum olmadıktan sonra iş güvenceleri de bulunmaktadır. Çoğu personel uzun yıllardır çalışmaktadır. Özel sektörde 475 kişinin aynı anda, aynı şartlarda istihdam' ının her zaman mümkün olamayacağını düşünülmektedir.

### **3.8. KO-MEK İSTATİSTİKLERİ**

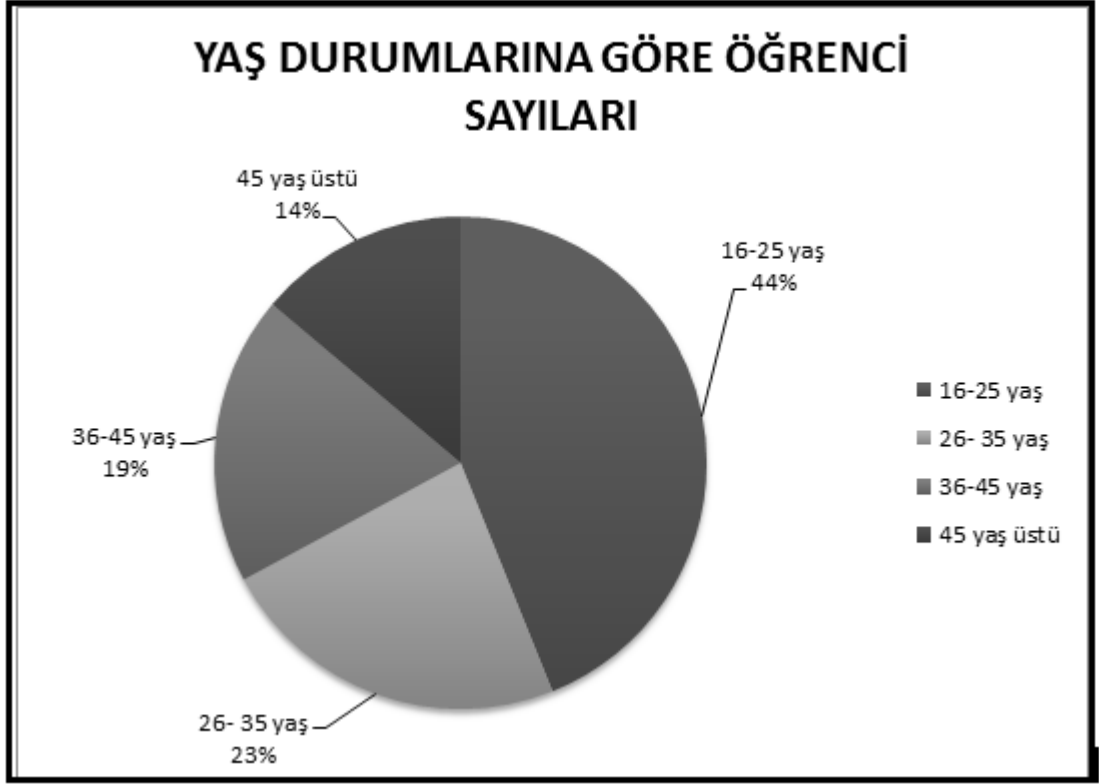
#### **3.8.1. Kursiyerlerin Yas Gruplarına Göre Dağılımı**

**Tablo 20: KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı**

| <b>YAŞ DURUMLARINA GÖRE KURSIYER DAĞILIMI</b> |               |
|---|---------------|
| <b>16-25 Yaş</b>                              | <b>19.914</b> |
| <b>26-35 Yaş</b>                              | <b>10.533</b> |
| <b>36-45 Yaş</b>                              | <b>8.613</b>  |
| <b>45 Yaş üstü</b>                            | <b>6.287</b>  |
| <b>TOPLAM</b>                                 | <b>45.346</b> |

**Kaynak:** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü

Tablo 20 ve Grafik 7 incelendiğinde KO-MEK' nda eğitim alan kursiyerlerin büyük çoğunluğu 16-25 yaş arasındaki kursiyerlerin oluşturduğunu görmekteyiz. İkinci sırada ise 26-35 yaş arası kursiyerlerimiz yer almaktadır. 16-25 yaş arası kursiyerlerin istihdam olanaklarını arttırmak , 26-35 yaş arası kursiyerlerin istihdam olanakları veya mevcut istihdam olanaklarını iyileştirmek maksadı ile KO-MEK kurslarına katılmak istedikleri bilinmektedir. Kırk beş yaşın üstündeki kursiyerlerimizin katılım oranı küçümsenmeyecek kadar fazladır. Kırk beş yaş ve üzeri kursiyerlerimizin boş zamanlarını değerlendirmek, örnek olmak kültürlü ve sosyal bir eş olmak adın kurslarımıza katıldıkları bilinmektedir. Daha ileri bir Türkiye için KO-MEK örnek bir çalışmak olmaya devam etmektedir.



**Grafik-7: KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Yaş Gruplarına Göre Dağılımı**

### 3.8.1.1. Kursiyerlerin Yaş ve Eğitimleri Arasındaki İlişki

Tablo 21' e bakıldığında Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitim Kurslarından daha çok lise ve ilkokul mezunlarının faydalanmak istediği görülmektedir. Bu anlamda Kocaeli Büyükşehir Belediyesi yaygın eğitim faaliyetlerinin ara eleman yetiştirilmesi amacı ile tercih edildiği anlamını da çıkarmak mümkün olacaktır.

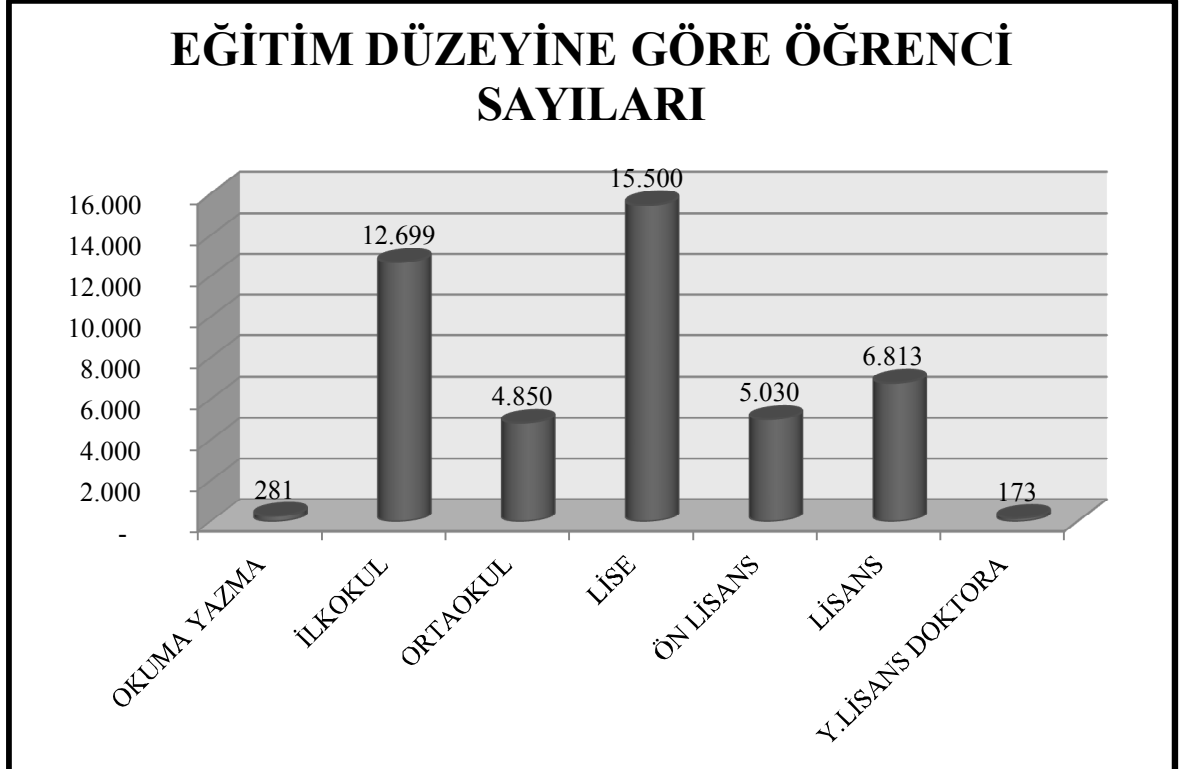
Kocaeli büyükşehir Belediyesi meslek ve sanat Eğitimi Kursları yaygın eğitim faaliyetlerine katılan ön lisans ve lisan mezunu kursiyerlerin küçümsenmeyecek durum da olduğu gözlenmektedir. Ön Lisan ve Lisans mezunu kursiyerlerin kendilerine alternatif yetenekler kazandırarak istihdam imkanlarını arttırmak düşüncesinde oldukları bilinmektedir.

Yüksek Lisans ve Doktora mezunlarının daha çok sanatsal branşlardan faydalandıkları düşünülmektedir.

**Tablo 21: KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Eğitim Durumu ve KO-MEK Kursları Arasındaki İlişki**

| EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE ÖĞRENCİ SAYILARI |        | Yüzde Oranları |
|---------------------------------------|--------|----------------|
| OKUMA YAZMA                           | 281    | %0,6           |
| İLKOKUL                               | 12.699 | %28,0          |
| ORTAOKUL                              | 4.850  | %10,7          |
| LİSE                                  | 15.500 | %34,2          |
| ÖN LİSANS                             | 5.030  | %11,1          |
| LİSANS                                | 6.813  | %15,0          |
| Y.LİSANS-DOKTORA                      | 173    | %0,4           |
| TOPLAM                                | 45.346 |                |

Kaynak: Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü



**Grafik-8: KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Eğitim Durumu ve KO-MEK Kursları Arasındaki İlişki**

Tablo 21 ve Grafik 8 incelendiğinde KO-MEK' ndan %34,2 lise mezunu kursiyerlerin eğitim aldıkları gözlenmiştir. Lise mezunu öğrencilerin meslek edinmek ve istihdam olanakları elde etmek amacı ile kurslardan faydalanmak istedikleri bilinmektedir.

Herhangi bir sebeple örgün eğitimden faydalanamayan ilkokul mezunu kursiyerlerin istihdam olanakları ve kendine olan özgüvenlerinin oluşması için KO-MEK bulunmaz bir fırsat niteliğindedir. KO-MEK ' na %28 oranında ilkokul mezunu kursiyerin katılması oldukça memnuniyet verici bir sonuçtur.

### **3.8.1.2. Kursiyerlerin Cinsiyetleri ile KO-MEK Kursları Arasındaki İlişki**

Tablo 22 ve Grafik 9'da yapılan incelemelere göre 2010-2012 Eğitim Öğretim yılında eğitim alan kursiyerlerden % 79'nun kadın olması , kadınların kültürel, teknolojik, sosyal ve sanatsal yönden kendini geliştirmek istemesi sonucuna varılması mümkündür.

Kadınların gerek boş zamanlarını değerlendirerek daha eğitilmiş bir anne, daha bilinçli vatandaş olmak istemesi, aile ekonomisine katkıda bulunmak için istihdam olanaklarından faydalanmak istemesi Kocaeli ili ve Türkiye için mühim kabul edilebilir.

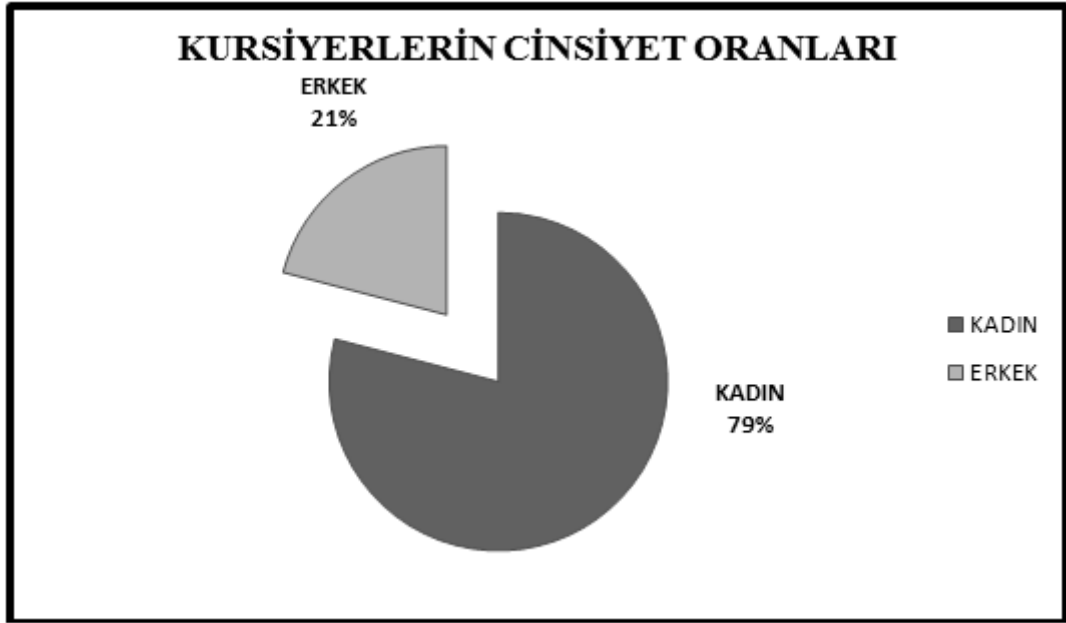
Her ne sebeple olursa olsun Kocaeli ilindeki kadınların kendilerini sosyal, kültürel ve ekonomik anlamda geliştirmek istedikleri aşikardır. Bu sebeptendir ki KO-MEK her geçen sene daha da büyüyerek yeni hedef ve politikalarla karşımıza çıkmaya devam edeceği anlaşılmaktadır.

KO-MEK ' na katılan kursiyerlerden % 21 erkek öğrencilerden oluşmaktadır. KO-MEK 'nda açılan branşların bir kısmı bayanlara hitap etmektedir. KO-MEK başlangıçta hedef kitle olarak bayanları alarak branş eğitimlerini sanatsal, sosyal ve kültürel kurslar kapsamında düzenlemiştir. Son üç dört senedir talepler doğrultusunda mesleki istihdam ağırlıklı kurslara doğru eğilim göstermiştir. Doğal olarak hedef kitle bayanlar olmaktan çıkmıştır. Erkek kursiyerlerin de sayısı küçümsenmeyecek kadar çoktur.

**Tablo 22: KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Cinsiyetleri ile KO-MEK Kursları Arasındaki İlişki**

| CİNSİYET DURUMUNA GÖRE |        |     |
|------------------------|--------|-----|
| KADIN                  | 35.846 | %79 |
| ERKEK                  | 9.500  | %21 |
| TOPLAM                 | 45.346 |     |

Kaynak: Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü



**Grafik-9: KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Cinsiyetleri ile KO-MEK Kursları Arasındaki İlişki**

### 3.8.1.3. Kursiyerlerin Medeni Halleri ile KO-MEK Kursları Arasındaki ilişki

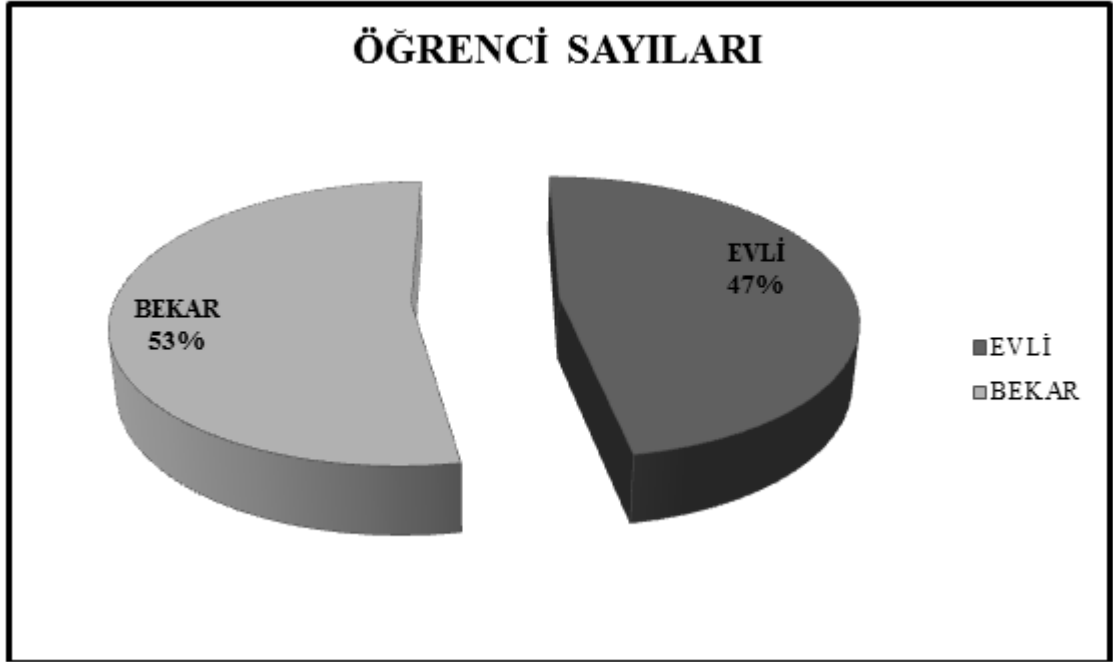
Tablo 23 ve Grafik 10 incelendiğinde evli kursiyerlerin oranının % 47 olduğu görülmektedir. Bu oran geçmiş yıllara göre önem taşımaktadır. Daha önceki tablolarda yaptığımız incelemeler göre kursiyerlerin % 79 ‘ nun kadın olduğu düşünülürse evli kadınların sadece evinin kadını olmaktan öte gitmek istediği sonucu çıkarılabilir.

Evli kadınların hayatın her döneminde eğitim diyerek KO-MEK’ ndan faydalanarak kendilerini her yönden geliştirip aile ekonomisine katkı sağlamak istedikleri anlaşılmaktadır.

**Tablo 23: KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Medeni Halleri ile KO-MEK Kursları Arasındaki İlişki**

| MEDENİ HALLERİNE GÖRE ÖĞRENCİ SAYILARI |        |      |
|--|--------|------|
| EVLİ                                   | 21.372 | % 47 |
| BEKAR                                  | 23.974 | % 53 |
| TOPLAM                                 | 45.346 |      |

Kaynak: Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü



**Grafik-10: KO-MEK 2010-2011 Eğitim Öğretim Yılı Kursiyerlerinin Medeni Halleri ile KO-MEK Kursları Arasındaki İlişki**

2007 – 2008, 2008-2009, 2009-2010 eğitim öğretim yıllarına ait kursiyer profilleri Ek 7’ de istenirse izlenebilir. KO-MEK kurslarına katılan kursiyerlerin yaş, cinsiyet, eğitim, medeni durum’ ları incelenmiştir. Yıllara göre bakıldığında kurslardan faydalanan evli kursiyerlerin ve kadın kursiyerlerin oranında artış olduğu gözlenmektedir.

### **3.9. 2011-2012 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI KOCAELİ BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KO-MEK KURSLARINDA ÇALIŞAN PERSONEL ÜZERİNDE YAPILAN ANKET**

Anket Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitim Kursları (KO-MEK) ihale usulü ile yapılan hizmet alımı kapsamında çalıştırılan 220 personeli kapsamaktadır.

#### **3.9.1. Anket KO-MEK' nda Çalışan İdareci, İdareci Yardımcısı, Öğretmen ve Hizmetliler Üzerinde Yapılan Anket Çalışması.**

Ankete Katılanlardan 35 Kişi Yönetici  
21 Kişi Yönetici Yardımcısı  
140 Kişi Öğretmen  
23 Kişi Temizlik Görevlisi  
1 Kişi Şoför Olarak Görev Yapmaktadır.

Ankete Katılanlardan 31 Kişi Bir yıldan az  
109 Kişi 1-5 yıl arası  
60 Kişi 6-10 yıl arası  
8 Kişi 11-15 yıl arası  
3 Kişi 16-20 yıl arası  
9 Kişi 21 yıl ve üzeri Görev Yapmaktadır.

#### **3.9.2. Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Demografik Özellikleri**

Ankete katılan Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitim Kursları (KO-MEK) ankete katılan 220 çalışanın yaş grup özellikleri Tablo 24' te verilmiştir.

##### **3.9.2.1. Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Yaş Grupları**

Ankete katılan KO-MEK çalışanlarının çoğunluğunu 25-30 yaş arası bireyler oluşturmaktadır. Part Time ve Özel İhtisas Alan gerektiren branşlarda ise daha çok 43-55 yaş arası usta öğreticiler çalışmaktadır.

21-25 yaş grubu çalışan sayısı 43 olarak izlenmektedir. 30-35 yaş grupları arasında çalışan personel sayısı 44 olarak tespit edilmiştir. Kocaeli Büyükşehir



Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları çalışanlarını daha çok genç nüfus oluşturduğu gözlenmektedir.

**Tablo 24: Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Yaş Grupları**

| <b>YAŞ GRUBU</b>       | <b>KİŞİ SAYISI</b> |
|------------------------|--------------------|
| <b>21-25 YAŞ ARASI</b> | 43                 |
| <b>25-30 YAŞ ARASI</b> | 67                 |
| <b>30-35 YAŞ ARASI</b> | 44                 |
| <b>35-40 YAŞ ARASI</b> | 27                 |
| <b>40-45 YAŞ ARASI</b> | 29                 |
| <b>45-50 YAŞ ARASI</b> | 3                  |
| <b>51 YAŞ VE ÜSTÜ</b>  | 7                  |
| <b>TOPLAM</b>          | <b>220</b>         |

### **3.9.2.2. Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Cinsiyet ve Medeni Durumları**

Tablo 25 ve Grafik 11 incelendiğinde Ankete katılan KO-MEK çalışanlarının % 86 oranında bayan %55 oranında evli oldukları görülmektedir. Ankete katılan bayanların çoğu idareci, idareci yardımcısı ve usta öğretici olarak görev yapmaktadır. Sonuç olarak evli ve bekar bayanların Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin istihdam olanaklarından faydalanarak kendilerini sosyoekonomik ortamlarda bulundurmakta oldukça istekli oldukları görülmüştür.

KO-MEK ‘nda çalışan ankete katılan 220 personelden 31 ‘i erkeklerden oluşmaktadır. Evli ve erkek olup ta aile içinde tek çalışan personelin olduğu da yapılan araştırmalarda gözlenmiştir.

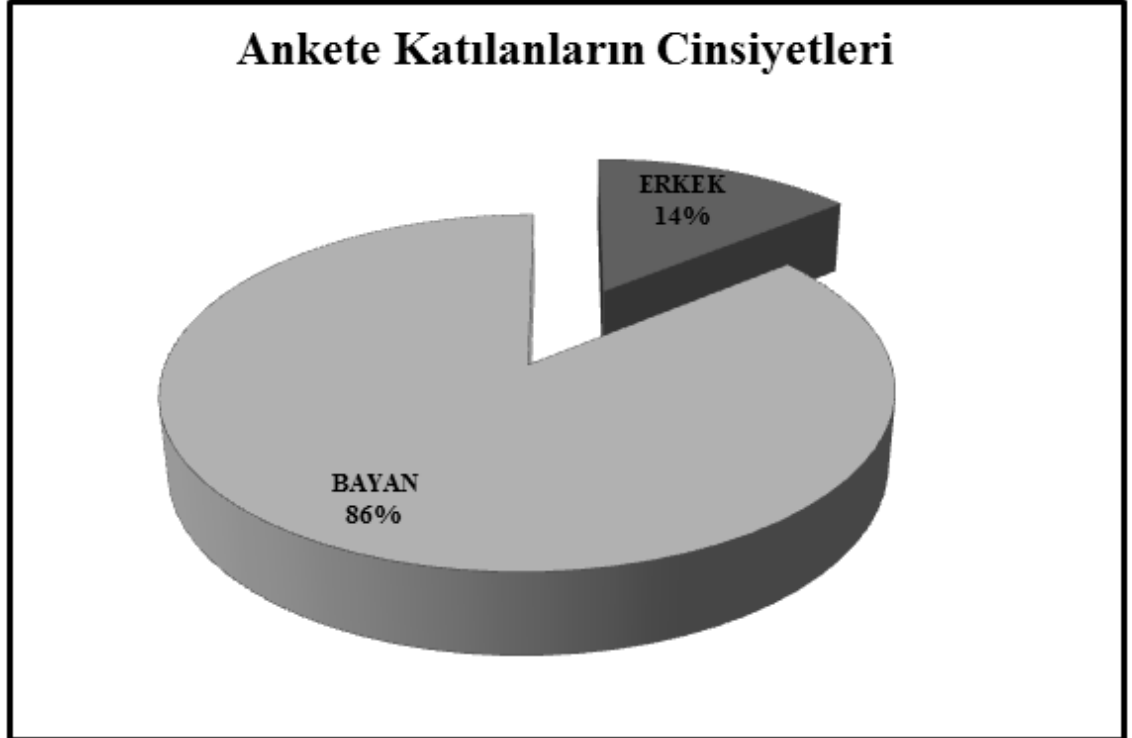
Yapılan araştırmalara dayalı olarak Kocaeli Belediyesi Meslek ve sanat Eğitimi Kursları’ nın kurs merkezlerinde idareci ve idareci yardımcısı bayan olarak tercih edilmiştir. Sadece 3 Gazaltı kurs merkez idarecileri erkek olarak tercih edilmiştir. KO-MEK kurs merkezlerindeki hizmetli personellerde bayan olarak tercih edilmiştir.

Bazı kurs merkezlerinin el sanatları branşlarında yoğunlaşmış olduğu tespit edilmiştir. Bu merkezlerde ağırlıklı olarak bayan kursiyerlere hizmet verilmektedir. Dolayısıyla idareci, idareci yardımcıları ve hizmetliler bayan personellerden tercih edildiği bilinmektedir.

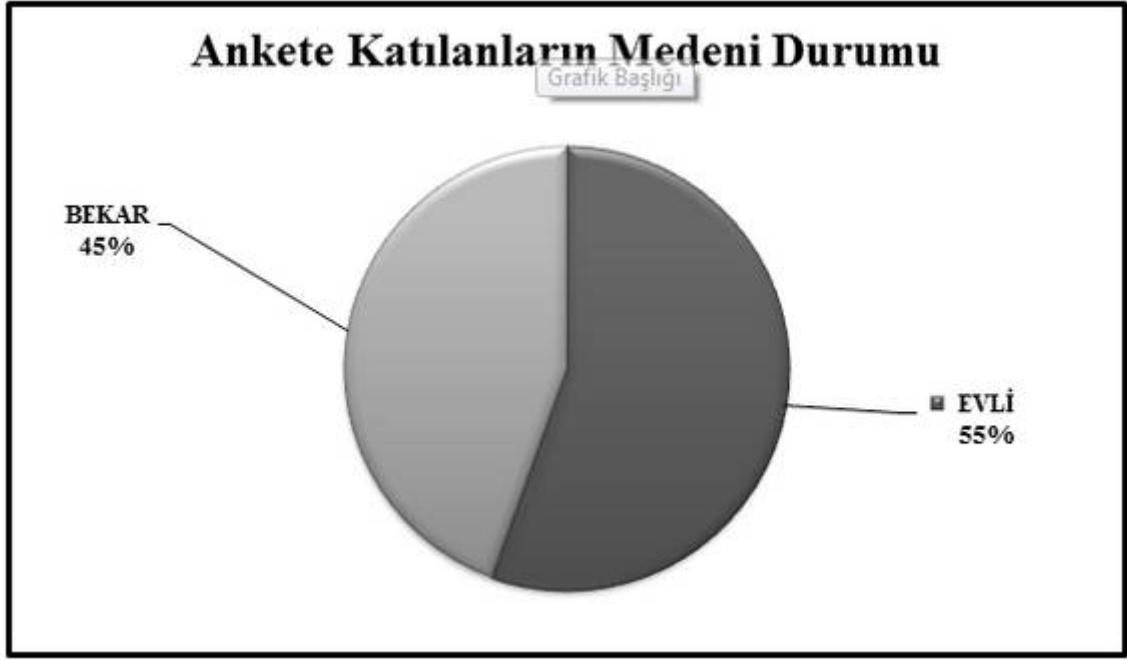
İstihdam olanaklarından faydalanan KO-MEK çalışanlarının yapmış oldukları iş aslında çok özeldir. Hem kendilerine ekonomik ve sosyal katkı sağlayacak hem de kurslarından faydalanan kursiyerlere yeni ufuklar açmaya vesile olacaktırlar.

**Tablo 25: Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Cinsiyet ve Medeni Durumları**

|                         | <b>BAYAN</b> | <b>ERKEK</b> |
|-------------------------|--------------|--------------|
| <b>KİŞİ SAYISI</b>      | 189          | 31           |
| <b>MEDENİ DURUMLARI</b> | EVLİ         | BEKAR        |
| <b>KİŞİ SAYISI</b>      | 122          | 98           |



**Grafik 11: Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Cinsiyetleri**



**Grafik 12: Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Medeni Durumları**

### 3.9.2.3. Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Eğitim Durumları

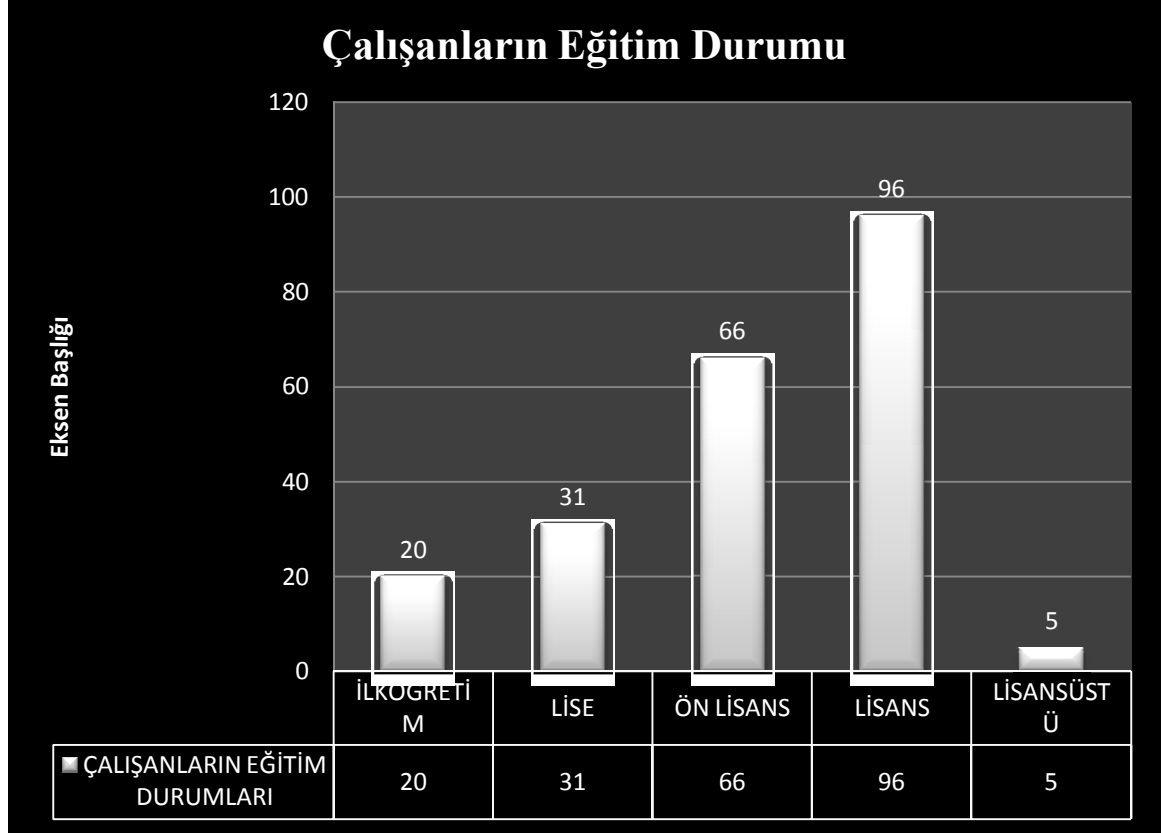
Ankete katılan KO-MEK çalışanlarının % 86 'sının bayan olduğu Grafik 11' de belirtilmiştir. Tablo 26 ise ankete katılan KO-MEK çalışanlarının %44 'ünün lisans, % 30'unun ön lisans, % 14'nün lise, % 9'nun ilköğretim, %3 'nün lisans üstü olduğu gözlenmektedir.

**Tablo 26: Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Eğitim Durumları**

| İLKÖĞRETİM         | LİSE | ÖN LİSANS | LİSANS | LİSANSÜSTÜ/<br>DOKTORA |
|--------------------|------|-----------|--------|------------------------|
| 20                 | 31   | 66        | 96     | 5                      |
| YÜZDELİK DİLİMLERİ |      |           |        |                        |
| % 9                | % 14 | % 30      | % 44   | % 3                    |

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları (KO-MEK) bünyesinde çalışan 220 kişi üzerinde yapılan ve eğitim durumlarının görüntülediği anket sonuçlarına göre Tablo 26' ya bakıldığında çalışanların eğitim durumlarının yüksek olduğu görülmektedir.

KO-MEK kapsamında çalışan idareci ve idareci yardımcılarının en az ön lisans mezunu olduğu tespit edilmiştir. Eğitimler ise kendi branşlarına göre lisans mezunları arasından seçilmektedir.



**Grafik 13: Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Eğitim Durumları**

### 3.9.3. Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının KO-MEK' ndan olan Kazançlarının Aileye Ekonomik Katkısı

Tablo 27' ye bakıldığında 45 kişinin iki kişilik bir ailede , 52 kişinin üç kişilik bir ailede, 63 kişinin dört kişilik bir ailede, 29 kişinin beş kişilik bir ailede, 21 kişinin altı kişilik bir ailede, 10 kişinin yedi kişilik bir ailede yaşadığı yapılan anket sonucunda tespit edilmiştir.

Ankete katılan 220 kişinin aile bireylerinin sayısı 839 olarak belirlenmiştir. 220 kişinin KO-MEK istihdam olanaklarından faydalanması, aile bireylerini dolaylı yada dolaysız olarak etkileyecektir.

**Tablo 27: Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Beraber Yaşadıkları Aile Bireylerinin Sayısı**

| Beraber Yaşadıkları Aile Bireylerinin Sayısı | Çalışan Sayısı |
|--|----------------|
| İKİ  | 45             |
| ÜÇ   | 52             |
| DÖRT   | 63             |
| BEŞ  | 29             |
| ALTI   | 21             |
| YEDİ   | 10             |

Kaç kişilik bir ailede yaşıyorsunuz sorusuna verilen cevaplardan faydalanarak , ankete katılan çalışan personellerin almış oldukları maaşlardan toplam 839 kişiye ekonomik katkı sağlanacaktır. Ankete katılan çalışan sayısı 220 kişi olduğuna göre 3,81' lik artışla ekonomik anlamda daha fazla kişiye ulaşılmış olunacaktır. Dolayısıyla hem aile ekonomisi, hem il ekonomisi hem de ülke ekonomisi olumlu olarak etkilenecektir. Ekonomideki çarpan etkisi düşünülürse korkunç rakamların ortaya çıkması şaşırtıcı olmayacaktır.

Ailede sizden başka çalışan var mı sorusuna 220 çalışan' dan 171 kişi evet 49 kişi hayır cevabını vermiştir.

Ankete katılan çalışanlardan 49 kişi sadece Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları aracılığıyla istihdam olanağı sağlamış, kendini ve ailesini bu imkanlarla geçindirmek zorundadır. Ortalama iki kişilik bir aileden oluştuklarını farz edersek % 100 lük bir artışla ,49 kişinin çalışmasından 98 kişi ekonomik olarak etkilenecektir.

### **3.9.3.1 Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişi sayısı**

KO-MEK çalışanlarının bakmakla yükümlü olduğunuz kişi sayısı sorusuna Ankette katılan 220 kişiden 171 çalışan cevaplamıştır. Bu soruyu cevaplayan çalışanlardan 171 kişinin bakmakla yükümlü olduğu toplam kişi sayısı 497 olarak Tablo 28' de izlenebilmektedir.

**Tablo 28: Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişi Sayısı**

| Bakmakla Yükümlü Olunan Kişi Sayısı | Çalışan Sayısı |
|-------------------------------------|----------------|
| iki                                 | 95             |
| üç                                  | 30             |
| dört                                | 25             |
| beş                                 | 12             |
| altı                                | 6              |
| yedi                                | 3              |

Ankete katılan 171 çalışanın ekonomik kazancı 2,91 bir artışla 497 kişiyi ekonomik anlamda etkileyecektir. 497 kişinin Kocaeli ili içindeki ekonomik faaliyetlerinin çarpan etkisi düşünülürse (minibüse binmek, dershaneye gitmek, lokantada yemek yemek gibi) KO-MEK kurslarının ekonomiye katkısının küçümsenemeyecek kadar büyük olduğu gözlenmektedir.

### 3.9.3.2. Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Aylık Kazançları

Tablo 29 incelendiğinde Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek Ve Sanat Eğitimi Kurslarında çalışan personellerden ankete katılan 220 çalışanın aylık kazancının toplam 311.400,00 (üç yüz on bir bin dört yüz tl )olduğu anlaşılmaktadır.

**Tablo 29: Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Aylık Kazançları**

| Aylık Kazanç      | Kişi sayısı |
|-------------------|-------------|
| 800 TL- 1.000 TL  | 14          |
| 1.000TL- 1.200 TL | 39          |
| 1.200TL- 1.400 TL | 109         |
| 1.400TL- 1.600 TL | 33          |
| 1.600TL-1.800 TL  | 24          |
| 1.800 TL üzeri    | 1           |

Tablo 29 incelendiğinde Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları (KO-MEK ) çalışanlarının maaşlarının Türkiye standartlarının altında olmadığı anlaşılmaktadır. KO-MEK çalışanlarının maaşlarına, altı ayda bir asgari ücrete gelen zam oranı fiyat farkı olarak yansıtılmaktadır.

### 3.9.3.3. Ankete Katılan KO-MEK Çalışanlarının Ailelerinin Toplam Geliri

220 kişinin aylık toplam geliri 598.500,00(Beş yüz doksan sekiz bin beş yüz tl) tl olduğu Tablo 30 ' da belirtilmiştir. 220 kişinin toplam kazancının % 52,03'lük kısmı Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek Sanat Eğitimi Kursları (KO-MEK) eğitim faaliyetlerinden doğan kazançtan elde edilmektedir. 220 kişinin aile ekonomisine % 52.03' lük katkısı Kocaeli Büyükşehir Belediyesi KO-MEK projesinin çalışan ve yöneticileri tarafından memnuniyet verici olarak karşılanmaktadır.

**Tablo 30: Ankete Katılan KO-MEK Çalışanların Ailelerinin Toplam Aylık Geliri**

| ALINAN MAAŞ       | KİŞİ SAYISI |
|-------------------|-------------|
| 800 TL- 1.000 TL  | 6           |
| 1.000TL- 1.500 TL | 20          |
| 1.500TL- 2.000 TL | 38          |
| 2.000TL- 2.500 TL | 52          |
| 2.500TL-3.000 TL  | 49          |
| 3.000TL-3.500 TL  | 21          |
| 3.500 TL üzeri    | 34          |

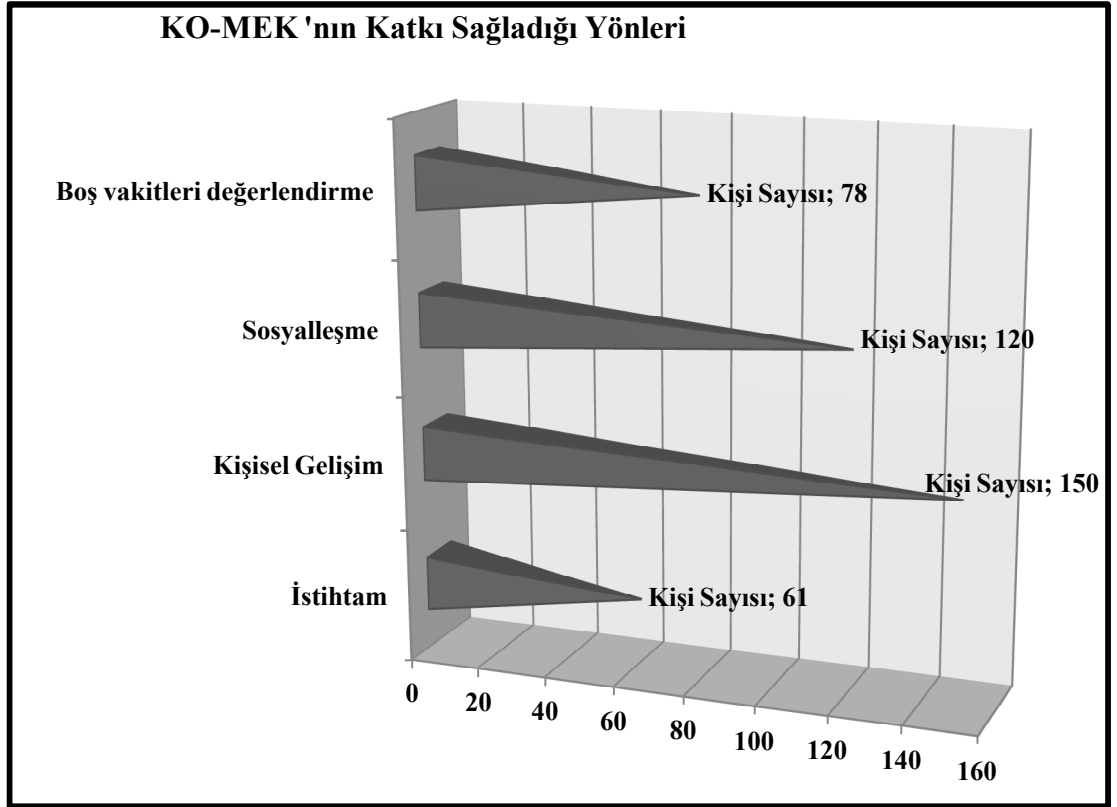
Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları çalışanlarından ankete katılan 220 çalışan KO-MEK eğitim faaliyetlerini yeterli buluyor musunuz sorusuna 174 kişi evet 41 kişi hayır diye cevap vermiştir.

Ankete katılan, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları çalışanları, KO-MEK eğitim faaliyetlerinden öğrencilerin yeteri kadar faydalandığını düşünüyor musunuz sorusuna 172 kişi evet 48 kişi hayır diye cevap vermiştir

Tablo 312 bakıldığında KO-MEK eğitim faaliyetlerinin öğrencilere hangi yönden veya yönlerden katkı sağladığını düşünüyorsunuz sorusuna 61 kişi İstihdam, 150 Kişi Kişisel Gelişim, 120 Kişi Sosyalleşme, 78 Kişi Boş Vakitleri Değerlendirme diye cevap vermiştir.

**Tablo 31: KO-MEK 'nın Öğrencilere Hangi Yönlerden Katkı Sağladığını Düşünüyorsunuz.**

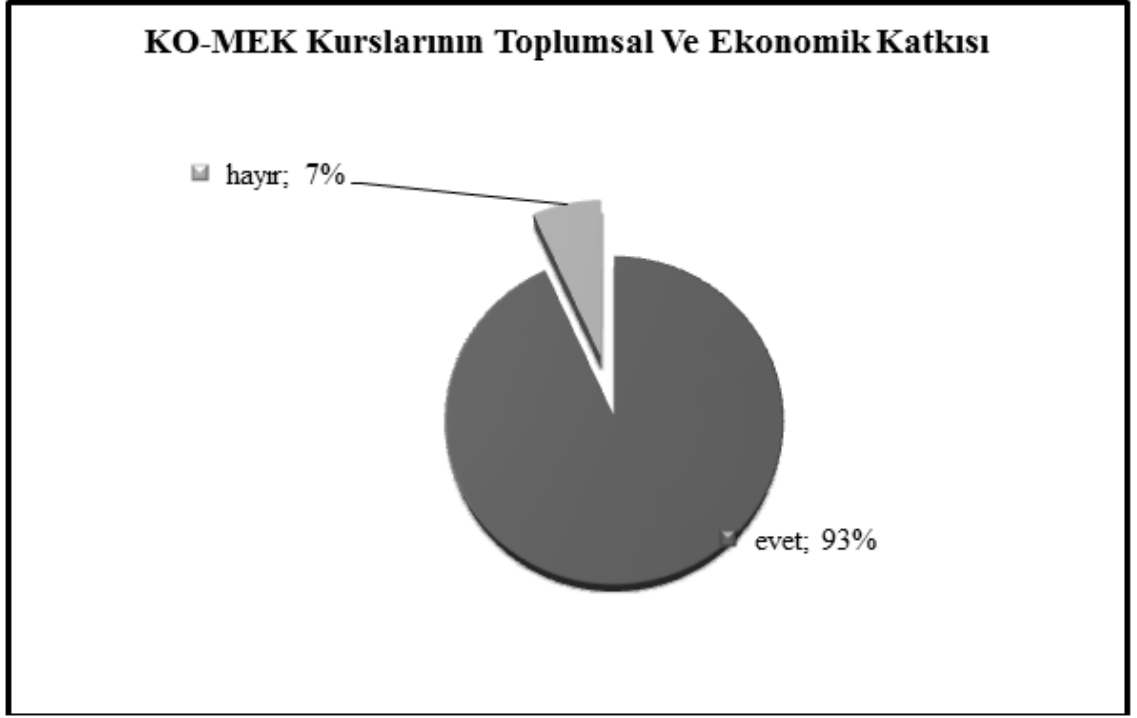
|                                      |     |
|--------------------------------------|-----|
| <b>İstihdam</b>                      | 61  |
| <b>Kişisel gelişim</b>               | 150 |
| <b>Sosyalleşme</b>                   | 120 |
| <b>Boş vakitlerini değerlendirme</b> | 78  |



**Grafik 14: KO-MEK 'nın Öğrencilere Hangi Yönlerden Katkı Sağladığını Düşünüyorsunuz.**



Ankete katılan, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları çalışanları, KO-MEK' ndan, eğitim alan öğrencilere toplumsal ve ekonomik açıdan katkı sağladığını düşünüyor musunuz sorusuna 205 kişi evet 15 kişi hayır diye cevap vermiştir.



**Grafik 15: KO-MEK 'nın Toplumsal ve Ekonomik Katkısı**

## SONUÇ

Eğitim bireyin doğumundan ölümüne kadar yetenek ve becerilerini geliştiren, onların bilgi ve beceri edinmesini , sosyalleşmesini sağlayan politik, sosyal, kültürel ve bireysel boyutları olan bir kavram olduğundan ulusal ve toplumsal kalkınmada önemli rol oynar. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler vatandaşların ekonomik ve toplumsal gelişimlerini güçlendirmek için yeni politikalar geliştirmek ve yeni eğitim imkanları sağlamak için çalışmalarda bulunmaktadır.

Eğitim faaliyetleri genelde örgün ve yaygın eğitim faaliyetleri olarak sürdürölmektedir .Örgün eğitimin dışında yürütölen her türlü eğitim etkinliği, yaygın eğitim kategorisini oluşturmaktadır. Yaygın eğitim hizmetleri; yönetmelikte okuma-yazma kursları, meslekî ve teknik eğitim ile sosyal ve kültürel kurslardan oluşmaktadır.Yaygın Eğitim içinde en geniş yer tutan faaliyet, mesleki eğitim faaliyetleridir.

Yaygın eğitim hizmetlerinde hedef grubu örgün eğitim sistemine hiç girmemiş ya da bu sistemin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademelerden çıkmış kişileri kapsar.

Yaygın eğitim ister gelişmiş olsun, ister gelişmekte olan ülkelerde olsun, daha iyi yaşam standartlarına ulaşmak için üzerinde önemle durulan ve çaba harcanan bir konu olmaya devam etmektedir. Çünkü; gelişme, değişme, kalkınma ve ilerlemenin yegane yolu ve yöntemi iyi eğitilmiş insan gücünden geçmektedir. Oysa; bir ulusun her bir bireyinin eğitim gereksinimini istenen düzeyde karşılaması her zaman mümkün olamamaktadır.

Yaygın eğitim faaliyetleri toplumda ekonomik toplumsal ve kültürel yönden yoksulluk içinde olan kesimlerin bu durumdan kurtulmalarına , gençliklerinde eğitim imkanlarından faydalanamayanların eğitim imkanı bulmasına , çocuklarının eğitimlerine katkı sağlaması için ailelere eğitim imkanı sunulmasına, ekonomik verimliliğin arttırılmasına, işgücünün bilgi ve becerisinin yükseltilmesine , bilimsel ve teknolojik gelişmenin üretime aktarılmasına, toplumsal sorunların çözümlenmesine , yetişkinlerin eğitiminin devamının sağlanmasına katkı sağlayarak toplumsal ve ulusal kalkınmayı hedeflemektedir. Gelişmiş ülkelerde, devletin halk eğitime gösterdiği ilgiyi arttıran bu nedenler gelişmekte olan ülkeler için de geçerlidir.

Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler iki kavram üzerinde durmaktadırlar. Eğitim ve ekonomi. Her iki kavram üzerinde politikalar geliştirilip toplumların eğitim ve ekonomik düzeyleri arttırılarak, teknolojinin hakim olduğu dünyada kendilerine yer edinmek en büyük hedefleridir.

Eğitim ekonomisi, toplumsal yapı, ekonomik değişme ve bireyin kazandığı bilgi ve beceriler arasında temel ilişkileri araştırmaktadır. Bu alan işgücü piyasası gelir dağılımı kuramı ile olduğu kadar, kamu finansmanı çerçevesinde, en büyük harcamaların yapıldığı kesimlerden biri olan kamu eğitimini de incelemektedir.1950'lerin ortalarında eğitim harcamaları fiziksel üretim artışının bir nedeni olarak , üzerinde önemle durulan bir konu olmuştur. Eğitim ekonomisi ile ilgili çalışmalar işgücünün üretken niteliğini arttırmanın bir biçimi ve büyüme sürecinin bir girdisi olarak kabul edilen eğitim üzerinde yoğunlaşmıştır

Toplumunu oluşturan bireylerin doğumdan ölüme kadar geçen zaman süresi içerisinde her safhasında istendik davranışlar göstermesi isteniyorsa eğitim tesadüflere bırakılmamalıdır; mutlaka planlanmalıdır. Kalkınmanın sağlanması için gerekli insan gücünü yetiştirmek, geliştirmek ve fertleri üretici hale getirmek hedef olarak alındığında, bu hedefe ulaşmak için kullanılacak araç eğitim olmalıdır.

Eğitim maliyetli fakat bireyin verimliliğini arttıran bir faaliyettir. Verimlilik artışı ise gelirin artmasını sağlayacaktır. Beşeri Sermaye teorisinin eğitim yatırımı konusundaki temel görüşü de budur. Şirketleri değerlendirilirken sadece mali tablolara bakmak yerine insan varlıklarının yetkinlik değerlendirmelerine bakmak gerekir. Eğitim harcamalarının bir masraf kalemi yerine yatırım harcaması olarak görülmesi mali tabloların gerçeği daha iyi yansıtmalarını sağlayacaktır.

Hemen her toplumda, yaygın eğitim uygulamalarının uzun bir geçmişi olmasına karşın, ülkemizde kurumsal yaygın eğitim faaliyetleri Cumhuriyetin kurulmasıyla birlikte hız kazanmıştır.

Türkiye'de yaygın eğitim, kalkınma planları ve Milli Eğitim şuralarında öncelikle üzerinde durulan konular arasında yer almıştır. 2006 yılında düzenlenen XVII. Millî Eğitim şurasında, yaygın eğitim, hayat boyu öğrenme kapsamında ele alınmış, hayat boyu öğrenmeyi destekleyecek ve geliştirecek ulusal yaygın eğitim politikaları

oluşturulması ve yaygın eğitime ayrılan kaynakların artırılması sura kararları içerisinde yer almıştır

2007- 2013 yılları arasındaki dönemi kapsayan IX. Kalkınma Planında da; yaygın eğitim hayat boyu öğrenme kapsamında ele alınmıştır.

Türkiye’ de yaygın eğitim faaliyetlerini, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı Halk Eğitim Müdürlükleri ve diğer kamu kurumları, İŞKUR, meslek örgütleri, sivil toplum kuruluşları ve özel kuruluşlarla ağırlıklı olarak son on yıl içinde yerel yönetimler ve diğer kuruluşlar yaygın eğitim faaliyetlerini sürdürmektedir.

Türkiye’ de 1984 yılından sonra büyükşehir belediyelerinin kurulması ve yerel yönetimlerin güçlendirilmesiyle birlikte yerel yönetimler yaygın eğitim faaliyetlerinin sunulmasında daha etkin bir rol üstlenmişlerdir.. Başlangıçta İstanbul, Ankara ve Kocaeli Büyükşehir Belediyeleri yaygın eğitim faaliyetlerinde bulunurken şimdilerde bir çok belediye yaygın eğitim faaliyetleri sunmaktadır.İzmir, Konya, Kayseri, Eskişehir, Sakarya, Antalya gibi belediyeler yaygın eğitim faaliyetlerinde bulunmaktadır. Bireylere, hayatlarının her döneminde eğitim sunma amacını gerçekleştirmek için ortaya çıkmış olan yaygın eğitim faaliyetleri ekonomik ve sosyal gelişime de önemli ölçüde katkı sağlamaktadır.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları (KO-MEK ) kapsamında, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi yetki ve sorumluluk sınırları içerisinde yaşayan halkımıza her türden el becerisi kazandırmak, bir meslek sahibi olmalarına yardımcı olmak, ev ve aile ekonomilerine katkı sağlamak, boş zamanlarını en iyi şekilde değerlendirmeleri amacı ile alternatif performanslar kazandırmak, unutulmaya yüz tutmuş Geleneksel Türk Kültür ve Sanat Eserlerinin tekrar hayat bulmasını sağlamak, Kocaeli ilinde yaşayan vatandaşlarımızın istihdam olanaklarını arttırarak ülke ekonomisinin canlı tutulması hedeflenip yaygın eğitim faaliyetleri başlatılmıştır.

2004 yılında 8 kurs merkeziyle eğitim faaliyetlerine başlayan KO-MEK 3.900 kursiyere eğitim vermiştir. Bir sonraki eğitim döneminde KO-MEK 19 kurs merkezinde eğitim verdiği kursiyer sayısını 17.479 çıkarmıştır.2004 senesinde 22 branşla eğitime başlayan KO-MEK branş sayısını 2011-2012 eğitim öğretim yılında 140’ a çıkarmıştır. KO-MEK eğitim hizmetlerinden yoksun, aynı zamanda talebin yüksek olduğu

bölgelere yeni kurs merkezleri açmayı başararak kurs merkezi sayısını 40' a yükseltmiştir. KO-MEK ' nda eğitim alan kursiyer sayısı 248.739 ' a ulaşmıştır.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitim Kursları (KO-MEK) ' nda 2011-2012 Eğitim Öğretim yılında 40 kurs merkezinde 20 dalda 140 branşta eğitim faaliyetleri devam etmektedir..

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, KO-MEK' nin faaliyetlerini sürdürürken Kocaeli ili vatandaşlarına sosyal ve toplumsal fayda sağlarken diğer tarafta ise Kocaeli esnafına ekonomik fırsatlar yaratmıştır.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi bir taraftan Kocaeli ilinin, ekonomisinin canlı tutulmasına katkı sağlarken diğer taraftan Türkiye ekonomisini de olumlu olarak etkilemiştir.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi KO-MEK eğitim projesi ile büyük bir fabrika kadar istihdam olanakları sağlayarak aile ve bireylerin ekonomik refah seviyelerinin yükselmesine katkı sağlarken, aynı zamanda firmaların maliyetsiz yetişmiş personel temin etmesini sağlamaktadır.

Yine Kocaeli Büyükşehir Belediyesi bu büyük proje ile Kocaeli esnafının rekabet piyasasında var olmasına katkı sağlayıp, ekonomik çeşitliliği arttırmış ekonomiye katkı sağlamıştır.

KO-MEK' nda eğitim alan kursiyerlerin büyük çoğunluğunu 16-25 , 26-35 yaş arasındaki kursiyerler oluşturmaktadır. 16-25 yaş arası kursiyerlerin istihdam olanaklarını arttırmak , 26-35 yaş arası kursiyerlerin istihdam veya mevcut istihdam olanaklarını iyileştirmek maksadı ile KO-MEK kurslarına katılmak istedikleri tahmin edilmektedir.. Kırk beş yaşın üstündeki kursiyerlerimizin katılım oranı küçümsenmeyecek kadar fazladır.

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitim Kurslarından daha çok lise ve ilkokul mezunlarının faydalanmak istediği görülmüştür. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi yaygın eğitim faaliyetlerinin ara eleman yetiştirme özelliğinden faydalanmak istenmektedir.

Kocaeli büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları yaygın eğitim faaliyetlerine katılan ön lisans ve lisan mezunu kursiyerlerin kendilerine alternatif

yetenekler kazandırarak istihdam imkanlarını arttırmak düşüncesinde oldukları görülmüştür.

Yüksek Lisans ve Doktora mezunlarının daha çok sanatsal branşlardan faydalandıkları düşünülmektedir.

Kocaeli büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları yaygın eğitim faaliyetlerine katılan evli kursiyerlerin oranının % 47 olduğu görülmektedir. Bu oran geçmiş yıllara göre önem taşımaktadır. Kursiyerlerin % 79 ' unun kadın olduğu düşünülürse evli kadınların sadece evinin kadını olmaktan öte gitmek istediği sonucu çıkarılabilir.

KO-MEK ' na katılan kursiyerlerden % 21 erkek öğrencilerden oluşmaktadır. KO-MEK ' nda açılan branşların bir kısmı bayanlara hitap etmektedir. KO-MEK başlangıçta hedef kitle olarak bayanları alarak branş eğitimlerini sanatsal, sosyal ve kültürel kurslar kapsamında düzenlemiştir. Son üç dört senedir talepler doğrultusunda mesleki istihdam ağırlıklı kurslara doğru eğilim göstermiştir. Doğal olarak hedef kitle bayanlar olmaktan çıkmıştır. Erkek kursiyerlerin de sayısı küçümsenmeyecek kadar çoktur.

Sonuç olarak halka en yakın yerel yönetim birimi olarak bilinen belediyelerden olan Kocaeli Büyükşehir Belediyesi KO-MEK ile birlikte kültürel, sosyal ve meslek edindirmeye yönelik yaygın eğitim faaliyetlerinden halkın faydalanması için etkin bir rol üstlendiğini göstermektedir. Son on yıl içinde Türkiye'deki büyükşehir belediyelerinin yaygın eğitim faaliyetlerinin devam etmesi bireysel gelişme ile yerel ve toplumsal kalkınmanın sağlanması açısından önemli bir gereklilik olarak ortaya çıkmaktadır.

## KAYNAKÇA

- Açıkalın, Ş., (1992), *Eğitim Liderliği Ders Notları* , Hacettepe Üniversitesi; Ankara .
- Adem, M ., (1993), “ Ulusal Eğitim Politikamız ve Finansmanı “, *A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları*, S. 172; Ankara.
- Akalın, G., (1986), *Kamu Ekonomisi*, Ankara Üniversitesi S.B.F. Yayınları No: 554, 2, Ankara.
- Alakuş , A.O., (2007), “ Birey ve Toplum için Sanat Eğitiminin Gerekliliği” *D.Ü.Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, **9**, 14-20, Diyarbakır.
- Aksoy, Ö.A., (1981) “Atatürk’ün Halkçılık Anlayışının Eğitimdeki Önemi Ne Olmuştur? “, *Türk Eğitim Derneği V. Eğitim Toplantısı*, S.11, Ankara , ss.4-6.
- Akyüz, Y., (1994), ”Türk Eğitim Tarihi (Başlangıçtan 1993’e) “ , *Kültür Koleji Yayınları Eğitimde Arayışlar Dizisi*,S. 4, İstanbul.
- Baş, K., (1997), "Eğitim-Kalkınma-Gelir ve Doğurganlık İlişkileri: Mersin Örneği", *Ankara Üniversitesi S.B.F. Dergisi*, Cilt 52, No: 1-4, Ankara.
- Baş, K., (2000), "Education and Income Distribution: Evidence from Provinces of Turkey", *Ankara Üniversitesi S.B.F. Dergisi*, 55-2, Ankara.
- Baş, K.,(2001), "Ekonomik Büyüme, Gelir Dağılımı, Eğitim ve Nüfus Artışı İlişkileri: Türkiye Örneği", *Hacettepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 19, S. 1, Ankara.
- Bils, M. ve P, Klenow,. (2000) , "Does Schooling Cause Growth", *The American Economic Review*, Vol. 90, No. 5.
- Bulutoğlu, K., (1997), *Kamu Ekonomisine Giriş*, Filiz Kitapevi, İstanbul.
- Bursalıoğlu, Z., (1992), *Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış* , Ankara Pegem Yayınları, No:2,
- Canpolat, N., (2000), " Türkiye'de Beşeri Sermaye Birikimi ve Ekonomik Büyüme", *Hacettepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, Cilt 18, S. 2, Ankara.
- Çetintaş, H. ve H. Başel., (1999), "Eğitimin İstihdam ve Verimliliğe Etkisi", *Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F. Yönetim ve Ekonomi Bilimleri Dergisi*, Sayı: 5.
- Cornoy, M, (1995), “*Economics of Education* “, *İnternational Encyclopedia of Economics of Education* (Edited:M.Cornoy) New York: Pergamon, Second Edition, p.1-9.
- Kalkınma Planı (Birinci Beş Yıl)* ,(1963-1967),Devlet Planlama Teşkilatı, (1963),38-39

- Dogan, İ., (1997), "Değişen Türkiye de Bilim ve Kültür" , *Eğitim Dergisi*, Ankara İmaj Yayınevi, Ankara, S.8, 8 Ekim 2004.
- Doğan, S ve H.Y. Bozkurt., (2003), "Eğitim ve İktisadi Büyüme İlişkisi: Türkiye İçin Kointegrasyon Analizi", *II. Ulusal Bilgi, Ekonomi ve Yönetim Kongresi*, 17-18 Mayıs, *Derbent-İzmit, Kongre Bildiriler Kitabı içinde* ss.1-9.
- Dursun, H., (1998), "İnsan Sermayesi ve Ekonomik Büyüme" *Hazine Dergisi*, Sayı:10.
- Dünya Kalkınma Raporu*, Dünya Bankası, Washington DC., (2007), s.11.
- Ercan, N.Y., O.M. Telatar ve H. Terzi, (2000 ), "Nüfus Ve Eğitimin Ekonomik Büyümeye Etkisi:Türkiye Üzerine Bir İnceleme" *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Cilt: 24, Sayı: 2, 2010 211
- Erdem , A. R., (1996), "Eğitimin Gerekliliği Bilgi Çağında Eğitim", *Bir eğitim lideri Atatürk ((Eğitim Liderliği ders Ödevi)*, Ankara,S.6,
- Ersoylu, Ü., (1987), "Eğitim-istihdam İlişkisi Üzerine Bir Yorum", *Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, Cilt IV, Sayı 1-2.
- Ertürk, S., (1972), *Eğitimde Program Geliştirme*, Yelken tepe Yayınları, Ankara.
- Fidan, N. E.,( 1989), *Eğitim Bilimine Giriş*, Repa Yayınları, Ankara.
- Eğitim Terimleri Sözlüğü*, (1974), Türk Dil Kurumu Yayını, Ankara.
- Helpman, E., (1992), "Endogenous Macroeconomic Growth Theory", *European Economic Review* 36:2-3 (April), 237-267.
- Hoşgörür, V., ve G. Gezgin.,(2004), "Ekonomik ve Sosyal Kalkınmada Eğitim", *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt: II, S. II.
- Karaduman, Ö., (2006), *Avrupa Birliğinde Aktif İstihdam Politikaları ve Türkiye*, Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Karagül, M., (2003), " Beşeri Sermayenin Ekonomik Büyümeyle İlişkisi ve Etkin Kullanımı" *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi*, Sayı: 5
- Küçükler, E.*, (2012), "Türkiye'de Kalkınma Planları Kapsamında Yapılan Eğitim Planlarının Analizi",*Kastamonu Eğitim Dergisi*, Cilt:20 No:1,Kastamonu.
- Kavak,Y., ( 1998) " Eğitim, İstihdam ve İşsizlik İlişkileri ", *Hacettepe Eğitim Fakültesi Dergisi*, S.13
- Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü



- Kruger, A. B. ve Lindahl, M., (2001), "Education for Growth: Why and For Whom", *Journal of Economic Literature*, Vol. 39, No.4
- Lucas, R.E., (1988), *On the Mechanics of Economic Development.*, Journal of Monetary Economics 22 (July), 3-32.
- Mahmut, T.,(2012), "Eğitim Sosyolojisi ", *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları* No : 150
- Medine, K., (2004), " Değişen Türkiye de Bilim ve Kültür", *Ankara imaj yayınevi Eğitim Dergisi*. S. 8,( Ekim 2004)
- Öztürk , Ö., ( 2007),“ İstihdam Konusunda KOBİ’lerin Önemi ve KOBİ Alanında Eğitim İstihdam İlişkisi Açısından Kamu İstihdam Kurumunun Rolü” İstihdam ve Meslek Uzman Yardımcısı (Uzmanlık Tezi) ., T.C. Çalışma Ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Özcan, D., (1993),*Eğitim Terimleri Sözlüğü*, Usem Yayınları No: 10, Ankara.
- Özçelik, D.A., (1989),“Eğitim Programları ve Öğretim”, *ÖSYM Yayınları*, Ankara, N. 8.
- Palley, T.I., (1996), Growth Theory in a Keynesian Mode: Some Keynesian Foundations for New Endogenous Growth Theory,. *Journal of Post Keynesian Economics* 19:1 (Fall), 113-136.
- Persson, T. ve G. Tabellini, (1992), “Growth, Distribution and Politics”, *European Economic Review* 36:3-4, 593-602.
- Taş, U. (2007) , “Türkiye Kalkınma Planları Işığında Eğitimin Kalkınmadaki Rolü”, *Yüksek Lisans Tezi* , Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Taş, U. ve F. Yenilmez., (2007),“ Türkiye’de Eğitimin Kalkınma Üzerindeki Rolü Ve Eğitim Yatırımlarının Geri Dönüş Oranı “, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1)161.
- Taymaz, H., (1993), “ Hizmet İçi Eğitim”, *Pegem Yayınları*, Ankara, No:3.
- Tepe, A., (2007a), Planlama Dergisi Özel Sayı . DPT.nin Kuruluşunun 42. Yılı Yayınlanmış Doktora Tezi.İstanbul Üniversitesi.,İstanbul.
- Tepe , A., (2007b), “İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yaygın Eğitim Uygulaması İSMEK Örneği”, *Doktora Tezi* , İstanbul Üniversitesi, İstanbul.

Ünal, L.I., (1993), "Eğitimin Ekonomik Rolü ve Türkiye ile ilgili Bulgular", *III. İzmir İktisat Kongresi*, (4-7 Haziran 1992), Sosyal Değişim ve Sosyal Gelişme Stratejileri, Ankara : DPT Yayını, s.225-234.

Üstün, A., (2002), "Eğitim Üzerine", *Ütopya Yayınları*, Ankara.

Yapıcı, M., (2003), "Yaygın Eğitim", *Bilim Eğitim ve Düşünce Dergisi*, Cilt 3 ,S.2, S. 6.  
<http://www.arge.com/Yayinlarimiz/Makaleler/IsDunyasi/EgitimBirYatiri/mmiYoksaMasrafmi.aspx> (5 Mayıs 2012).

<http://www.atam.gov.tr/index.php?Page=DergiIcerik&IcerikNo=468> (6 Mayıs 2012 ).

<http://www.aofsitesi.com/calismaekonomisi8.htm> (20 Mayıs 2012).

[http://www.ankara.bel.tr/AbbSayfaları/hizmet\\_birimleri/kultur\\_sosyal/kultur\\_sosyal\\_hizmetler\\_dairesi\\_baskanligi/meslek\\_edindirme\\_sube\\_mud/belmek.aspx](http://www.ankara.bel.tr/AbbSayfaları/hizmet_birimleri/kultur_sosyal/kultur_sosyal_hizmetler_dairesi_baskanligi/meslek_edindirme_sube_mud/belmek.aspx) (10 Mayıs 2012).

[http://www.anadolu.edu.tr/arastirma/hakemli\\_dergiler/sosyal\\_bilimler/pdf/2009-1/2009\\_01\\_05.pdf](http://www.anadolu.edu.tr/arastirma/hakemli_dergiler/sosyal_bilimler/pdf/2009-1/2009_01_05.pdf) efdergi.yyu.edu.tr, ( 11 Mayıs 2012).

[http://www.bilgiyonetimi.org/cm/pages/mkl\\_gos.php?nt=255](http://www.bilgiyonetimi.org/cm/pages/mkl_gos.php?nt=255). ( 11 Mayıs 2012).

<http://www.asmek.org.tr/index.php?page=ogretmenler>, (15 Mayıs 2012).

<http://www.dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/511/6367.pdf>, (25 Mayıs 2012)

<http://www.egitimfm.com>, (5 Mayıs 2012).

<http://www.egitism.gen.tr/site/arsiv/64-sayi28/550-egitim-politikalarinin-bilesenleri.html>, (12 Mayıs 2012).

<http://www.egitimbulteni.com/y-detay.php?YaziID=65/turkiye-de-egitim-planlamasi-ve-kalkinma-planlarinda-egitim>,(12 Mayıs 2012).

[http://www.eskisehir-bld.gov.tr/sosyal\\_bel\\_meslek\\_edin.php](http://www.eskisehir-bld.gov.tr/sosyal_bel_meslek_edin.php), (06 Mayıs 2012).

[http://www.forumlopedi.net/egitim\\_bilimine\\_giris/egitimin\\_ekonomik\\_islevleri\\_nelerdir-t12703.0.html;wap2=](http://www.forumlopedi.net/egitim_bilimine_giris/egitimin_ekonomik_islevleri_nelerdir-t12703.0.html;wap2=) (05 Mayıs 2012).

<http://www.dpt.gov.tr/DocObjects/View/4230/yoksistemi.pdf>, ( 15 Mayıs 2012).

<http://www.ismek.ibb.gov.tr>, (10 Mayıs 2012).

<http://www.izmir.bel.tr/projelerb.asp?pID=2&psID=0>, (16 Haziran 2012).

<http://www.kaymek.com>, (20 Haziran 2012).

<http://www.konya.bel.tr/sayfadetay.php?sayfaID=20>.(29 Mayıs 2012).

<http://www.izmeb.izmir.bel.tr/> ( 20 Mayıs 2012).

<http://www.universite-toplum.org/text.php3?id=270> (25 Mayıs 2012).

<http://www.meb.gov.tr/> (28 Mayıs 2012).

<http://ekutup.dpt.gov.tr/planlama/42nciyil/ercanny.pdf> (29 Mayıs 2012).

<http://136ekutup.dpt.gov.tr/planlama/42nciyil/ercanny.pdf> (13 Haziran 2012).

[http://iibf.ogu.edu.tr/dergi/dergi/2006-2/2006\\_2\\_4.pdf](http://iibf.ogu.edu.tr/dergi/dergi/2006-2/2006_2_4.pdf) (17 haziran 2012).

[http://www.messegitim.com.tr/ti/579/0/Yaygin-Egitim-Kapsamında-Meslekı-Egitim Sıs](http://www.messegitim.com.tr/ti/579/0/Yaygin-Egitim-Kapsaminda-Meslekı-EgitimSıs) (19 Haziran 2012).

[http://www.tuik.gov.tr/rip/doc/II\\_RIP\\_2012-2016\\_04012012.pdf](http://www.tuik.gov.tr/rip/doc/II_RIP_2012-2016_04012012.pdf), (17 Haziran 2012).

## Ek 1: 2011-2012 Eğitim Öğretim Döneminde Eğitime Açılan Branşlar

|   |   |   |
|---|---|---|
| <p><b>AHŞAP TEKNOLOJİSİ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>BİLGİSAYAR DESTEKLİ PROJE ÇİZİMİ (AUTO-CAD)</li> <li>2 BOYUTLU ÇİZİM (AUTO-CAD)</li> </ul>   | <ul style="list-style-type: none"> <li>DEKORATİF ÖRTÜ VE KILIF DİKİMİ</li> <li>DEKORATİF YASTIK DİKİMİ</li> <li>DERİ ÇİÇEK YAPMA</li> <li>ELDE ANTEP İŞİ</li> <li>ELDE APLİKE</li> <li>ELDE MARAŞ İŞİ</li> <li>FANTAZİ YAKA ÇİÇEĞİ YAPMA</li> <li>HESAP İŞİ</li> <li>KUM İŞİ</li> <li>MAKİNEDEN BEYAZ İŞ</li> <li>MAKİNEDEN MARAŞ İŞİ</li> <li>MAKİNEDEN TÜRK İŞİ</li> <li>MAKREME GAZETELİK YAPMA</li> <li>MAKREMEDE ABAJUR YAPMA</li> <li>MAKREMEDE ÇANTA YAPMA</li> <li>MAKREMEDE ÖRGÜ YAPMA</li> <li>MEKİK OYASI</li> <li>MUTFAK VE BANYO TEKSTİLİ</li> <li>MUTFAK VE ÇOCUK ODASI PERDESİ HAZIRLAMA</li> <li>NEVRESİM TAKIMLARI DİKİMİ</li> <li>PİKE DİKİMİ</li> <li>PUL BONCUK DİKİŞLERİ</li> <li>SALON TAKIMLARI DİKİMİ</li> <li>ŞİŞ ÖRÜCÜLÜĞÜ (Çanta, Eldiven, Hırka, Şal, ..)</li> <li>TABİİ KUMAŞ ÇİÇEK YAPIMI</li> <li>TAKI TASARIMI</li> <li>TEL KIRMA</li> <li>TIĞ OYASI</li> <li>YATAK ÖRTÜLERİ DİKİMİ</li> <li>ZİKZAK MAKİNEDEN APLİKE</li> </ul> | <p><b>MÜZİK ve GÖSTERİ SANATLARI</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>DRAMA</li> <li>BAĞLAMA EĞİTİMİ</li> <li>GİTAR EĞİTİMİ</li> <li>KEMAN EĞİTİMİ</li> <li>NEY</li> <li>PANTOMİM</li> <li>TİYATRO</li> </ul> |
| <p><b>AİLE VE TÜKETİCİ BİLİMLERİ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>EV YEMEKLERİ HAZIRLAMA</li> <li>EV VE KURUM TEMİZLİĞİ</li> </ul>  |   |   |
| <p><b>BÜRO YÖNETİMİ ve SEKRETERLİK</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>HIZLI KLAVYE KULLANIMI</li> </ul>   |   | <p><b>MUHASEBE ve FİNANSMAN</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>BİLGİSAYAR DESTEKLİ MUHASEBE</li> <li>ÖN MUHASEBE</li> <li>TEMEL MUHASEBE</li> </ul>   |
| <p><b>BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>BİLGİSAYAR KULLANIMI</li> <li>BİLGİSAYAR SİSTEM BAKIM VE ONARIMI</li> <li>GRAFİK VE ANİ. TABANLI WEB TASARIMI</li> <li>GRAFİK VE ANİMASYON</li> <li>OFİS PROGRAMLARI KULLANIMI</li> <li>WEB TASARIMI, WEB PROGRAMCISI</li> </ul>         |   | <p><b>OKUMA - YAZMA</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>OKUMA - YAZMA</li> </ul>   |
| <p><b>ÇOCUK GELİŞİMİ ve EĞİTİMİ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>0-3 YAŞ AİLE EĞİTİMİ</li> <li>0-6 YAŞ EĞİTİMİ</li> <li>3-6 YAŞ EĞİTİMİ</li> <li>7-11 YAŞ EĞİTİMİ</li> <li>EVDE ÇOCUK BAKIMI</li> </ul>   |   | <p><b>SANAT ve TASARIM</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>HÜSN-İ HAT</li> <li>KAT-I SANATI</li> <li>RESİM (GUAJ BOYA, YAĞLI BOYA TEKNİĞİ)</li> </ul>  |
| <p><b>EL SANATLARI TEKNOLOJİSİ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>ALÜMİNYUM KABARTMA</li> <li>ASTRAGAN İŞİ VE BLANYO İĞNESİ</li> <li>BANYO TAKIMLARI DİKİMİ</li> <li>BASİT NAKİŞ İĞNE TEKNİKLERİ</li> <li>BEBEK ODASI HAZIRLAMA</li> <li>ÇEYİZ ÜRÜNLERİ HAZIRLAMA</li> <li>ÇUVAL ÇİÇEK YAPMA</li> </ul> |   | <p><b>SERAMİK ve CAM TEKNOLOJİSİ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>CAM SÜS EŞYA YAPIMI</li> <li>ÇİNİ İŞLEMECİLİĞİ</li> </ul>   |
|   |   | <p><b>SPOR</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>AEROBİK</li> </ul>  |
|   | <p><b>GİYİM ÜRETİM TEKNOLOJİSİ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>BEBE GİYSİLERİ DİKİMİ</li> <li>ÇOCUK GÖSTERİ GİYSİLERİ DİKİMİ</li> <li>DÜZ DİKİŞ MAKİNECİ</li> </ul>  | <p><b>YABANCI DİLLER</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>ALMANCA</li> <li>ARAPÇA</li> <li>İNGİLİZCE</li> </ul>   |

|   |  |   |
|---|--|---|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>■ DANTEL ANGLEZ</li> <li>■ DEKORATİF AHŞAP SÜSLEME</li> <li>■ DEKORATİF EV AKSESUARLARI HAZIRLAMA</li> <li>■ DEKORATİF MİNDER DİKİMİ</li> <li>■ EBRU</li> <li>■ ELDE BEYAZ İŞ</li> <li>■ ELDE ÇİN İĞNESİ</li> <li>■ ELDE SUZENİ</li> <li>■ ELDE TÜRK İŞİ</li> <li>■ FİLE İŞİ</li> <li>■ FİRKETE OYASI</li> <li>■ GÜMÜŞ KAZAZ ÖRÜCÜLÜĞÜ</li> <li>■ HASIR ÖRME</li> <li>■ İĞNE OYASI</li> <li>■ KASNAK SAL. YAPILAN MAKİNE NAKİŞLARI</li> <li>■ KEÇE YAPIMI</li> <li>■ KILIF VE HURÇ DİKİMİ</li> <li>■ KUMAŞ ABAJUR YAPMA</li> <li>■ MAKİNEDE ANTEP İŞİ</li> <li>■ MAKİNEDE APLİKE</li> <li>■ MAKİNEDE ÇİN İĞNESİ</li> <li>■ SANAT VE TASARIM</li> <li>■ SEPET ÖRÜCÜLÜĞÜ</li> <li>■ ŞERİT ÖRME</li> <li>■ TIĞ ÖRGÜ ÇANTA YAPIMI</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ ELDE KURDELE İŞİ</li> <li>■ GİYİM AKSESUARLARI DİKİMİ</li> <li>■ KADIN İÇ GİYSİLERİ DİKİMİ</li> <li>■ KADIN PLAJ GİYSİLERİ DİKİMİ</li> <li>■ KADIN ÜST GİYSİLERİ DİKİMİ</li> <li>■ TÜRK BAYRAĞI DİKİMİ</li> </ul>   | <ul style="list-style-type: none"> <li>■ JAPONCA</li> <li>■ RUSÇA</li> </ul>  |
|   |  | <p><b>YİYECEK ve İÇECEK HİZMETLERİ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>■ AŞÇI ÇIRAĞI</li> <li>■ PASTACI ÇIRAĞI</li> </ul>                  |
|   | <p><b>GÜZELLİK VE SAÇ BAKIM HİZMETLERİ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>■ CİLT BAKIMI ve TEMEL MAKYAJ</li> <li>■ EL BAKIMI</li> <li>■ EL VE AYAK BAKIMI</li> <li>■ FÖNCÜ</li> <li>■ GÜZELLİK VE BAKIM ÜRÜNLERİ EĞİTİMİ</li> <li>■ MAKYAJ YAPMA TEKNİKLERİ</li> <li>■ SAÇA GEÇİCİ VE KALICI ŞEKİL VERME TEKNİKLERİ</li> <li>■ TEMEL MAKYAJ</li> </ul> | <p><b>GRAFİK VE FOTOĞRAF</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>■ BİLGİSAYAR DESTEKLİ REKLAM VE TASARIM</li> <li>■ FOTOĞRAF ÇEKİMİ</li> </ul> |
|   |  | <p><b>HASTA ve YAŞLI HİZMETLERİ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>■ HASTA VE YAŞLI REFAKATÇISI</li> </ul>                                |
|   |  | <p><b>BAHÇECİLİK</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>■ ARI YETİŞTİRİCİLİĞİ</li> <li>■ BAHÇECİLİK</li> <li>■ FİDAN ÜRETİMİ</li> </ul>       |
|   | <p><b>KİŞİSEL GELİŞİM ve EĞİTİM</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>■ DİKSİYON</li> <li>■ HIZLI VE ETKİN OKUMA</li> <li>■ İŞ HAYATINDA İLETİŞİM</li> <li>■ İŞ VE SOSYAL HAYATTA İLETİŞİM</li> <li>■ OSMANLI TÜRKÇESİ</li> <li>■ GİRİŞİMCİLİK</li> <li>■ KİŞİSEL HAYATTA İLETİŞİM</li> <li>■ SOSYAL HAYATTA İLETİŞİM</li> </ul>                          | <p><b>METAL TEKNOLOJİSİ</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>■ GAZALTI (MİG-MAG) KAYNAĞI</li> </ul>   |

**Ek: 2 2004-2012 Yılları Arasındaki Eğitim Öğretim Dönemlerinde Kurs Merkezlerine Göre Eğitim Alan Kursiyer Sayıları**

| N O                            | KURS MERKEZLERİ               | 2004-2005 Eğitim Öğretim Dönemi | 2005-2006 Eğitim Öğretim Dönemi | 2006-2007 Eğitim Öğretim Dönemi | 2007-2008 Eğitim Öğretim Dönemi | 2008-2009 Eğitim Öğretim Dönemi | 2009-2010 Eğitim Öğretim Dönemi | 2010-2011 Eğitim Öğretim Dönemi | 2011-2012 Eğitim Öğretim Dönemi | GENEL TOPLAM   |
|--------------------------------|-------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|----------------|
| 1                              | Acısu                         |                                 |                                 |                                 | 424                             | 660                             | 662                             | 706                             | 331                             | 2.783          |
| 2                              | Aydınkent                     |                                 |                                 |                                 | 136                             | 619                             | 681                             | 834                             | 584                             | 2.854          |
| 3                              | Bahçecik                      |                                 |                                 | 263                             | 312                             | 550                             | 666                             | 721                             | 507                             | 3.019          |
| 4                              | Beylikbağı                    |                                 |                                 |                                 | 554                             | 755                             | 898                             | 873                             | 629                             | 3.709          |
| 5                              | Çayırova                      | 504                             | 810                             | 528                             | 500                             | 447                             | 393                             | 483                             | 688                             | 4.353          |
| 6                              | Darıca                        |                                 |                                 | 489                             | 1.005                           | 1.000                           | 1.081                           | 1.021                           | 1.139                           | 5.735          |
| 7                              | Değirmendere                  |                                 |                                 |                                 | 619                             | 1.034                           | 900                             | 1.039                           | 766                             | 4.358          |
| 8                              | Derince                       |                                 | 1.059                           | 1.404                           | 1.907                           | 1.702                           | 2.090                           | 2.073                           | 1.381                           | 11.616         |
| 9                              | Dilovası                      | 475                             | 797                             | 534                             | 685                             | 705                             | 777                             | 828                             | 675                             | 5.476          |
| 10                             | Dilovası Kaynak Atölyesi      |                                 |                                 |                                 |                                 |                                 | 117                             | 110                             | 95                              | 322            |
| 11                             | Gebze                         | 473                             | 1.904                           | 2.010                           | 2.743                           | 1.935                           | 963                             | 1.488                           | 1.080                           | 12.596         |
| 12                             | Gölcük                        |                                 | 955                             | 2.121                           | 2.516                           | 3.080                           | 2.893                           | 2.528                           | 2.034                           | 16.127         |
| 13                             | Gölcük Kaynak Atölyesi        |                                 |                                 |                                 |                                 |                                 |                                 |                                 | 134                             | 134            |
| 14                             | Gündoğdu                      |                                 |                                 | 630                             | 862                             | 1.169                           | 1.734                           | 1.629                           | 1.069                           | 7.093          |
| 15                             | Hereke                        | 457                             | 1.102                           | 829                             | 1.044                           | 661                             | 1.105                           | 1.060                           | 760                             | 7.018          |
| 16                             | İlimtepe                      |                                 |                                 |                                 | 594                             | 410                             | 500                             | 411                             | 479                             | 2.394          |
| 17                             | İpekyolu                      | 243                             | 362                             | 388                             | 451                             | 584                             | 574                             | 538                             | 618                             | 3.758          |
| 18                             | İzmit                         | 1.161                           | 1.289                           | 2.088                           | 530                             | 22                              |                                 | 988                             | 575                             | 6.653          |
| 19                             | Kandıra                       |                                 | 292                             | 675                             | 867                             | 765                             | 704                             | 855                             | 854                             | 5.012          |
| 20                             | Karamürsel                    |                                 | 1.056                           | 1.108                           | 1.142                           | 1.740                           | 1.374                           | 1.529                           | 2.100                           | 10.049         |
| 21                             | Karşiyaka                     |                                 | 347                             | 373                             | 445                             | 724                             | 723                             | 707                             | 715                             | 4.034          |
| 22                             | Kireçocakları                 |                                 |                                 |                                 |                                 |                                 |                                 |                                 | 439                             | 439            |
| 23                             | Körfez                        |                                 | 1.314                           | 1.351                           | 1.624                           | 1.146                           | 1.035                           | 1.134                           | 970                             | 8.574          |
| 24                             | Köseköy Necip Fazıl Kısakürek |                                 | 344                             | 352                             | 436                             | 478                             | 893                             | 1.079                           | 861                             | 4.443          |
| 25                             | Kuruçeşme                     |                                 | 452                             | 715                             | 709                             | 1.087                           | 870                             | 1.060                           | 989                             | 5.882          |
| 26                             | Leyla Atakan                  |                                 | 2.216                           | 2.815                           |                                 | 3.729                           | 5.369                           | 2.669                           | 2.030                           | 18.828         |
| 27                             | Mehmet Ali Paşa               |                                 | 1.456                           | 2.057                           | 2.208                           | 2.149                           | 2.249                           | 2.667                           | 2.105                           | 14.891         |
| 28                             | Mevlana                       |                                 |                                 |                                 | 3.404                           |                                 | 793                             | 2.639                           | 1.876                           | 8.712          |
| 29                             | Mimar Sinan                   |                                 |                                 |                                 |                                 |                                 |                                 | 2.386                           | 2.196                           | 4.582          |
| 30                             | Osman Gazi                    |                                 |                                 |                                 |                                 |                                 | 235                             | 790                             | 743                             | 1.768          |
| 31                             | Osman Hamdi Bey               |                                 |                                 |                                 |                                 | 267                             | 1.774                           | 2.118                           | 1.975                           | 6.134          |
| 32                             | Seka Kaynak Atölyesi          |                                 |                                 |                                 |                                 |                                 | 144                             | 112                             | 96                              | 352            |
| 33                             | Şekerpınar                    |                                 | 125                             | 581                             | 439                             | 353                             | 201                             | 338                             | 484                             | 2.521          |
| 34                             | Uzuntarla                     |                                 |                                 | 196                             | 214                             | 339                             | 401                             | 437                             | 451                             | 2.038          |
| 35                             | Yahyakaptan                   |                                 |                                 | 716                             | 1.432                           | 1.626                           | 1.756                           | 1.834                           | 1.333                           | 8.697          |
| 36                             | Yarımca                       |                                 |                                 | 1.175                           | 2.256                           | 1.518                           | 1.350                           | 1.473                           | 1.233                           | 9.005          |
| 37                             | Yenikent                      |                                 |                                 | 515                             | 1.225                           | 1.322                           | 1.469                           | 1.674                           | 1.422                           | 7.627          |
| 38                             | Yeniköy                       | 358                             | 563                             | 264                             | 361                             | 629                             | 644                             | 727                             | 548                             | 4.094          |
| 39                             | Yenimahalle                   | 239                             | 408                             | 583                             | 900                             | 1.030                           | 783                             | 1.070                           | 981                             | 5.994          |
| 40                             | Yuvacık                       |                                 | 628                             | 612                             | 605                             | 652                             | 595                             | 718                             | 577                             | 4.387          |
| <b>TOPLAM</b>                  |                               | <b>3.910</b>                    | <b>17.479</b>                   | <b>25.372</b>                   | <b>33.149</b>                   | <b>34.887</b>                   | <b>39.396</b>                   | <b>45.346</b>                   | <b>38.522</b>                   | <b>238.061</b> |
| <b>Yaz Spor Okulları Dahil</b> |                               |                                 |                                 |                                 | <b>39.166</b>                   | <b>39.548</b>                   |                                 |                                 |                                 | <b>248.739</b> |

**Ek: 3 2004-2012 Eğitim Öğretim Yılları Arasında Eğitim Alan Kursiyerlerin Branş Bilgileri**

| NO | BRANŞ - DAL                         | ALAN                         | 2004-2005 Eğitim Öğretim Dönemi | 2005-2006 Eğitim Öğretim Dönemi | 2006-2007 Eğitim Öğretim Dönemi | 2007-2008 Eğitim Öğretim Dönemi | 2008-2009 Eğitim Öğretim Dönemi | 2009-2010 Eğitim Öğretim Dönemi | 2010-2011 Eğitim Öğretim Dönemi | 2011-2012 Eğitim Öğretim Dönemi | GENEL TOPLAM |
|----|-------------------------------------|------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|---------------------------------|--------------|
| 1  | 0-3 Yaş Aile Eğitim Kursu           | Çocuk Gelişimi ve Eğitimi    | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 139                             | 130                             | 269          |
| 2  | 3-6 Yaş Aile Eğitim Kursu           | Çocuk Gelişimi ve Eğitimi    | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 15                              | 69                              | 84           |
| 5  | 7-11 Yaş Aile Eğitim Kursu          | Çocuk Gelişimi ve Eğitimi    | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 12                              | 12           |
| 6  | Almanca                             | Yabancı Diller               | 1                               | 101                             | 412                             | 693                             | 729                             | 778                             | 1.069                           | 579                             | 4.361        |
| 7  | Alüminyum Kabartma                  | Ahşap Teknolojisi            | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 42                              | 56                              | 98           |
| 10 | Arapça                              | Yabancı Diller               | 383                             | 1.129                           | 1.263                           | 858                             | 679                             | 955                             | 1.034                           | 1.000                           | 7.301        |
| 11 | Arı Yetiştiriciliği                 | Bahçecilik                   | 1                               | 35                              | 1                               | 1                               | 63                              | 124                             | 21                              | 150                             | 393          |
| 12 | Astragan İşi ve Blanyo İğnesi       | El Sanatları Teknolojisi     | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 20                              | 20           |
| 13 | Aşçı                                | Yiyecek ve İçecek Hizmetleri | 1                               | 62                              | 137                             | 250                             | 211                             | 275                             | 161                             | 91                              | 1.187        |
| 14 | Bağlama                             | Müzik ve Gösteri Sanatları   | 58                              | 146                             | 315                             | 637                             | 651                             | 1.205                           | 1.175                           | 421                             | 4.608        |
| 15 | Bahçecilik                          | Bahçecilik                   | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 158                             | 158          |
| 16 | Banyo Takımları                     | El Sanatları Teknolojisi     | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 84                              | 268                             | 95                              | 447          |
| 19 | Basit Nakış İğne Teknikleri         | El Sanatları Teknolojisi     | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 53                              | 53           |
| 20 | Bebe Giysileri Dikimi               | Giyim Üretim Teknolojisi     | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 15                              | 213                             | 228          |
| 21 | Bebek Odası Hazırlama               | El Sanatları Teknolojisi     | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 103                             | 1                               | 154                             | 257          |
| 22 | Bilgisayar Destekli Muhasebe        | Muhasebe ve Finansman        | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 1                               | 552                             | 93                              | 645          |
| 23 | Bilgisayar Destekli Çizim (Autocad) | Ahşap Teknolojisi            | 1                               | 59                              | 310                             | 454                             | 320                             | 751                             | 96                              | 690                             | 2.680        |

|    |                                     |                                  |       |       |       |       |       |       |       |       |        |
|----|-------------------------------------|----------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|--------|
| 24 | Bilgisayar Destekli Rek.ve Tasarımı | Grafik ve Fotoğraf               | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 299   | 127   | 328   | 754    |
| 25 | Bilgisayar Kullanımı                | Bilişim Teknolojileri            | 1.118 | 5.186 | 6.592 | 7.431 | 6.359 | 6.643 | 5.644 | 4.219 | 43.192 |
| 27 | Bilgisayar Sistem Bakım Onarımı     | Bilişim Teknolojileri            | 1     | 64    | 156   | 113   | 240   | 389   | 266   | 171   | 1.399  |
| 28 | Bulaşıkçı - Meydancı                | Yiyecek ve İçecek Hizmetleri     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 29    | 21    | 50     |
| 32 | Cam Süs Eşya Yapımı                 | Seramik ve Cam Teknolojisi       | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 54    | 18    | 60    | 132    |
| 33 | Cilt Bakımı ve Temel Makyaj         | Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri | 1     | 353   | 281   | 303   | 281   | 492   | 391   | 283   | 2.384  |
| 34 | Çuval Çiçek Yapma                   | El Sanatları Teknolojisi         | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 19    | 19     |
| 35 | Çeyiz Ürünleri Hazırlama            | El Sanatları Teknolojisi         | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 169   | 1.070 | 365   | 1.604  |
| 37 | Çini İşlemeciliği - Desinatörlüğü   | Seramik ve Cam Teknolojisi       | 1     | 37    | 23    | 15    | 1     | 1     | 20    | 71    | 166    |
| 38 | Çocuk Gösteri Giysileri Dikimi      | Giyim Üretim Teknolojisi         | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 34    | 34     |
| 39 | Dantel Anglez                       | El Sanatları Teknolojisi         | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 18    | 166   | 87    | 271    |
| 40 | Dekoratif Ahşap Süsleme             | El Sanatları Teknolojisi         | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 92    | 107   | 199    |
| 42 | Dekoratif Ev Aksesuarları Hazırlama | El Sanatları Teknolojisi         | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 78    | 226   | 361   | 665    |
| 43 | Dekoratif Örtü Ve Kılıflar Dikimi   | El Sanatları Teknolojisi         | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 157   | 157    |
| 44 | Dekoratif Minder Dikimi             | El Sanatları Teknolojisi         | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 188   | 188    |
| 45 | Dekoratif Deri Yastık Dikimi        | El Sanatları Teknolojisi         | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 222   | 222    |
| 47 | Deri Çiçek Yapma                    | El Sanatları Teknolojisi         | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 311   | 311    |
| 48 | Diksiyon                            | Kişisel Gelişim ve Eğitim        | 55    | 267   | 559   | 960   | 1.148 | 1.741 | 1.708 | 1.204 | 7.642  |
| 51 | Dolgu Oyuncak Bebek Yapma           | El Sanatları Teknolojisi         | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 55    | 55     |
| 52 | Drama                               | Müzik ve Gösteri Sanatları       | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 35    | 35     |
| 53 | Düz Dikiş Makineci                  | Giyim Üretim Teknolojisi         | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 50    | 91    | 141    |
| 54 | Ebru                                | El Sanatları Teknolojisi         | 70    | 142   | 306   | 258   | 284   | 266   | 319   | 178   | 1.823  |
| 56 | El Bakımı                           | Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 42    | 113   | 155    |



|    |                           |                                  |   |     |     |       |       |       |       |     |       |
|----|---------------------------|----------------------------------|---|-----|-----|-------|-------|-------|-------|-----|-------|
| 57 | El ve Ayak Bakımı         | Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 17  | 17    |
| 61 | Elde Antep İşi            | El Sanatları Teknolojisi         | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 48  | 48    |
| 62 | Elde Aplike               | El Sanatları Teknolojisi         | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 105 | 105   |
| 63 | Elde Beyaz İş             | El Sanatları Teknolojisi         | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 20    | 76    | 16  | 112   |
| 64 | Elde Çin İğnesi           | El Sanatları Teknolojisi         | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 100 | 100   |
| 65 | Elde Kurdela İşi          | El Sanatları Teknolojisi         | 1 | 1   | 526 | 465   | 808   | 617   | 260   | 138 | 2.814 |
| 67 | Elde Maraş İşi            | El Sanatları Teknolojisi         | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 39  | 39    |
| 68 | Elde Suzeni               | El Sanatları Teknolojisi         | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 289   | 41    | 137 | 467   |
| 69 | Elde Tül İşi              | El Sanatları Teknolojisi         | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 56  | 56    |
| 70 | Elde Türk İşi             | El Sanatları Teknolojisi         | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 88    | 17    | 211 | 316   |
| 75 | Ev Yemekleri Hazırlama    | Aile ve Tüketici Bilimleri       | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 1     | 33    | 57  | 90    |
| 76 | Ev Ve Kurum Temizliği     | Temizlik İşleri                  | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 46  | 46    |
| 77 | Evde Çocuk Bakımı         | Çocuk Gelişimi ve Eğitimi        | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 1     | 16    | 122 | 138   |
| 78 | Fantezi Yaka Çiçeği Yapma | El Sanatları Teknolojisi         | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 65    | 46    | 228 | 339   |
| 79 | Fidan Üretimi             | Bahçecilik                       | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 28  | 28    |
| 80 | File İşi                  | El Sanatları Teknolojisi         | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 39    | 92    | 159 | 290   |
| 81 | Firkete Oyası             | El Sanatları Teknolojisi         | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 108   | 322   | 864 | 1.294 |
| 84 | Fotoğraf Çekimi           | Grafik ve Fotoğraf               | 1 | 1   | 1   | 17    | 92    | 182   | 197   | 361 | 849   |
| 85 | Föncü                     | Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 1     | 91    | 83  | 174   |
| 87 | Gazaltı Kaynağı (MIG-MAG) | Metal Teknolojisi                | 1 | 69  | 107 | 210   | 99    | 301   | 222   | 325 | 1.333 |
| 88 | Girişimcilik              | Kişisel Gelişim ve Eğitim        | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 57  | 57    |
| 89 | Giyim Aksesuarları Dikimi | Giyim Üretim Teknolojisi         | 1 | 1   | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 107 | 107   |
| 90 | Gitar Eğitimi             | Müzik ve Gösteri Sanatları       | 1 | 143 | 644 | 1.290 | 1.192 | 1.116 | 1.136 | 556 | 6.077 |

|     |  |                              |       |       |       |       |       |       |       |       |        |
|-----|--|------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|--------|
| 92  | Grafik ve Animasyon                        | Bilişim Teknolojileri        | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 180   | 283   | 93    | 556    |
| 93  | Grafik ve Animasyon Tabanlı Web. Tas.      | Bilişim Teknolojileri        | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 185   | 352   | 68    | 605    |
| 95  | Gümüş Kazaz Örücülüğü                      | El Sanatları Teknolojisi     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 20    | 20     |
| 97  | GüzeLLİK VE BAKIM ÜRÜNLERİ EĞİTİMİ         | Cilt Bakımı                  | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 16    | 16     |
| 98  | Hasır Örne                                 | El Sanatları Teknolojisi     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 15    | 30    | 45     |
| 99  | Hasta ve Yaşlı Refakatçisi                 | Hasta ve Yaşlı Hizmetleri    | 1     | 1     | 1     | 50    | 93    | 82    | 95    | 35    | 355    |
| 101 | Hesap İşi                                  | El Sanatları Teknolojisi     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 18    | 18     |
| 102 | Hızlı ve Etkin Okuma                       | Kişisel Gelişim ve Eğitim    | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 115   | 37    | 152    |
| 103 | Hızlı Klavye Kullanımı                     | Büro Yönetimi ve Sekreterlik | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 117   | 286   | 403    |
| 104 | Hüsn-i Hat                                 | Sanat ve Tasarım             | 35    | 28    | 111   | 147   | 21    | 67    | 221   | 108   | 738    |
| 105 | İğne Oyası                                 | El Sanatları Teknolojisi     | 1     | 1     | 1     | 137   | 686   | 955   | 1.519 | 1.532 | 4.829  |
| 108 | İki Boyutlu Çizim                          | Bilişim Teknolojileri        | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 43    | 43     |
| 109 | İngilizce                                  | Yabancı Diller               | 1.101 | 4.114 | 5.543 | 6.524 | 6.648 | 5.805 | 5.942 | 6.172 | 41.849 |
| 110 | İş ve Sosyal Hayatta İletişim              | Kişisel Gelişim ve Eğitim    | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 322   | 187   | 509    |
| 111 | İş Hayatında İletişim                      | Kişisel Gelişim ve Eğitim    | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 80    | 80     |
| 112 | Japonca                                    | Yabancı Diller               | 1     | 59    | 173   | 196   | 342   | 263   | 137   | 113   | 1.283  |
| 113 | Kadın Üst Giysileri                        | Giyim Üretim Teknolojisi     | 33    | 371   | 416   | 437   | 950   | 1.916 | 2.470 | 1.370 | 7.963  |
| 114 | Kadın İç Giyisileri Dikimi                 | Giyim Üretim Teknolojisi     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 85    | 85     |
| 115 | Kadın Dış Giysileri Dikimi                 | Giyim Üretim Teknolojisi     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 59    | 59     |
| 116 | Kadın Plaj Giysileri Dikimi                | Giyim Üretim Teknolojisi     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 15    | 15     |
| 117 | Kadife İşi                                 | El Sanatları Teknolojisi     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 38    | 38     |
| 120 | Kasnak Sallayarak Yapılan Makine Nakışları | El Sanatları Teknolojisi     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 15    | 39    | 54     |
| 122 | Kat'i Sanatı                               | Sanat ve Tasarım             | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 13    | 13     |

|            |   |                                  |     |       |       |       |       |       |     |     |       |
|------------|---|----------------------------------|-----|-------|-------|-------|-------|-------|-----|-----|-------|
| 123        | Keçe Yapımı                             | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 23    | 297 | 225 | 545   |
| <b>124</b> | Keman Eğitimi                           | Müzik ve Gösteri Sanatları       | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 87    | 309 | 130 | 526   |
| 125        | Kılıf ve Hurç Dikimi                    | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 65    | 331 | 125 | 521   |
| <b>130</b> | Kişisel Hayatta İletişim                | Kişisel Gelişim ve Eğitim        | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1   | 72  | 72    |
| 131        | Klasik Masaj Teknikleri                 | Kişisel Gelişim ve Eğitim        | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1   | 15  | 15    |
| <b>132</b> | Kum İşi                                 | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1   | 30  | 30    |
| 133        | Kumaş Abajur Yapma                      | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1   | 937 | 937   |
| 135        | Makinede Antep İşi                      | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1   | 14  | 14    |
| <b>136</b> | Makinede Beyaz İş                       | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1   | 28  | 28    |
| 137        | Makinede Aplike                         | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 26  | 14  | 40    |
| 139        | Makinede Çin İğnesi                     | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 87  | 47  | 134   |
| 143        | Makinede Maraş İşi                      | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1   | 31  | 31    |
| <b>144</b> | Makinede Türk İşi                       | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 49  | 30  | 79    |
| 145        | Makremede Örgü Yapma                    | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 48  | 15  | 63    |
| <b>146</b> | Makreme Abajur Yapma                    | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1   | 19  | 19    |
| 147        | Makremede Çanta Yapma                   | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1   | 20  | 20    |
| <b>148</b> | Makremede Gazetelik Yapma               | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1   | 22  | 22    |
| 149        | Makyaj Yapma Teknikleri                 | Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 112 | 64  | 176   |
| 157        | Mekik Oyası                             | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1   | 370 | 370   |
| <b>158</b> | Mutfak ve Banyo Tekstili                | El Sanatları Teknolojisi         | 100 | 1.175 | 1.953 | 2.957 | 1.844 | 1.230 | 107 | 157 | 9.523 |
| <b>160</b> | Mutfak ve Çocuk Odası Perdesi Hazırlama | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1   | 132 | 132   |
| 161        | Nevresim Takımları Dikimi               | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 460   | 511 | 199 | 1.170 |
| <b>162</b> | Ney                                     | Müzik ve Gösteri Sanatları       | 1   | 1     | 63    | 64    | 107   | 95    | 211 | 234 | 774   |

|            |  |                                  |     |       |       |       |       |       |       |       |        |
|------------|--|----------------------------------|-----|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|--------|
| 163        | Ofis Programları Kullanımı                       | Bilişim Teknolojileri            | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 146   | 163   | 544   | 853    |
| <b>164</b> | Okuma - Yazma                                    | Okuma Yazma                      | 46  | 164   | 288   | 372   | 228   | 163   | 244   | 307   | 1.812  |
| 165        | Osmanlı Türkçesi                                 | Kişisel Gelişim ve Eğitim        | 101 | 124   | 43    | 88    | 75    | 105   | 176   | 74    | 786    |
| <b>166</b> | Ön Muhasebe                                      | Muhasebe ve Finansman            | 436 | 1.177 | 924   | 3.182 | 2.966 | 1.405 | 1.294 | 961   | 12.345 |
| 167        | Pantomim   | Müzik ve Gösteri Sanatları       | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 15    | 15     |
| <b>168</b> | Pastacı - Pastacı Çırağı                         | Yiyecek ve İçecek Hizmetleri     | 1   | 1     | 54    | 55    | 50    | 46    | 85    | 91    | 381    |
| <b>170</b> | Pike Dikimi                                      | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 406   | 406    |
| 171        | Pul Boncuk Dikişleri                             | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 41    | 1     | 124   | 272   | 85    | 522    |
| <b>172</b> | Resim (Guaj Boya, Sulu Boya, Yağlı Boya Tekniği) | Sanat ve Tasarım                 | 30  | 39    | 92    | 186   | 183   | 398   | 462   | 314   | 1.704  |
| 173        | Ruşça  | Yabancı Diller                   | 1   | 1     | 106   | 163   | 123   | 442   | 519   | 361   | 1.714  |
| 175        | Saç Geçici ve Kalıcı Şekil verme Teknikleri      | Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 316   | 301   | 617    |
| <b>176</b> | Step Aerobik                                     | Spor                             | 1   | 308   | 1.284 | 1.907 | 2.310 | 3.563 | 3.693 | 2.301 | 15.366 |
| 181        | Salon Takımları Dikimi                           | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 285   | 285    |
| <b>182</b> | Sanat ve Tasarım(3 boyutlu şekillendirme)        | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 25    | 25     |
| 183        | Seramik Hamur Çiçek Yapma                        | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 44    | 15    | 59     |
| <b>184</b> | Seper Örucülüğü                                  | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 15    | 15     |
| 185        | Şiş Örucülüğü (Çanta,Eldiven,Hırka,Şal)          | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 262   | 367   | 658   | 440   | 1.727  |
| <b>186</b> | Sosyal Hayatta İletişim                          | Kişisel Gelişim ve Eğitim        | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 122   | 122    |
| 187        | Şerit Örne                                       | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 25    | 25     |
| <b>188</b> | Takı Tasarımı                                    | El Sanatları Teknolojisi         | 103 | 484   | 395   | 232   | 204   | 276   | 302   | 273   | 2.269  |
| 189        | Tabii Kumaş Çiçek Yapımı                         | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 16    | 16     |
| 191        | Tel Kırma  | El Sanatları Teknolojisi         | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 20    | 57    | 77     |
| <b>192</b> | Temel Makyaj                                     | Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri | 1   | 1     | 1     | 1     | 1     | 1     | 284   | 308   | 592    |

|                     |                              |                            |              |               |               |               |               |               |               |               |                |
|---------------------|------------------------------|----------------------------|--------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|----------------|
| 193                 | Temel Muhasebe               | Muhasebe ve Finansman      | 1            | 1             | 1             | 1             | 1             | 55            | 265           | 233           | 553            |
| 197                 | Tığ örgü Çanta Yapımı 1      | El Sanatları Teknolojisi   | 1            | 1             | 1             | 1             | 1             | 1             | 1             | 18            | 18             |
| <b>198</b>          | Tığ Oyası                    | El Sanatları Teknolojisi   | 1            | 1             | 1             | 1             | 1             | 124           | 608           | 313           | 1.045          |
| 199                 | Tığ Örgü Şapka Yapma 1       | El Sanatları Teknolojisi   | 1            | 1             | 1             | 1             | 1             | 1             | 1             | 29            | 29             |
| <b>200</b>          | Türk Bayrağı Dikimi          | Giyim Üretim Teknolojisi   | 1            | 1             | 1             | 1             | 1             | 1             | 125           | 94            | 219            |
| <b>202</b>          | Tiyatro (Uygulamalı)         | Müzik ve Gösteri Sanatları | 1            | 18            | 55            | 97            | 48            | 119           | 85            | 83            | 505            |
| 209                 | Web Tasarımcısı, Programcısı | Bilişim Teknolojileri      | 1            | 43            | 158           | 704           | 668           | 435           | 332           | 339           | 2.679          |
| 211                 | Yatak Örtüleri Dikimi        | El Sanatları Teknolojisi   | 1            | 1             | 1             | 1             | 1             | 95            | 170           | 131           | 396            |
| 215                 | Zikzak Makinede Aplike       | El Sanatları Teknolojisi   | 1            | 1             | 1             | 1             | 1             | 1             | 15            | 30            | 45             |
| <b>GENEL TOPLAM</b> |                              |                            | <b>3.910</b> | <b>17.479</b> | <b>25.372</b> | <b>39.166</b> | <b>39.548</b> | <b>39.044</b> | <b>44.699</b> | <b>38.522</b> | <b>247.740</b> |

**Kaynak:** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü

**Ek: 4 Kocaeli Büyükşehir Belediyesi Meslek ve Sanat Eğitimi Kursları Başvuru Sayılarına Göre Eğitime Alınan Kursiyer Sayıları ve Yüzde Oranları**

| S. NO | KURS MERKEZLERİ          | İLÇE      | 2004-2005 EĞİTİM ÖĞRETİM DÖNEMİ |                |             | 2005-2006 EĞİTİM ÖĞRETİM DÖNEMİ |                |             | 2006-2007 EĞİTİM ÖĞRETİM DÖNEMİ |                |             | 2007-2008 EĞİTİM ÖĞRETİM DÖNEMİ |                |             | 2008-2009 EĞİTİM ÖĞRETİM DÖNEMİ |                |             | 2009-2010 EĞİTİM ÖĞRETİM DÖNEMİ |                |             | 2010-2011 EĞİTİM ÖĞRETİM DÖNEMİ |                |             | 2011-2012 EĞİTİM ÖĞRETİM DÖNEMİ |                |             |
|-------|--------------------------|-----------|---------------------------------|----------------|-------------|---------------------------------|----------------|-------------|---------------------------------|----------------|-------------|---------------------------------|----------------|-------------|---------------------------------|----------------|-------------|---------------------------------|----------------|-------------|---------------------------------|----------------|-------------|---------------------------------|----------------|-------------|
|       |                          |           | Başvuru Sayısı                  | Eğitime Alınan | Yüzde Oranı | Başvuru Sayısı                  | Eğitime Alınan | Yüzde Oranı | Başvuru Sayısı                  | Eğitime Alınan | Yüzde Oranı | Başvuru Sayısı                  | Eğitime Alınan | Yüzde Oranı | Başvuru Sayısı                  | Eğitime Alınan | Yüzde Oranı | Başvuru Sayısı                  | Eğitime Alınan | Yüzde Oranı | Başvuru Sayısı                  | Eğitime Alınan | Yüzde Oranı | Başvuru Sayısı                  | Eğitime Alınan | Yüzde Oranı |
| 1     | Acısu                    | KARTEPE   |                                 |                |             |                                 |                |             |                                 |                | 750         | 424                             | 57%            | 1.110       | 660                             | 59%            | 1.067       | 662                             | 62%            | 1.059       | 706                             | 67%            | 275         | 331                             | 120%           |             |
| 2     | Aydınkent                | BAŞİSKELE |                                 |                |             |                                 |                |             |                                 |                | 297         | 136                             | 46%            | 983         | 619                             | 63%            | 899         | 681                             | 76%            | 1.086       | 834                             | 77%            | 365         | 584                             | 160%           |             |
| 3     | Bahçeçik                 | BAŞİSKELE |                                 |                |             |                                 |                |             | 364                             | 263            | 72%         | 590                             | 312            | 53%         | 919                             | 550            | 60%         | 1.010                           | 666            | 66%         | 984                             | 721            | 73%         | 248                             | 507            | 204%        |
| 4     | Beylikbağı               | GEBZE     |                                 |                |             |                                 |                |             |                                 |                | 1.200       | 554                             | 46%            | 1.972       | 755                             | 38%            | 1.919       | 898                             | 47%            | 2.069       | 873                             | 42%            | 1.120       | 629                             | 56%            |             |
| 5     | Çayırova                 | ÇAYIROVA  | 1087                            | 504            | 46%         | 1.024                           | 810            | 79%         | 896                             | 528            | 59%         | 1.350                           | 500            | 37%         | 1.186                           | 447            | 38%         | 1.252                           | 393            | 31%         | 1.009                           | 483            | 48%         | 683                             | 688            | 101%        |
| 6     | Darıca                   | DARICA    |                                 |                |             |                                 |                |             | 1.076                           | 489            | 45%         | 2.037                           | 1.005          | 49%         | 1.816                           | 1.000          | 55%         | 2.116                           | 1.081          | 51%         | 1.776                           | 1.021          | 57%         | 1.337                           | 1.139          | 85%         |
| 7     | Değirmendere             | GÖLCÜK    |                                 |                |             |                                 |                |             |                                 |                | 920         | 619                             | 67%            | 1.624       | 1.034                           | 64%            | 1.520       | 900                             | 59%            | 1.574       | 1.039                           | 66%            | 842         | 766                             | 91%            |             |
| 8     | Derince                  | DERİNCE   |                                 |                |             | 1.570                           | 1.059          | 67%         | 1.953                           | 1.404          | 72%         | 3.218                           | 1.907          | 59%         | 3.058                           | 1.702          | 56%         | 3.161                           | 2.090          | 66%         | 2.724                           | 2.073          | 76%         | 1.184                           | 1.381          | 117%        |
| 9     | Dilovası                 | DİLOVASI  | 736                             | 475            | 65%         | 1.050                           | 797            | 76%         | 687                             | 534            | 78%         | 1.083                           | 685            | 63%         | 1.188                           | 705            | 59%         | 1.277                           | 777            | 61%         | 1.331                           | 828            | 62%         | 688                             | 675            | 98%         |
| 10    | Dilovası Kaynak Atölyesi | DİLOVASI  |                                 |                |             |                                 |                |             |                                 |                |             |                                 |                |             |                                 |                | 126         | 117                             | 93%            | 308         | 110                             | 36%            | 105         | 95                              | 90%            |             |
| 11    | Gebze Merkez             | GEBZE     | 1088                            | 473            | 43%         | 2.055                           | 1.904          | 93%         | 2.735                           | 2.010          | 73%         | 3.049                           | 2.743          | 90%         | 3.193                           | 1.935          | 61%         | 1.602                           | 963            | 60%         | 2.227                           | 1.488          | 67%         | 1.129                           | 1.080          | 96%         |
| 12    | Gölcük                   | GÖLCÜK    |                                 |                |             | 1.420                           | 955            | 67%         | 4.142                           | 2.121          | 51%         | 4.746                           | 2.516          | 53%         | 4.640                           | 3.080          | 66%         | 4.195                           | 2.893          | 69%         | 3.590                           | 2.528          | 70%         | 3.015                           | 2.034          | 67%         |
| 13    | Gölcük Kaynak Atölyesi   | GÖLCÜK    |                                 |                |             |                                 |                |             |                                 |                |             |                                 |                |             |                                 |                |             |                                 |                |             |                                 |                | 44          | 134                             | 305%           |             |
| 14    | Gündoğdu                 | İZMİT     |                                 |                |             |                                 |                |             | 854                             | 630            | 74%         | 1.585                           | 862            | 54%         | 2.900                           | 1.169          | 40%         | 3.379                           | 1.734          | 51%         | 2.758                           | 1.629          | 59%         | 1.242                           | 1.069          | 86%         |
| 15    | Hereke                   | KÖRFEZ    | 807                             | 457            | 57%         | 1.320                           | 1.102          | 83%         | 1.332                           | 829            | 62%         | 1.282                           | 1.044          | 81%         | 1.030                           | 661            | 64%         | 1.554                           | 1.105          | 71%         | 1.846                           | 1.060          | 57%         | 694                             | 760            | 110%        |
| 16    | İlimtepe                 | KÖRFEZ    |                                 |                |             |                                 |                |             |                                 |                |             | 793                             | 594            | 75%         | 796                             | 410            | 52%         | 770                             | 500            | 65%         | 831                             | 411            | 49%         | 414                             | 479            | 116%        |

|               |                               |            |              |              |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            |               |               |             |
|---------------|-------------------------------|------------|--------------|--------------|------------|---------------|---------------|------------|---------------|---------------|------------|---------------|---------------|------------|---------------|---------------|------------|---------------|---------------|------------|---------------|---------------|------------|---------------|---------------|-------------|
| 17            | İpekyolu                      | GÖLCÜK     | 353          | 243          | 69%        | 640           | 362           | 57%        | 628           | 388           | 62%        | 598           | 451           | 75%        | 754           | 584           | 77%        | 785           | 574           | 73%        | 821           | 538           | 66%        | 453           | 618           | 136%        |
| 18            | İzmit                         | İZMİT      | 2232         | 1.161        | 52%        | 1.400         | 1.289         | 92%        | 5.798         | 2.088         | 36%        | 1.860         | 530           | 28%        | 2.064         | 22            | 1%         | 2.079         |               |            | 1.824         | 988           | 54%        | 862           | 575           | 67%         |
| 19            | Kandıra                       | KANDIRA    |              |              |            | 410           | 292           | 71%        | 1.496         | 675           | 45%        | 1.282         | 867           | 68%        | 1.645         | 765           | 47%        | 1.359         | 704           | 52%        | 1.579         | 855           | 54%        | 610           | 854           | 140%        |
| 20            | Karamürsel                    | KARAMÜRSEL |              |              |            | 1.420         | 1.056         | 74%        | 1.741         | 1.108         | 64%        | 2.030         | 1.142         | 56%        | 2.748         | 1.740         | 63%        | 2.632         | 1.374         | 52%        | 2.509         | 1.529         | 61%        | 1.964         | 2.100         | 107%        |
| 21            | Karşıyaka                     | BAŞİSKELE  |              |              |            | 540           | 347           | 64%        | 500           | 373           | 75%        | 754           | 445           | 59%        | 906           | 724           | 80%        | 1.189         | 723           | 61%        | 1.277         | 707           | 55%        | 634           | 715           | 113%        |
| 22            | Kireçocakları                 | İZMİT      |              |              |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            | 90            | 439           | 488%        |
| 23            | Körfez                        | KÖRFEZ     |              |              |            | 1.740         | 1.314         | 76%        | 2.906         | 1.351         | 46%        | 2.640         | 1.624         | 62%        | 1.853         | 1.146         | 62%        | 1.940         | 1.035         | 53%        | 1.799         | 1.134         | 63%        | 801           | 970           | 121%        |
| 24            | Köseköy Necip Fazıl Kısakürek | KARTEPE    |              |              |            | 810           | 344           | 42%        | 676           | 352           | 52%        | 1.007         | 436           | 43%        | 1.144         | 478           | 42%        | 1.372         | 893           | 65%        | 1.475         | 1.079         | 73%        | 624           | 861           | 138%        |
| 25            | Kuruçeşme                     | İZMİT      |              |              |            | 566           | 452           | 80%        | 811           | 715           | 88%        | 983           | 709           | 72%        | 1.408         | 1.087         | 77%        | 1.227         | 870           | 71%        | 1.402         | 1.060         | 76%        | 683           | 989           | 145%        |
| 26            | Leyla Atakan                  | İZMİT      |              |              |            | 4.780         | 2.216         | 46%        | 6.603         | 2.815         | 43%        |               |               |            | 6.720         | 3.729         | 55%        | 11.283        | 5.369         | 48%        | 6.417         | 2.669         | 42%        | 1.483         | 2.030         | 137%        |
| 27            | Mehmet Ali Paşa               | İZMİT      |              |              |            | 3.750         | 1.456         | 39%        | 3.187         | 2.057         | 65%        | 4.159         | 2.208         | 53%        | 5.805         | 2.149         | 37%        | 5.956         | 2.249         | 38%        | 3.894         | 2.667         | 68%        | 1.965         | 2.105         | 107%        |
| 28            | Mevlana                       | İZMİT      |              |              |            |               |               |            |               |               |            | 6.680         | 3.404         | 51%        |               |               |            | 1.581         | 793           | 50%        | 3.788         | 2.639         | 70%        | 1.938         | 1.876         | 97%         |
| 29            | Mimar Sinan                   | İZMİT      |              |              |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            | 8.697         | 2.386         | 27%        | 4.142         | 2.196         | 53%         |
| 30            | Osman Gazi                    | DARICA     |              |              |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            | 3.478         | 235           | 7%         | 1.600         | 790           | 49%        | 926           | 743           | 80%         |
| 31            | Osman Hamdi Bey               | GEBZE      |              |              |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            | 408           | 267           | 65%        | 676           | 1.774         | 262%       | 3.919         | 2.118         | 54%        | 1.217         | 1.975         | 162%        |
| 32            | Seka Kaynak Atölyesi          | İZMİT      |              |              |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            |               |               |            | 195           | 144           | 74%        | 288           | 112           | 39%        | 128           | 96            | 75%         |
| 33            | Şekerpınar                    | ÇAYIROVA   |              |              |            | 125           | 125           | 100%       | 1.123         | 581           | 52%        | 927           | 439           | 47%        | 768           | 353           | 46%        | 730           | 201           | 28%        | 967           | 338           | 35%        | 540           | 484           | 90%         |
| 34            | Üzuntarla                     | KARTEPE    |              |              |            |               |               |            | 350           | 196           | 56%        | 298           | 214           | 72%        | 603           | 339           | 56%        | 722           | 401           | 56%        | 712           | 437           | 61%        | 240           | 451           | 188%        |
| 35            | Yahyakaptan                   | İZMİT      |              |              |            |               |               |            | 2.168         | 716           | 33%        | 3.772         | 1.432         | 38%        | 6.212         | 1.626         | 26%        | 5.315         | 1.756         | 33%        | 3.278         | 1.834         | 56%        | 1.466         | 1.333         | 91%         |
| 36            | Yarımcı                       | KÖRFEZ     |              |              |            |               |               |            | 1.914         | 1.175         | 61%        | 3.161         | 2.256         | 71%        | 2.314         | 1.518         | 66%        | 2.064         | 1.350         | 65%        | 2.230         | 1.473         | 66%        | 795           | 1.233         | 155%        |
| 37            | Yenikent                      | DERİNCE    |              |              |            |               |               |            | 1.049         | 515           | 49%        | 1.974         | 1.225         | 62%        | 2.206         | 1.322         | 60%        | 2.498         | 1.469         | 59%        | 3.252         | 1.674         | 51%        | 1.030         | 1.422         | 138%        |
| 38            | Yeniköy                       | BAŞİSKELE  | 503          | 358          | 71%        | 950           | 563           | 59%        | 458           | 264           | 58%        | 606           | 361           | 60%        | 1.186         | 629           | 53%        | 1.054         | 644           | 61%        | 1.028         | 727           | 71%        | 389           | 548           | 141%        |
| 39            | Yenimahalle                   | ÇAYIROVA   | 265          | 239          | 90%        | 980           | 408           | 42%        | 1.132         | 583           | 52%        | 1.563         | 900           | 58%        | 1.994         | 1.030         | 52%        | 2.075         | 783           | 38%        | 2.650         | 1.070         | 40%        | 1.527         | 981           | 64%         |
| 40            | Yuvaçık                       | BAŞİSKELE  |              |              |            | 950           | 628           | 66%        | 879           | 612           | 70%        | 1.146         | 605           | 53%        | 1.134         | 652           | 57%        | 928           | 595           | 64%        | 1.039         | 718           | 69%        | 315           | 577           | 183%        |
| <b>TOPLAM</b> |                               |            | <b>7.071</b> | <b>3.910</b> | <b>55%</b> | <b>27.500</b> | <b>17.479</b> | <b>64%</b> | <b>47.458</b> | <b>25.372</b> | <b>53%</b> | <b>58.340</b> | <b>33.149</b> | <b>57%</b> | <b>68.287</b> | <b>34.887</b> | <b>51%</b> | <b>76.985</b> | <b>39.396</b> | <b>51%</b> | <b>81.617</b> | <b>45.346</b> | <b>56%</b> | <b>38.207</b> | <b>38.522</b> | <b>101%</b> |

**Kaynak: Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü**

**Ek:5 2009-2010 Yılları Arasında Türkiye' deki İşsizlik Oranları**

| <b>Dönemi:</b> | <b>Türkiye-İşsizlik Oranı(%)</b> | <b>Türkiye-Tarım dışı işsizlik oranı(%)</b> | <b>Türkiye-Genç nüfusta işsizlik oranı(%)</b> |
|----------------|----------------------------------|---|---|
| Mart 2012      | 9,9                              | 12,1  | 17,4  |
| Şubat 2012     | 10,4                             | 12,7  | 18,3  |
| Ocak 2012      | 10,2                             | 12,4  | 18,4  |
| Aralık 2011    | 9,8                              | 12  | 18,1  |
| Kasım 2011     | 9,1                              | 11,4  | 17  |
| Ekim 2011      | 9,1                              | 11,6  | 17,4  |
| Eylül 2011     | 8,8                              | 11,3  | 17,3  |
| Ağustos 2011   | 9,2                              | 11,9  | 18,6  |
| Temmuz 2011    | 9,1                              | 11,8  | 18,3  |
| Haziran 2011   | 9,2                              | 11,9  | 18  |
| Mayıs 2011     | 9,4                              | 12  | 17,5  |
| Nisan 2011     | 9,9                              | 12,5  | 17,9  |
| Mart 2011      | 10,8                             | 13,4  | 19,3  |
| Şubat 2011     | 11,5                             | 14,2  | 20,6  |
| Ocak 2011      | 11,9                             | 14,7  | 22  |
| Aralık 2010    | 11,4                             | 14,2  | 21,6  |
| Kasım 2010     | 11                               | 13,7  | 20,8  |
| Ekim 2010      | 11,2                             | 14,1  | 21,3  |
| Eylül 2010     | 11,3                             | 14,3  | 21,2  |
| Ağustos 2010   | 11,4                             | 14,5  | 21,1  |
| Temmuz 2010    | 10,6                             | 13,6  | 19,5  |
| Haziran 2010   | 10,5                             | 13,4  | 19,1  |
| Mayıs 2010     | 11                               | 13,8  | 19,8  |
| Nisan 2010     | 12                               | 14,9  | 21,2  |
| Mart 2010      | 13,7                             | 16,7  | 24,6  |
| Şubat 2010     | 14,4                             | 17,5  | 25,5  |
| Ocak 2010      | 14,5                             | 17,6  | 25,9  |
| Aralık 2009    | 13,5                             | 16,6  | 24,1  |
| Kasım 2009     | 13,1                             | 16,2  | 24,4  |
| Ekim 2009      | 13                               | 16,4  | 24  |
| Eylül 2009     | 13,4                             | 16,9  | 24,3  |
| Ağustos 2009   | 13,4                             | 17  | 23,5  |
| Temmuz 2009    | 12,8                             | 16,3  | 23,2  |
| Haziran 2009   | 13                               | 16,4  | 23,7  |
| Mayıs 2009     | 13,6                             | 17  | 24,9  |
| Nisan 2009     | 14,9                             | 18,2  | 26,5  |
| Mart 2009      | 15,8                             | 18,9  | 27,5  |
| Şubat 2009     | 16,1                             | 19,3  | 28,6  |
| Ocak 2009      | 15,5                             | 18,5  | 27,9  |



## Ek 6: KO-MEK 2011-2012 Eğitim Öğretim Yılına Ait İstihdam Raporu

| Sıra No. | KURS MERKEZİ | AÇILAN BRANŞ                   | ÖĞRENİM DURUMU                  | İSTİHDAM DURUMU<br>AÇTIĞI İŞYERİ<br>ÇALIŞTIĞI İŞYERİ |
|----------|--------------|--------------------------------|---------------------------------|--|
| 1        | DERİNCE      | KUAFÖRLÜK                      | ORTAOKUL                        | SEDA KUAFÖR(ÇALIŞAN)                                 |
| 2        | DERİNCE      | KUAFÖRLÜK                      | LİSE                            | VİZYON KUAFÖR(ÇALIŞAN)                               |
| 3        | DERİNCE      | KUAFÖRLÜK                      | İLKOKUL                         | APAYDIN KUAFÖR(İŞ YERİ<br>AÇTI)                      |
| 4        | DERİNCE      | GİYİM                          | İLKOKUL                         | EVİNDEN DIŞARIYA İŞ<br>YAPIYOR                       |
| 5        | DERİNCE      | GİYİM                          | İLKOKUL                         | EVİNDEN DIŞARIYA İŞ<br>YAPIYOR                       |
| 6        | DERİNCE      | GİYİM                          | LİSE                            | EVİNDEN DIŞARIYA İŞ<br>YAPIYOR                       |
| 7        | DERİNCE      | GİYİM                          | LİSE                            | EVİNDEN DIŞARIYA İŞ<br>YAPIYOR                       |
| 8        | DERİNCE      | GİYİM                          |                                 | EVİNDEN DIŞARIYA İŞ<br>YAPIYOR                       |
| 9        | DERİNCE      | ALÜMİNYUM<br>KABARTMA          | LİSANS                          | EVİNDEN DIŞARIYA İŞ<br>YAPIYOR                       |
| 10       | DERİNCE      | ALÜMİNYUM<br>KABARTMA          | İLKOKUL                         | EVİNDEN DIŞARIYA İŞ<br>YAPIYOR                       |
| 11       | DERİNCE      | MEFRUŞAT                       | İLKOKUL                         | EVİNDEN DIŞARIYA İŞ<br>YAPIYOR                       |
| 12       | DERİNCE      | MEFRUŞAT                       | ORTAOKUL                        | EVİNDEN DIŞARIYA İŞ<br>YAPIYOR                       |
| 13       | DERİNCE      | MEFRUŞAT                       | İLKOKUL                         | EVİNDEN DIŞARIYA İŞ<br>YAPIYOR                       |
| 14       | DERİNCE      | İĞNE OYASI                     | LİSE                            | EVİNDEN DIŞARIYA İŞ<br>YAPIYOR                       |
| 15       | DERİNCE      | İĞNE OYASI                     | İLKOKUL                         | EVİNDEN DIŞARIYA İŞ<br>YAPIYOR                       |
| 16       | MEVLANA      | BİLG KULLANIMI                 | ANKARA KIZ<br>ÖĞRETMEN<br>OKULU | HEM. TÜRK MUTFAĞI USTA<br>ÖĞR.                       |
| 17       | MEVLANA      | OFİS PROGRAMLARI               | İLKOKUL                         | BANKADA TEMİZLİK<br>ELEMANI                          |
| 18       | MEVLANA      | BİLG KULLANIMI                 | ÖN LİSANS                       | GOLD BİLGİSAYAR-GEBZE                                |
| 19       | MEVLANA      | BİLG KULLANIMI                 | LİSE                            | MARKETTE KASİYER                                     |
| 20       | MEVLANA      | BİLGİSAYAR KULL.-<br>EL NAKIŞI | LİSE                            | MARKETTE KASİYER                                     |
| 21       | MEVLANA      | ÖN MUHASEBE                    | ÖN LİSANS                       | TÜRK TELEKOM-TEKNİKER                                |
| 22       | MEVLANA      | ÖN MUHASEBE                    | İLKOKUL                         | FORD   |
| 23       | MEVLANA      | FİLE İŞİ                       | İLKOKUL                         | TUHAFİYE   |
| 24       | MEVLANA      | BİLG - AEROBİK                 | LİSE                            | İŞÇİ   |
| 25       | MEVLANA      | AEROBİK                        | LİSANS                          | İŞÇİ   |
| 26       | MEVLANA      | AEROBİK                        | ÖN LİSANS                       | İŞÇİ   |
| 27       | MEVLANA      | AEROBİK                        | LİSE                            | İŞÇİ   |
| 28       | MEVLANA      | ÖN MUHASEBE                    | LİSE                            | İŞÇİ   |
| 29       | DARICA       | ÖN MUHASEBE                    | LİSE                            | ÇAĞATAY İNŞAAT LTD. ŞTİ.                             |
| 30       | DARICA       | ÖN MUHASEBE                    | ORTAOKUL                        | ÇAĞATAY İNŞAAT LTD. ŞTİ.                             |
| 31       | DARICA       | BİLG AUTOCAD                   | LİSE                            | FATİH DERŞANESİ                                      |
| 32       | YENİMAHALLE  | ÖN MUHASEBE                    | LİSANS                          | YILMAZLAR AVM  |
| 33       | YENİMAHALLE  | ÖN MUHASEBE                    | LİSANS                          | BERTAN MARKET  |
| 34       | YENİMAHALLE  | ÖN MUHASEBE                    | LİSE                            | BELLONA  |

## TABLONUN DEVAMI

|    |                         |  |                   |   |
|----|-------------------------|--|-------------------|---|
| 35 | YENİMAHALLE             | ÖN MUHASEBE  | LİSE              | MATBAA  |
| 36 | YENİMAHALLE             | ÖN MUHASEBE  | LİSE              | ÇAYIROVA BELEDİYESİ   |
| 37 | YENİMAHALLE             | ÖN MUHASEBE  | LİSE              | FATİH İNŞAAT  |
| 38 | YENİMAHALLE             | ÖN MUHASEBE  | LİSE              | HİSAR DEMİRÇELİK  |
| 39 | KANDIRA                 | BİLG KULLANIMI                                     | LİSE              | ADLİYE (ZABIT KATİBİ)   |
| 40 | KANDIRA                 | İNGİLİZCE  | LİSE              | GÜVENLİK  |
| 41 | KANDIRA                 | İNGİLİZCE  | YÜKSEKOKUL        | ARÇELİK SERVİSİ   |
| 42 | DİLOVASI                | SAÇA GEÇ VE<br>KAL.ŞKL.VRM TEK                     |                   | DİLOVASI HALK EĞİTİM  |
| 43 | DİLOVASI                | MAKYAJ YAPMA<br>TKN.                               |                   | DİLOVASI HALK EĞİTİM  |
| 44 | DİLOVASI                | KUAFÖRLÜK SAÇ<br>BK.YAP                            |                   | DİLOVASI HALK EĞİTİM  |
| 45 | DİLOVASI                | ÇİLT BAKIMI  |                   | DİLOVASI HALK EĞİTİM  |
| 46 | DİLOVASI                | ÖN MUHASEBE  |                   | TELEFONA CVP VERMEDİ  |
| 47 | DİLOVASI                | BİLGİSAYAR<br>KULLANIMI                            |                   | DİLOVASI BELEDİYESİ-<br>BELEDİYE BAŞKAN<br>YARDIMCILARI<br>SEKRETERLİĞİ |
| 48 | İPEKYOLU                | İNGİLİZCE  | LİSANS            | GÖLCÜK İSTANBUL AVM   |
| 49 | İPEKYOLU                | İNG.-BİL. KUL.                                     | LİSE              | ŞİRİNKÖY DURAK MARKET   |
| 50 | İPEKYOLU                | BİL. DESTEKLİ MUH.                                 | ÖN LİSANS         | GÖLCÜK BEKO BAYİİ   |
| 51 | İPEKYOLU                | BİL. DESTEKLİ MUH.                                 | LİSE              | GÖLCÜK İSTANBUL AVM   |
| 52 | İPEKYOLU                | BİL. DESTEKLİ MUH.                                 | LİSE              | MUHASEBE BROSU  |
| 53 | İPEKYOLU                | BİL. DESTEKLİ MUH.                                 | LİSE              | EMLAKCI   |
| 54 | GÖLCÜK                  | ÖN MUHASEBE  | LİSE              | vakıfbank/izmit-KREDİ KARTI<br>MÜD                                      |
| 55 | GÖLCÜK                  | ÖN MUHASEBE  | LİSE              | TESİSAT İŞL.(KLİP)-PROJECİ  |
| 56 | GÖLCÜK                  | BİLG.DESTEKLİ<br>MUHASEBE                          | LİSE              | YEMEK FABRİKASI-<br>MUHASEBE  |
| 57 | GÖLCÜK                  | BİLG.DESTEKLİ<br>MUHASEBE                          | LİSE              | GÖLCÜK ELEKTORNİK   |
| 58 | GÖLCÜK                  | BİLG.DESTEKLİ<br>MUHASEBE                          | LİSANS            | DORUK MUHASEBE-<br>İSTANBUL   |
| 59 | GÖLCÜK                  | BİLG.DESTEKLİ<br>MUHASEBE                          | LİSE              | DEMİRHAN TUR-<br>MUHASEBECİ   |
| 60 | GÖLCÜK                  | SAÇA GEÇİCİ VE<br>KALICI ŞEKİL<br>VERME TEKNİKLERİ | LİSE              | D DEREDE KUAFÖR ÇIRAĞI  |
| 61 | GÖLCÜK                  | SAÇA GEÇİCİ VE<br>KALICI ŞEKİL<br>VERME TEKNİKLERİ | İLKÖĞRETİM        | KUAFÖR DÜKKANI AÇTI   |
| 62 | SEKA KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK                                     | İLKOKUL           | DEMİR DOĞRAMA<br>ATELYESİNDE ÇALIŞIYOR                                  |
| 63 | SEKA KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK                                     | İLKOKUL           | TERZİDE ÇALIŞIYOR   |
| 64 | SEKA KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK                                     | LİSANS<br>ÖĞRENCİ | SU DAĞITIMINDA<br>ÇALIŞIYOR   |
| 65 | SEKA KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK                                     | ÖN LİSANS         | ENFOY TRAFİ<br>FABRİKASINDA ÇALIŞIYOR                                   |
| 66 | SEKA KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK                                     | LİSE              | GÖLCÜK TERSANEDE<br>GÜVENLİK GÖREVLİSİ                                  |
| 67 | SEKA KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK                                     | LİSE              | SAPANCA OTELDE<br>ÇALIŞIYOR   |
| 68 | SEKA KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK                                     | LİSE              | GÖLCÜK ASKERİ<br>TERSANEDE ÇALIŞIYOR                                    |
| 69 | SEKA KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK                                     | LİSE              | PALAZOĞLU TARIM<br>ALETLERİ SAN.VE TİC. LTD.<br>ŞTİ.                    |

## TABLONUN DEVAMI

|     |                      |                           |            |   |
|-----|----------------------|---------------------------|------------|---|
| 70  | SEKA KAYNAK ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK            | İLKOKUL    | GÜRSAN DEMİR ÇELİK SAN. VE TİC.A.Ş            |
| 71  | SEKA KAYNAK ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK            | LİSE       | GÜRSAN DEMİR ÇELİK SAN. VE TİC.A.Ş            |
| 72  | SEKA KAYNAK ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK            | ORTAOKUL   | GÜRSAN DEMİR ÇELİK SAN. VE TİC.A.Ş            |
| 73  | SEKA KAYNAK ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK            | ORTAOKUL   | GÜRSAN DEMİR ÇELİK SAN. VE TİC.A.Ş            |
| 74  | SEKA KAYNAK ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK            | İLKOKUL    | ÇEKOK GIDA SAN.VE TİC.A.Ş                     |
| 75  | SEKA KAYNAK ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK            | İLKOKUL    | DEMİR RAF VE STAND SAN.LTD. ŞİT.KAYNAK USTASI |
| 76  | SEKA KAYNAK ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK            |            | DEMİR RAF VE STAND SAN.LTD. ŞİT.KAYNAK USTASI |
| 77  | SEKA KAYNAK ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK            | LİSE       | DEMİR RAF VE STAND SAN.LTD. ŞİT.              |
| 78  | SEKA KAYNAK ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK            | İLKOKUL    | DEMİR RAF VE STAND SAN.LTD. ŞİT.KAYNAK USTASI |
| 79  | SEKA KAYNAK ATÖLYESİ | GAZALTI KAYNAK            | ORTAOKUL   | DEMİR RAF VE STAND SAN.LTD. ŞİT.              |
| 80  | KURUÇEŞME            | İNGİLİZCE                 | LİSANS     | TURİZM  |
| 81  | KURUÇEŞME            | İNGİLİZCE                 | LİSE       | TUHAFİYE                                      |
| 82  | KURUÇEŞME            | İNGİLİZCE BİLGİSAYAR      | LİSANS     | ECZANEDE YARDIMCI                             |
| 83  | KURUÇEŞME            | İNGİLİZCE BİLGİSAYAR      | LİSE       | ECZANEDE YARDIMCI                             |
| 84  | KURUÇEŞME            | İNGİLİZCE BİLGİSAYAR      | ORTAOKUL   | İNGİLİZCE                                     |
| 85  | KURUÇEŞME            | İNGİLİZCE                 |            | SEKRETER                                      |
| 86  | KURUÇEŞME            | İNGİLİZCE BİLGİSAYAR      | ÖNLİSANS   | ÖĞRETMEN YARDIMCISI                           |
| 87  | KURUÇEŞME            | İNGİLİZCE                 | LİSANS     | İSTANBULDA BİR FİRMADA PAZARLAMA SORUMLUSU    |
| 88  | ACISU                | GIYİM AKSESUARLARI DİKİMİ | İLKOKUL    | EVİNDE DIŞARIYA İŞ YAPIYOR.                   |
| 89  | ŞEKERPİNAR           | BİLGİSAYAR KULLANIMI      | LİSE       | TEFAL ARİSTON YETKİLİ SERVİSİ                 |
| 90  | ŞEKERPİNAR           | BİLGİSAYAR KULLANIMI      | ÖN LİSANS  | AYDE ALÜMİNYUM                                |
| 91  | ŞEKERPİNAR           | BİLGİSAYAR KULLANIMI      | LİSE       | GEBZE MODA GÜZELLİK SALONU                    |
| 92  | ŞEKERPİNAR           | BİLGİSAYAR KULLANIMI      | LİSE       | ASM (ANADOLU SAĞLIK MERKEZİ)                  |
| 93  | ŞEKERPİNAR           | BİLGİSAYAR KULLANIMI      | LİSANS     | İKRAM YEMEK FABRİKASI                         |
| 94  | ŞEKERPİNAR           | BİLGİSAYAR KULLANIMI      | LİSANS     | ALTAN HİDROLİK                                |
| 95  | ŞEKERPİNAR           | BİLGİSAYAR KULLANIMI      | LİSE       | TÜBİTAK GÜVENLİK GÖREVLİSİ                    |
| 96  | ŞEKERPİNAR           | BİLGİSAYAR KULLANIMI      | İLKOKUL    | BATI AMBALAJ                                  |
| 97  | ŞEKERPİNAR           | BİLGİSAYAR KULLANIMI      | İLKOKUL    | KAREN RENAULT SERVİSİ                         |
| 98  | ŞEKERPİNAR           | ÖN MUHASEBE               | LİSE       | ŞEKERPİNAR HAYAT SU BAYI                      |
| 99  | ŞEKERPİNAR           | ÖN MUHASEBE               | ÖN LİSANS  | SKOPA OTOMOTİV (MUHASEBE )                    |
| 100 | DEĞİRMENDERE         | ÖN MUHASEBE               | 5435968569 | MUHASEBECİ/MALİ MÜŞAVİR STAJI                 |
| 101 | DEĞİRMENDERE         | ÖN MUHASEBE               | ÖN LİSANS  | MUHASEBECİ                                    |

## TABLONUN DEVAMI

|     |                                |                               |            |                         |
|-----|--------------------------------|-------------------------------|------------|-------------------------|
| 102 | GÜNDOĞDU                       | HASTA VE YAŞ.<br>BAKIM.       | İLKOKUL    | ROMATEM HASTANESİ       |
| 103 | GÜNDOĞDU                       | HASTA VE YAŞ.<br>BAKIM.       | İLKOKUL    | ROMATEM HASTANESİ       |
| 104 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | İLKOKUL    | ÇOLAKOĞLU METALURJİ     |
| 105 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-<br>MAG)I        | İLKOKUL    | AYHANLAR HOLDİNG        |
| 106 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | İLKOKUL    | POR METAL               |
| 107 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | ÖN LİSANS  | ALEMDAR KİMYA           |
| 108 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | İLKOKUL    | YILPORT                 |
| 109 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | ORTAOKUL   | BASF CHEMİCAL           |
| 110 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | ORTAOKUL   | ALİŞAN DEN HARTOGH      |
| 111 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | ORTAOKUL   | BASF CHEMİCAL           |
| 112 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | İLKOKUL    | İZVAR                   |
| 113 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | İLKOKUL    | KARAKOÇ MAKİNE          |
| 114 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | İLKÖĞRETİM | EREN ÇELİK              |
| 115 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | İLKOKUL    | TAPSO REKLAM            |
| 116 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | LİSE       | BASF CHEMİCAL           |
| 117 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | İLKOKUL    | CVS NAKİNE              |
| 118 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | İLKÖĞRETİM | BASF CHEMİCAL           |
| 119 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | İLKOKUL    | PROFİL METAL            |
| 120 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | İLKOKUL    | BASF CHEMİCAL           |
| 121 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | İLKOKUL    | TAPSO REKLAM            |
| 122 | DİLOVASI<br>KAYNAK<br>ATÖLYESİ | GAZALTI (MİG-MAG)             | OKUR YAZAR | ERDEM MAKİNE            |
| 123 | KÖSEKÖY                        | BİLG.KULLANIMI                | LİSANS     | İŞ BANKASI              |
| 124 | LEYLA ATAKAN                   | F KLAVYE                      |            | BOLU KIBRISÇIK ADLİYESİ |
| 125 | LEYLA ATAKAN                   | F KLAVYE                      |            | ADLİYE                  |
| 126 | UZUNTARLA                      | KADIN ÜST<br>GIYSİLERİ DİKİMİ | İLKOKUL    | KENDİ EVİ               |

## TABLONUN DEVAMI

|     |                 |                            |           |                                     |
|-----|-----------------|----------------------------|-----------|-------------------------------------|
| 127 | KÖRFEZ          | BİLGİSAYAR KULLANIMI       | ÖNLİSANS  | POLTEK (CNS TEKNİKERİ)              |
| 128 | KÖRFEZ          | BİLGİSAYAR KULLANIMI       | LİSANS    | KÖRFEZ KAYMAKAMLIĞI NÜFUS MÜDÜRLÜĞÜ |
| 129 | YENİKÖY         | AŞÇI ÇIRAĞI                | İLKOKUL   | GİYİM MAĞAZASI                      |
| 130 | YENİKÖY         | HASTA REFAKATÇISI          | İLKOKUL   | ÖZEL İZMİT KADIN DOĞUM HASTANESİ    |
| 131 | YENİKÖY         | HASTA REFAKATÇISI          | LİSE      | ÖZEL İZMİT KADIN DOĞUM HASTANESİ    |
| 132 | YENİKÖY         | BASİT NAKİŞ İGNELELERİ     | LİSE      | GİYİM MAĞAZASI                      |
| 133 | YENİKÖY         | SAÇ BAKIMI VE YAPIMI       | İLKOKUL   | GÜZELLİK SALONU GÖLCÜK              |
| 134 | YENİKÖY         | DESTEKLİ MUHASEBE          | ÖN LİSANS | KO-MEK USTA ÖĞRETİCİ                |
| 135 | YENİKÖY         | DESTEKLİ MUHASEBE          | LİSANS    | MARKET                              |
| 136 | YENİKÖY         | DESTEKLİ MUHASEBE          | LİSE      | MUHASEBE                            |
| 137 | YENİKÖY         | DESTEKLİ MUHASEBE          | LİSE      | KULLARDA YOĞUT FABRİKASI MUHASEBE   |
| 138 | YENİKÖY         | DESTEKLİ MUHASEBE          | LİSANS    | KARŞIYAKA KOLEJİ MUHASEBE           |
| 139 | OSMAN HAMDİ BEY | HIZLI KLAVYE KUL.          | ÖN LİSANS | FRANKE FİRMASI ( SANTRAL )          |
| 140 | OSMAN HAMDİ BEY | HIZLI KLAVYE KUL.          | ÖN LİSANS | POSTAHANE                           |
| 141 | OSMAN HAMDİ BEY | BİLGİSAYAR KUL.            | LİSE      | SINIF ÖĞRETMENİ                     |
| 142 | OSMAN HAMDİ BEY | BİLGİSAYAR KUL.            | ORTA OKUL | VESTEL MÜŞTERİ HİZMETLERİ           |
| 143 | OSMAN HAMDİ BEY | ÖN MUHASEBE                | ÖN LİSANS | TÜMSİYAT ÖN MUHASEBECİ              |
| 144 | İLİMTEPE        | ZİK ZAK MAKİNEDE BEYAZ İŞ  | İLKOKUL   | EVİM HOME MAĞAZASI                  |
| 145 | KARŞIYAKA       | KADIN ÜST GİYSİLERİ DİKİMİ | ORTAOKUL  | ŞAHSA AİT PİKOCU                    |
| 146 | YENİKÖY         | KADIN ÜST GİYSİLERİ DİKİMİ | ORTAOKUL  | EVĐEN ÜRETİM                        |

**Kaynak :** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü

**Ek:7 2007-2008, 2008-2009, 2009-2010 Eğitim Öğretim Yılları Kursiyer Profilleri**

| 2007-2008 ÖĞRETİM YILI GENEL KURSİYER PROFİLİ |              |     | 2008-2009 ÖĞRETİM YILI GENEL KURSİYER PROFİLİ |               |       | 2009-2010 ÖĞRETİM YILI GENEL KURSİYER PROFİLİ |               |       |
|---|--------------|-----|---|---------------|-------|---|---------------|-------|
| CİNSİYET DURUMUNA GÖRE                        |              |     | CİNSİYET DURUMUNA GÖRE                        |               |       | CİNSİYET DURUMUNA GÖRE                        |               |       |
| KADIN   | 23697        | 72% | KADIN   | 25.539        | 73%   | KADIN   | 35.846        | 79%   |
| ERKEK   | 9452         | 28% | ERKEK   | 9.348         | 27%   | ERKEK   | 9.500         | 21%   |
| <b>TOPLAM</b>                                 | <b>33149</b> |     | <b>TOPLAM</b>                                 | <b>34.887</b> |       | <b>TOPLAM</b>                                 | <b>45.346</b> |       |
| YAŞ DURUMUNA GÖRE                             |              |     | YAŞ DURUMUNA GÖRE                             |               |       | YAŞ DURUMUNA GÖRE                             |               |       |
| 16-25   | 18729        | 57% | 16-25 YAŞ                                     | 16.827        | 48%   | 16-25 YAŞ                                     | 19.914        | 44%   |
| 26-35   | 9124         | 27% | 26-35 YAŞ                                     | 8.675         | 25%   | 26-35 YAŞ                                     | 10.533        | 23%   |
| 36-45   | 3413         | 10% | 36-45 YAŞ                                     | 5.018         | 14%   | 36-45 YAŞ                                     | 8.613         | 19%   |
| 45 ve Üstü                                    | 1884         | 6%  | 45 YAŞ ÜSTÜ                                   | 4.367         | 13%   | 46 YAŞ ÜSTÜ                                   | 6.287         | 14%   |
| <b>TOPLAM</b>                                 | <b>33149</b> |     | <b>TOPLAM</b>                                 | <b>34.887</b> |       | <b>TOPLAM</b>                                 | <b>45.347</b> |       |
| EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE                          |              |     | EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE                          |               |       | EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE                          |               |       |
| OKUMAZ YAZMA BİLMEYEN                         | 422          | 1%  | OKUMAZ YAZMAZ                                 | 316           | 0,9%  | OKUMAZ YAZMAZ                                 | 281           | 0,6%  |
| İLKOKUL                                       | 5405         | 16% | İLKOKUL                                       | 6.688         | 19,2% | İLKOKUL                                       | 12.699        | 28,0% |
| ORTAOKUL                                      | 3712         | 11% | ORTAOKUL                                      | 4.380         | 12,6% | ORTAOKUL                                      | 4.850         | 10,7% |
| LİSE  | 13496        | 41% | LİSE  | 13.603        | 39,0% | LİSE  | 15.500        | 34,2% |
| ÖN LİSANS                                     | 5296         | 16% | ÖN LİSANS                                     | 5.298         | 15,2% | ÖN LİSANS                                     | 5.030         | 11,1% |
| LİSANS  | 4492         | 14% | LİSANS  | 4.402         | 12,6% | LİSANS  | 6.813         | 15,0% |
| Y.LİSANS                                      | 326          | 1%  | Y.LİSANS - DOKTORA                            | 200           | 0,6%  | Y.LİSANS - DOKTORA                            | 173           | 0,4%  |
| <b>TOPLAM</b>                                 | <b>33149</b> |     | <b>TOPLAM</b>                                 | <b>34.887</b> |       | <b>TOPLAM</b>                                 | <b>45.346</b> |       |
| MEDENİ HALİNE GÖRE                            |              |     | MEDENİ HALİNE GÖRE                            |               |       | MEDENİ HALİNE GÖRE                            |               |       |
| EVLİ  | 11577        | 35% | EVLİ  | 13.560        | 39%   | EVLİ  | 21.372        | 47%   |
| BEKÂR   | 21275        | 64% | BEKÂR   | 21.327        | 61%   | BEKÂR   | 23.974        | 53%   |
| DUL/BOŞANMIŞ                                  | 297          | 1%  |   |               |       |   |               |       |
| <b>TOPLAM</b>                                 | <b>33149</b> |     | <b>TOPLAM</b>                                 | <b>34.887</b> |       | <b>TOPLAM</b>                                 | <b>45.346</b> |       |

**Kaynak:** Yaygın Eğitim Şube Müdürlüğü

## ÖZGEÇMİŞ

### Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Canan ŞÜKÜR  
Doğum Yeri ve Tarihi : İskeçe 01.06.1969

### Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi İşletme Bölümü  
Yüksek Lisans Öğrenimi :Mezun  
Bildiği Yabancı Diller :İngilizce

### İş Deneyimi

Stajlar : Sapanca Segman Fabrikası  
Çalıştığı Kurumlar : Kocaeli Ticaret Odası, Mekan Yatakları A.Ş, Kocaeli  
Büyükşehir Belediyesi

### İletişim

Adres : Yahya Kaptan C:32 Kat:5 Daire: 20 İzmit/KOCAELİ  
Tel : 0262 311 60 01, 0535 935 47 22  
E-Posta Adresi : canansukur2@hotmail.com

**19.06.2012**